

Najaarsnota 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting.....	5
Leeswijzer.....	7
Financieel beeld	9
Ambities.....	25
Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland.....	27
Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland	31
Ambitie 3 Schone energie voor iedereen.....	37
Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland	43
Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland	55
Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	65
Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland.....	71
Overzicht Algemene middelen en Organisatie.....	79
Indicatoren.....	89
Wettelijke indicatoren	91
Financiële indicatoren.....	93
Paragrafen.....	95
Paragraaf Arbeidskosten (loonkosten en inhuur).....	97
Paragraaf Bedrijfsvoering	99
Paragraaf Subsidies	105

Samenvatting

Leeswijzer

Opzet van de najaarsnota

Voor u ligt de Najaarsnota 2022. De voorjaarsnota en najaarsnota zijn bijstellingsproducten. Omdat de betreffende producten ook zelfstandig leesbaar moeten zijn, ook op de website, worden een aantal onderdelen opnieuw opgenomen zonder dat hier een wijziging op plaats vindt. Omdat veel materiaal ongewijzigd terugkomt zodat het op de website zelfstandig leesbaar is, is het papieren boekwerk relatief dik voor een bijstellingsproduct.

Waar zijn de bijstellingen opgenomen?

Provinciale Staten voert zijn budgetrecht uit op de doelen. Daarom stelt Provinciale Staten de budgetmutaties vast zoals die zijn opgenomen binnen de ambities onder "Wat mag dat kosten?" en waar noodzakelijk een beleidsmatige toelichting bij "Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?"

Als er ten opzichte van de begroting geen wijzigingen zijn dan zal er standaard een zin zijn opgenomen dat er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden.

Voor de leesbaarheid zijn in het ambitieplan de teksten van de ambities en doelen overgenomen zoals in de begroting zijn opgenomen. Voor de beleidsprestaties zijn de namen blijven staan maar niet de tekst zoals in de begroting was opgenomen.

Opbouw van een ambitie

De P&C producten kennen een uitwerking in 3 niveaus:

1. De ambitie wordt verder uitgewerkt in
  - Beleidsdoelen (PS) - Wat willen we bereiken?
  - Beleidsprestaties (GS) - Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?
  - Hoeveel middelen zetten we daarvoor in - Wat mag dat kosten?"
2. Provinciale Staten stelt de uitwerking van de ambities en beleidsdoelen vast inclusief de middelen die hiervoor op het niveau van het doel beschikbaar worden gesteld. Gedeputeerde Staten stelt de uitwerking van de beleidsprestaties en de middelen die daarvoor beschikbaar worden gesteld vast.

Financieel beeld

Samenvatting

De centrale vraag voor begrotingsjaar 2022 is hoe de beschikbare middelen zo effectief mogelijk ingezet kunnen worden voor de uitdagingen die onze provincie kent, onze ambities zijn hoog, maar de structurele financiële ruimte is beperkt. Deze najaarsnota laat zien dat er op korte termijn incidenteel ruimte is maar structureel niet.

Om een beter beeld te kunnen krijgen over het structurele begrotingssaldo en invulling van onze ambities is najaarsnota in samenhang met de begroting tot stand gekomen. Het centrale thema hierbij was in de Begroting 2023 de eerste inzichten te verwerken van het traject begroting in evenwicht. Structureel opnemen wat reëel genomen structureel is en te komen tot een eerste inzicht van het reëel en structurele begrotingssaldo wat hieruit volgt.

De bijstellingen in deze najaarsnota zijn ingegeven door autonome ontwikkelingen (zoals provinciefonds, extra bijdragen vanuit het Rijk) en verschuivingen in planning. In het hoofdstuk financieel beeld wordt in detail ingegaan op de financiële effecten van de gemaakte keuzes. In deze samenvatting is de kern daarvan opgenomen.

Deze najaarsnota laat het beeld zien vanaf 2022 en het meerjarige effect van deze bijstellingen. In de najaarsnota zijn alle mutaties verwerkt die starten in 2022, vaak hebben deze mutaties een meerjarig of structureel effect. Dit betekent dat de beginstand van de Begroting 2023 inclusief alle meerjarige effect van de najaarsnota is. De keuzes vanaf 2023 zijn opgenomen in de Begroting 2023.

De Najaarsnota 2022 laat een stijging in lasten zien ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 van € 20,4 mln. Hiermee zijn de begrote lasten voor de jaarschijf 2022 gegroeid naar € 842 mln. Een deel van deze stijging is te verklaren door de sterk stijgende inflatie. De gebruikte indexen zijn aangepast en voor onder andere 2022 zijn er meer middelen opgenomen. Zie ook de stelposten voor loon en prijscompensatie. De Najaarsnota dient een realistisch beeld te schetsen van de te verwachten lasten en baten. Er zijn echter ook onzekerheden die niet direct zijn verwerkt of konden worden verwerkt in de lasten en baten. Deze eventuele mee en tegenvallers zijn nader uitgewerkt in de betreffende paragraaf in het financieel beeld. De onderbesteding op arbeidscapaciteit vanwege het niet voldoende gevuld krijgen van vacatures is daarbij een zorg.

In de Begroting 2023 zullen voorstellen worden opgenomen hoe om te gaan met deze onderbesteding. Met een lasten niveau van € 842 mln in de najaarsnota is conclusie dat de begroting voor jaarschijf 2022 ambitieus is te noemen.

Financieel totaalbeeld

In het financieel totaalbeeld wordt voor de exploitatie als eerste de totale stand van de Najaarsnota 2022 getoond. In dezelfde opzet worden vervolgens de mutaties in de Najaarsnota 2022 ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 getoond. Dit geeft een totaalbeeld van de lasten en baten en de inzet van alle reserves.

De totale exploitatielasten na verwerking van de Najaarsnota 2022 bedragen € 842 mln.

Exploitatie

In de najaarsnota is een totaal van € 841,9 mln aan lasten opgenomen, de baten die hier tegenover staan bedragen € 804,8 mln. Het verschil van € 37,1 mln wordt gedekt door het inzetten van de bestemmingsreserves en de algemene reserve. Het saldo van de mutaties reserves van € -37,1 mln bestaat uit:

- € -118,9 mln Onttrokken uit de bestemmingsreserves
- € 81,8 mln Begrotingssaldo 2022 na najaarsnota (toegevoegd aan de Algemene reserve)
- € -37,1 mln **Mutaties reserves**

(bedragen x € 1 mln)	Lasten	Baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Mutaties reserves	Resultaat
1 Samen werken aan Zuid-Holland	39,0	0,1	38,9	0,0	0,0	0,0	38,9
2 Bereikbaar Zuid-Holland	315,1	38,7	276,3	27,1	30,7	-3,6	272,7
3 Schone energie voor iedereen	47,1	3,2	43,9	23,1	30,3	-7,2	36,7
4 Een concurrerend Zuid-Holland	74,0	9,3	64,6	15,0	22,2	-7,2	57,5
5 Versterken natuur in Zuid-Holland	127,9	51,0	76,9	17,0	38,7	-21,7	55,2
6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	36,6	3,5	33,0	0,0	0,0	0,0	33,0
7 Gezond en veilig Zuid-Holland	89,0	4,1	84,9	8,6	15,5	-6,9	78,1
- Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie	108,6	3,1	105,5	0,0	0,0	0,0	105,5
- Overzicht Algemene middelen	4,6	691,7	-687,0	200,3	190,9	9,4	-677,6
Totaal	841,9	804,8	37,1	291,2	328,3	-37,1	0,0

Totaal reserves per beleidsdoel

Onderstaand overzicht geeft per reserve de totale inzet op de doelen weer.

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
Algemene reserve			
9-1 Algemene middelen	200,3	118,5	81,8
Begrotingssaldo 2024-2031			
9-1 Algemene middelen	0,0	69,4	-69,4
Bereikbaarheid			
2-1 Snel van A naar B	8,6	10,0	-1,4
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	0,0	1,7	-1,7
2-3 Veilig en duurzaam	0,0	0,6	-0,6
Egalisatiereserve beheer & onderhoud			
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	12,3	2,8	9,5

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
Erfgoedlijnen			
4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme	0,0	0,1	-0,1
9-1 Algemene middelen	0,0	0,0	0,0
Groene ambities			
5-1 Gezonde natuur	3,1	4,8	-1,8
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0,1	4,0	-3,9
5-3 Leven met water	0,0	0,1	-0,1
7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving	5,9	9,9	-4,0
Interreg-cofinanciering EFRO			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	2,0	1,7	0,3
IODS			
5-1 Gezonde natuur	0,0	0,0	0,0
Life Science & Health			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	1,2	0,3	0,9
MIT MKB Innovatiestimulering topsect			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	4,5	5,4	-0,9
MJP Bodem, ondergrond en grondwater			
5-1 Gezonde natuur	0,1	0,0	0,1
7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid	2,7	5,4	-2,7
Mobiliteit			
2-1 Snel van A naar B	6,2	11,8	-5,6
2-3 Veilig en duurzaam	0,1	3,8	-3,8
NatuurNetwerk Nederland			
5-1 Gezonde natuur	1,4	11,6	-10,2
Regionale gebiedsgerichte projecten			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,0	1,4	-1,4
Regionale netwerken in Zuid-Holland			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	1,5	1,3	0,2
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold			
5-1 Gezonde natuur	0,0	0,0	0,0
5-3 Leven met water	0,5	0,1	0,4
Reserve Ontwikkelopgave natuur			
5-1 Gezonde natuur	11,9	17,1	-5,2
Reserve UPG 40			
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0,0	0,9	-0,9

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving	0,0	0,2	-0,2
Restauratie&herbestemming monumenten			
4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme	2,5	2,6	-0,1
Risicoreserve Waste to Chemistry			
9-1 Algemene middelen	0,0	3,0	-3,0
Versterking economie			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	2,1	6,2	-4,2
4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat	1,3	3,2	-2,0
Warmteleiding Warmteling			
3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving	23,1	30,3	-7,2
Zandmotor			
5-3 Leven met water	0,0	0,1	-0,1
Eindtotaal	291,2	328,3	-37,1

Mutaties in de najaarsnota ten opzichte van de Begroting 2022

(bedragen x € 1 mln)	Lasten	Baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Mutaties reserves	Resultaat
1 Samen werken aan Zuid-Holland	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
2 Bereikbaar Zuid-Holland	25,2	28,9	-3,6	10,5	0,0	10,5	6,9
3 Schone energie voor iedereen	20,0	0,5	19,5	20,7	20,3	0,4	19,9
4 Een concurrerend Zuid-Holland	-11,7	-0,1	-11,6	1,5	-0,8	2,2	-9,4
5 Versterken natuur in Zuid-Holland	-0,2	13,2	-13,4	8,0	-5,1	13,0	-0,3
6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	3,1	-0,2	3,3	0,0	0,0	0,0	3,3
7 Gezond en veilig Zuid-Holland	-10,3	0,0	-10,3	3,0	-7,9	10,9	0,6
- Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie	4,3	0,6	3,8	0,0	0,0	0,0	3,8
- Overzicht Algemene middelen	-11,1	37,8	-48,9	35,8	12,0	23,8	-25,1
Totaal	19,7	80,6	-61,0	79,4	18,4	61,0	0,0

In de Najaarsnota 2022 zijn onderstaande mutaties verwerkt ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022. Het verschil tussen de lasten en baten van € 61 mln wordt gedekt door het inzetten van de bestemmingsreserves en de algemene reserve. Het saldo van de mutaties reserves van € 61 mln bestaat uit;

€ 37,2 mln Toevoeging aan de bestemmingsreserves

€ 23,8 mln Toevoeging aan de algemene reserve, mutatie op het begrotingsaldo voor alleen de Najaarsnota

€ 61 mln Mutaties reserves

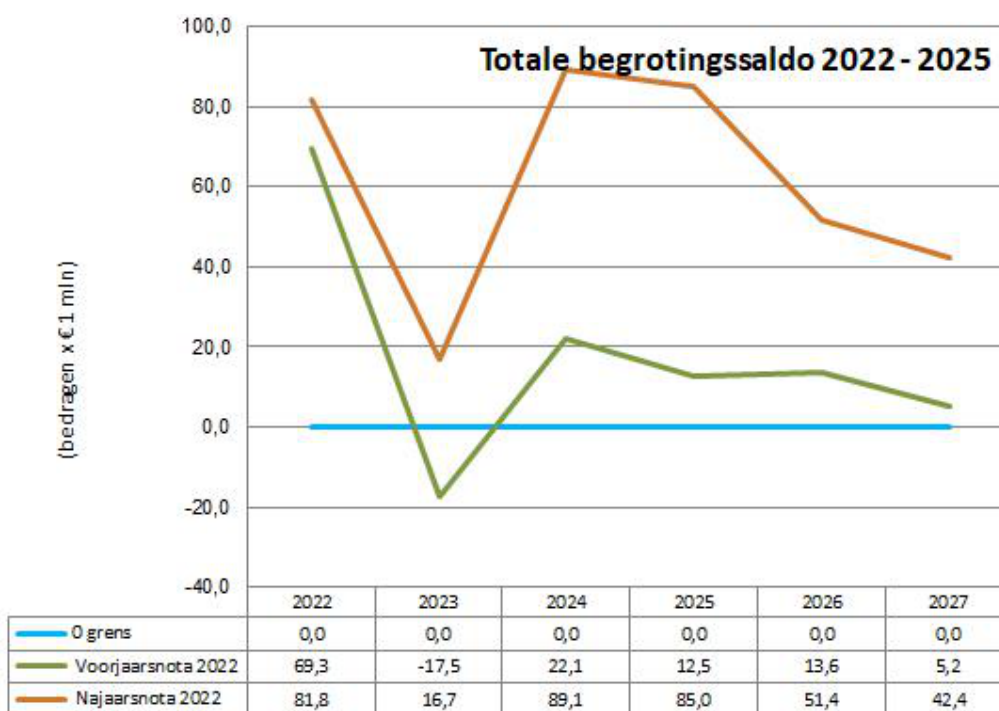
Totaal reserves per beleidsdoel

Onderstaand overzicht geeft per reserve de mutaties op de doelen weer ten opzichte van de Begroting 2022.

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
Algemene reserve			
9-1 Algemene middelen	35,8	12,0	23,8
Bereikbaarheid			
2-1 Snel van A naar B	0,9	-0,6	1,5
Egalisatiereserve beheer & onderhoud			
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	4,5	-0,2	4,7
Groene ambities			
5-1 Gezonde natuur	3,1	-0,2	3,3
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0,1	0,0	0,1
7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving	1,9	-2,0	4,0
Life Science & Health			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,0	-0,1	0,1
MIT MKB Innovatiestimulering topsect			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,0	0,1	-0,1
MJP Bodem, ondergrond en grondwater			
7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid	1,0	-5,9	6,9
Mobiliteit			
2-1 Snel van A naar B	5,1	0,8	4,3
NatuurNetwerk Nederland			
5-1 Gezonde natuur	0,0	-6,8	6,8
Regionale netwerken in Zuid-Holland			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,0	0,2	-0,2
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold			
5-1 Gezonde natuur	0,0	0,0	0,0
5-3 Leven met water	0,5	-0,4	0,8
Reserve Ontwikkelopgave natuur			
5-1 Gezonde natuur	4,3	2,3	2,0
Reserve UPG 40			
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0,0	-0,1	0,1
Restauratie&herbestemming monumenten			
4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme	1,5	0,0	1,5
Versterking economie			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,0	-2,4	2,4

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat	0,0	1,4	-1,4
Warmteleiding Warmteling			
3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving	20,7	20,3	0,4
Zandmotor			
5-3 Leven met water	0,0	0,1	-0,1
Eindtotaal	79,4	18,4	61,0

Begrotingssaldo

De grafiek hierboven geeft aan hoe het begrotingssaldo door de mutaties in de Najaarsnota 2022 zich ontwikkelt ten opzichte van de vastgestelde Begroting 2022 - 2025. In de jaarschijf 2022 was het begrotingssaldo € 69,3 mln.

Door de mutaties in de Najaarsnota 2022 stijgt het begrotingssaldo met € 12,5 mln. Per saldo is in de jaarschijf 2022 dan sprake van een incidenteel voordelig begrotingssaldo (overschot) van € 81,8 mln.

Het begrotingssaldo is het overschot of het tekort op de begroting in een bepaald jaar. Deze overschotten of tekorten worden verrekend met de algemene reserve. Het begrotingssaldo geeft aan of er sprake is van een begrotingsevenwicht. Vanaf de Begroting 2023 wordt weergegeven welke incidentele baten en lasten we kennen zodat er inzicht ontstaat in het structurele begrotingssaldo. Daarmee wordt duidelijk of er ook sprake is van een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Het hierboven gepresenteerde begrotingssaldo betreft nog het gecombineerde (incidenteel en structureel) saldo.

Mutaties begrotingssaldo

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de mutaties vanuit de Najaarsnota 2022. Het begrotingssaldo na de voorjaarsnota was € 69,3 mln exclusief de inzet van beklemmingen uit de jaarrekening en de verwerking van amendement 723. Inclusief die inzet van beklemmingen en het amendement bedroeg het begrotingssaldo bij de voorjaarsnota € 58 mln. Vanuit de ontwikkelingen op motorrijtuigenbelasting en Meicirculaire binnen de algemene middelen wordt er bij de najaarsnota € 36,3 mln toegevoegd aan het begrotingssaldo. Vanuit de ontwikkelingen in de programma's en resterende ontwikkelingen binnen de algemene middelen wordt er € 12,5 mln uit het begrotingssaldo gehaald. Hierdoor is er in de Najaarsnota 2022 in totaal sprake van een verbetering van het begrotingssaldo met € 23,8 mln. Hiermee komt het saldo voor de Begroting 2022 positief uit op € 81,8 mln. Het meerjarige effect van de mutaties in de najaarsnota ziet u in de jaren na 2022.

Het voordelige saldo van de mutaties wordt toegevoegd aan de Algemene reserve. Het effect op de algemene reserve en het begrotingssaldo wordt hieronder nader toegelicht.

(bedragen x € 1 mln)		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
A	Mutaties eerdere P&C producten																
	Mutaties in begrotingssaldo in eerdere P&C producten	69,3	-16,0	23,7	9,9	6,0	-7,8	45,6	45,1	45,6	46,1	45,4	46,6	51,3	55,0	61,9	61,3
	Beklemmingen jr 2021 ingezet in voorjaarsnota	-10,6	-0,9	-1,1	-0,6	-0,3											
	Amendement 723 - Verhoging subsidieregeling Knelpuntenpot	-0,8															
	Totaal (A) Mutaties eerdere P&C producten	58,0	-16,9	22,6	9,4	5,6	-7,8	45,6	45,1	45,6	46,1	45,4	46,6	51,3	55,0	61,9	61,3
B	Ontwikkeling binnen de ambities																
	Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland																
	<i>Extra middelen</i>																
	Nat. Progr. Landelijk Gebied - werkbudget onderzoek en arbeidscapaciteit	-0,4	-0,8														
	Diverse vrijval	0,6															
	Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland																
	<i>Extra middelen</i>																
	Vrijval reserve mobiliteit tbv prijsinflatie OV	6,3	8,0	9,7	11,4	13,1	8,6										
	<i>Overig</i>																
	Rijnlandroute Inhuur onderzoek veiligheid	-0,3															
	Ambitie 3 Schone energie voor iedereen																
	<i>Beklemming van middelen uit jaarrekening 2021</i>																
	Verwerken beklemming jaarrekening 2021	-1,0	-1,1														
	<i>Doorschuiven van middelen</i>																
	Diverse doorschuivingen	1,1	-1,0	-0,1													
	<i>Extra middelen</i>																
	Verhoging personele inzet Klimaatakkoord cfm mei circulaire 2022	-0,4															
	Vullen reserve Warmteleiding Warmtelinq	-20,1															
	Gedeeltelijke vrijval voorziening Houdstermaatschappij Zuid Holland	0,4															

(bedragen x € 1 mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland																
<i>Doorschuiven van middelen</i>																
Fasering energie op bedrijventerreinen	0,5		-0,5													
Fasering bedrijventerreinen	5,3	-3,1	-0,8	-0,8	-0,8											
Diverse doorschuivingen	2,3	-1,9	-0,2													
<u>Extra middelen</u>																
Diverse vrijval	2,3															
Overige	-0,2															
Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland																
<i>Doorschuiven van middelen</i>																
WIS (Water Infiltratie Systeem)	0,4	-0,4														
VIP NL		0,7	-0,4	-0,3												
Diverse doorschuivingen	0,1	-0,1								-0,1						
<u>Extra middelen</u>																
Structureel verlagen baten uit verhuur, pacht verspreid provinciaal bezit	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Soortenbeleid - Deltaplan Biodiversiteit, Bijenlandschappen en Soorten- en exotenbeleid	0,3															
<u>Overig</u>																
Getij Grevelingen (2022)	0,2															
Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland																
<i>Beklemming van middelen uit jaarrekening 2021</i>																
Verwerken beklemmingen jaarrekening 2021	-3,7															
<i>Doorschuiven van middelen</i>																
Aanpassen kasritme subsidieregeling Knelpuntenpot en NPRZ	0,3	-0,3														
<u>Extra middelen</u>																
Procesgeld Aanpak Sociale Woningbouw	-0,2															
<u>Overig</u>																
Vrijval ivm uitstel invulling vacatureplek Planadviseur Omgevingsbeleid	0,1															
Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland																
<i>Beklemming van middelen uit jaarrekening 2021</i>																
Beklemming Impulsmiddelen Gezond en Veilig	-0,2															
<u>Extra middelen</u>																
Extra storting vrijgevallen middelen 2021 naar reserve Bodem, ondergrond en grondwater	-0,4															
Storting reserve Bodem, ondergrond en grondwater ivm bijdrage apparaatslasten in algemene uitkering	-0,6															
Diverse vrijval	1,7															
Ambitie 8 Bedrijfsvoering - Financiën en Organisatie																
<i>Beklemming van middelen uit jaarrekening 2021</i>																
Diverse beklemmingen	-0,6															
<u>Extra middelen</u>																

(bedragen x € 1 mln)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Vrijval deel budget Bovenwettelijke WW	0,2															
Onderhoudsbudget voor gebouw C	-0,3	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Extra huuropbrengsten gebouwen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Verhoging belastingen huisvesting	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Beveiliging en Schoonmaak en Energie	-0,7	-1,0	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Detacheringsontvangsten	0,0															
Wijzigen meerjarenreeks Levensfasebuwust personeelsbeleid	0,6				-0,1	-0,4	-0,1									
Vrijval voorziening Groot OH Gebouwen	0,6															
Totaal C: Ontwikkelingen binnen de ambities	-5,9	-1,7	6,2	8,8	10,8	6,7	-1,6	-1,5	-1,5	-1,6	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
C Algemene middelen																
<i>Autonome ontwikkelingen</i>																
Ontwikkeling motorrijtuigenbelasting	3,0	3,0	3,1	10,7	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8
Mei circulaire	33,3	50,4	65,0	55,9	23,9	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5
<i>Resterende ontwikkelingen</i>																
Dividend BNG Bank	-0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
DU Klimaatakkoord en Erfgoeddeal	1,0															
CAO 2022-2023 correctie stelpost	0,1	-6,8	-3,6	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
stelpost indexatie - ophoging	-7,5	-11,7	-4,6								0,4	1,4				
Totaal C: Ontwikkelingen binnen algemene middelen	29,8	35,3	60,3	66,8	35,0	43,5	43,6	43,6	43,6	43,6	44,0	45,0	43,6	43,6	43,6	43,6
Totaal (B+C) mutatie op begrotingssaldo	23,8	33,6	66,5	75,6	45,8	50,3	42,0	42,1	42,1	42,0	42,5	43,5	42,1	42,1	42,1	42,1
Begrotingssaldo Totaal (A+B+C)	81,8	16,7	89,1	85,0	51,4	42,4	87,6	87,2	87,7	88,1	87,9	90,1	93,4	97,1	104,0	103,4

Toelichting mutaties

A: Mutaties eerdere P&C producten

A1 Het begrotingssaldo is het tekort of het overschot in de begroting in een bepaald jaar. Het begrotingssaldo bij de Begroting 2022 was € 0. Door het jaarrekeningresultaat 2021, de Voorjaarsnota 2022 en bijstellingen in deze najaarsnota stijgt het begrotingssaldo naar € 81,8 mln.

Het begrotingssaldo is het overschot of het tekort op de begroting in een bepaald jaar. Deze overschotten of tekorten worden verrekend met de algemene reserve. Het meerjarig begrotingssaldo geeft aan of er op de lange termijn sprake is van een reëel en structureel begrotingsevenwicht. Het begrotingssaldo mag tijdelijk negatief staan, dit tekort op het begrotingssaldo wordt dan gedekt uit de vrije ruimte van algemene reserve. Dit kan zolang er vrije ruimte is.

B: Ontwikkeling binnen de ambities

Algemeen

Mutaties zijn toegelicht bij het onderdeel "wat mag dat kosten? bij de verschillende ambities". Voor de overzichtelijkheid zijn mutaties op het begrotingssaldo in voorgaand overzicht gebundeld. Hieronder worden twee bundelingen kort toegelicht.

Beklemmingen Jaarrekening 2021

Bij de jaarrekening 2021 is er voor € 20,5 mln aan beklemmingen goedgekeurd door Provinciale Staten. € 13,4 mln is verwerkt bij de voorjaarsnota 2022. Het resterende bedrag van € 7,1 mln was gereserveerd in de

Algemene reserve en bij najaarsnota is beoordeeld of het budget nog nodig is voor 2022. Voor drie van de beklemmingen namelijk voor Stikstof (€ 0,2 mln) en zwemwaterbebording (€ 0,075 mln per jaar over de jaren 2022 t/m 2025) en waterstof (€ 0,02 mln) resulteert dit in een vrijval naar het begrotingsaldo. Voor de projectsubsidie Aanvalsplan Zon wordt voorgesteld circa € 1 mln aan middelen over te hevelen naar 2023. Het verwerken van een beklemming uit de Jaarrekening 2021 betekent dat middelen uit de algemene reserve worden toegevoegd aan de exploitatie en dus ten laste gaan van het begrotingsaldo.

Doorschuiven van prestaties naar latere jaren

Bij de najaarsnota worden prestaties naar latere jaren verschoven. Via het begrotingsaldo worden er (inclusief de middelen voor het hiervoor genoemde Aanvalsplan Zon) in totaal circa € 10,5 mln aan middelen doorgeschoven naar 2023 t/m 2026.

Verdere bijzonderheden per ambitie

Ambitie 2

Vrijval reserve mobiliteit ten behoeve van prijsinflatie OV. Voor nadere toelichting zie het onderdeel [prijscompensatie](#) in het Financieel beeld.

Ambitie 3

Beklemmingen jaarrekening hebben betrekking op Aanvalsplan zon, elektriciteit algemeen en doorschuiven van Aanvalsplan Zon, zoals hiervoor beschreven, en spui windpark (€ 0,1 mln).

Het doorschuiven van middelen heeft betrekking op inhuur specialisten ten behoeve van WbR (van 2023 naar 2022), budget voor Walstroom en energie infa op industrieterreinen.

Ambitie 4

Diverse doorschuivingen van middelen hebben betrekking op SIR projecten, Greenports actualisering planning Tuinbouwmonitor, Maritiem Haven HIC Clean Tech delta, Toerisme, EFRO cofinanciering interreg-Crossroads, MIT, biobased Delft DSM, breed mkb en groot onderhoud molens.

De diverse vrijval heeft betrekking op de subsidie clusterregeling, circulaire economie, restauratie rijksmonumenten, kickstart Your Career, Waalhaven, schaalsprongprogramma, fieldlabs (intrekken Corornahulp), indexering culturele instellingen 2022.

Ambitie 5

De diverse doorschuivingen hebben betrekking op het kasritme voor de Groene Waterparel, Zuidplaspolder en Restveengebied en zwemwaterbebording

Ambitie 6

Beklemmingen jaarrekening hebben betrekking op flexwonen, sociale woningbouw en duurzame ontwikkeling Zuidplaspolder.

Ambitie 7

Diverse vrijval heeft betrekking op omgevingsdiensten, beleid en uitvoering zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en AADV.

Ambitie 8

Diverse beklemmingen hebben betrekking op aantrekken Jonge Ambtenaren, Vitaliteit en levensfasebewust personeelsbeleid.

C: Algemene middelen

De ontwikkelingen met betrekking tot de motorrijtuigenbelasting, Meicirculaire, dividend BNG en DU klimaatakkoord en erfgoeddeal worden toegelicht bij het onderdeel [Overzicht Algemene middelen en Organisatie](#). De CAO 2022-2023 correctie stelpost en ophoging stelpost indexatie worden toegelicht bij het onderdeel [prijscompensatie](#) in het Financieel beeld.

Eventuele mee- en tegenvallers

De afhandeling van Motie 950 Voorspellend vermogen vraagt om een paragraaf met onderwerpen waarvan we weten dat ze een financieel effect op het resultaat gaan hebben in 2022, maar waarvan de hoogte nu nog niet te kwantificeren is.

Motorrijtuigenbelasting

Het bijgestelde volumedeel van de motorrijtuigenbelasting (opgave belastingdienst) is ten tijde van de najaarsnota verwerkt tot en met de stand per 1 juli 2022. De volumewijziging in het laatste half jaar van 2022 kan het jaarrekeningresultaat beïnvloeden. Mocht de trend van het eerste half jaar zich doorzetten dan zal dit een positief effect hebben op het resultaat.

Provinciefonds

De septembercirculaire naar aanleiding van de Miljoenennota 2022 is vertraagd, de uitkomst hiervan is niet in de Najaarsnota verwerkt en zal (evenals de december circulaire 2022) nog effect hebben op de Provinciefonds-uitkering 2022.

Arbeidscapaciteit

Door schaarste op de arbeidsmarkt is het op dit moment moeilijk om vacatures te vervullen. Daardoor is de verwachting dat er een incidentele onderbesteding zal zijn op arbeidscapaciteit van ongeveer € 7 mln. Wervingsinitiatieven zijn echter geïntensiveerd en door de transitie-opgaves zijn er zelfs meer vacatures, waardoor de verwachting is dat de onderbesteding slechts een tijdelijk fenomeen is.

Rente

Er is een einde gekomen aan de jarenlange daling van de rente. Sinds 1 januari 2022 is het rentetarief voor 30-jarige lineaire leningen voor decentrale overheden gestegen van 0,7% naar 2,6% in september 2022. In de voorjaarsnota is de post rentekosten voor het huidige jaar verlaagd. Dit wordt geheel veroorzaakt door de onderuitputting van investeringen en exploitatiebudgetten. Hierdoor is het de verwachting dat de, al in 2020 aangetrokken, € 100 mln aan langlopende leningen voor dit jaar meer dan voldoende zal zijn om in de liquiditeitsbehoefte te voorzien. Het resterende potentiële voordeel op het jaarrekeningresultaat is € 0,1 mln.

Prijsstijging/ indexatie

In 2021 is de indexatie af gaan wijken van de trendmatige prijsontwikkeling, deze ontwikkeling zet zich in 2022 onverminderd door. Met name de GWW-index (grond-, weg- en waterbouw) wijkt sterk af van het percentage waar we in de Begroting 2022 rekening mee hadden gehouden (3,8%) Dit is gebaseerd op een gemiddelde zoals in de grondslagen is uitgeschreven. De daadwerkelijk indexatie over 2021 is 11,9%, hoe de ontwikkeling verder gaat lopen is erg onzeker. In de Najaarsnota heeft een herberekening plaatsgevonden op indexatie die heeft geleid tot een tekort op de stelpost indexatie, zie hiervoor de grondslagen zoals opgenomen in de bijlages. Dit tekort is aangevuld vanuit het structurele begrotingssaldo. Wat de indexatie over 2022 de komende maanden gaat doen en het effect hierop voor de jaarrekening is nog onzeker.

Voorfinanciering toekomstige baten van het Rijk

- SNL: Dit had in de Meicirculaire 2022 moeten zitten, vooruitlopend daarop is in de Voorjaarsnota 2022 het bedrag al structureel opgenomen. Bij de Meicirculaire bleek dit bedrag toch niet opgenomen te zijn. Na contact met het ministerie is toegezegd dat dit wel in de Septembercirculaire 2022 opgenomen wordt. In de begroting is hiervoor al structureel € 1,4 mln aan lasten opgenomen.
- In de Voorjaarsnota 2022 is 2x €10 mln (2022 en 2023) voor stikstof uit het begrotingssaldo gehaald is, deze zullen in de toekomst waar het kan ten laste van de NPLG baten worden gebracht. Omdat we nu niet weten of dat binnen de voorwaarde van het NPLG valt hebben we het er nu buiten gelaten.

Prijscompensatie

Stelpost prijscompensatie

De stelpost prijscompensatie wordt gevoed vanuit het begrotingssaldo op basis van de grondslag indexatie, zie de bijlage grondslagen voor nadere toelichting. De stelpost is bedoeld ter dekking van de indexatielasten van de lasten in de exploitatie. Een toegepaste indexatie in een bepaald jaar is altijd structureel van aard.

De stelpost volgt het (t+5 / 2022+5jaar) meerjarig verloop van de algemene uitkering van het provinciefonds. Deze algemene uitkering is voor de jaren die genoemd worden in de betreffende circulaire overgenomen. Het laatstgenoemde jaar wordt voor de resterende jaren doorgetrokken, dus het bedrag in 2027 loopt op dat niveau structureel door.

(bedragen x € 1 mln)		Nieuwe collegeperiode					
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
A	<u>Stand na Voorjaarsnota 2022</u>						
1	Beschikbaar op stelpost	7,1	14,3	21,4	28,6	35,8	35,8
	Totaal beschikbaar	7,1	14,3	21,4	28,6	35,8	35,8
B	<u>Ontwikkelingen</u>						
1	Prijnsindexering exploitatiebudget I&A	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
2	Indexatie NJN 22 Water & Groen (5-1-1 Natuur)	0,0	-4,3	-4,3	-4,4	-4,3	-4,3
3	Indexatie NJN 22 Water & Groen (5-3-1 Waterveiligheid)	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
4	Indexatie NJN 22 Water & Groen (5-1-3 Faunabeheer)	0,0	-0,6	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
5	Indexatie NJN 22 Water & Groen (7-2-1 Recreatie, sport, kennisontwikkeling en innovatie)	0,0	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
6	Facilitaire zaken	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
7	DBI Prijnsindexatie	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7	-5,7
8	Prijnsinflatie OV	-6,4	-9,4	-9,4	-9,4	-9,4	-9,4
9	Culturele instellingen	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
10	Bijstelling indexatie omgevingsdiensten	-0,8	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
11	Financiële en juridische zaken	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
12	Personeel en Organisatie	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
13	Communicatie	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
14	Correctie stelpost	7,5	11,7	4,6	0,0	0,0	0,0
	Subtotaal B: Totaal inzet prijscompensatie	-7,1	-14,3	-21,4	-26,1	-26,0	-26,0
	Resterend voor de prijscompensatie				2,5	9,8	9,8

Toelichting:

A1 Stand na Voorjaarsnota 2022

De stand op de stelpost na de voorjaarsnota. Er was toen nog € 7,1 mln structureel beschikbaar vanaf 2023 op de stelpost.

B1 t/m B13

Dit betreffen indexatie claims voor 2022, deze hebben altijd een structureel karakter. Voor een aantal regels kan incidenteel in 2022 de indexatie worden opgevangen binnen bestaande budget maar structureel niet.

B8

Voor regel B8 is het volgende verwerkt. De indexatie werd voor een aantal jaar gedekt uit de bestemmingsreserve mobiliteit na de periode zou deze weer gedekt worden uit deze stelpost. In deze najaarsnota zijn de middelen van totaal € 57,1 mln uit deze bestemmingsreserve gehaald en beschikbaar gekomen in het begrotingssaldo.

B14

Door de mutaties B1 t/m B13 is de stelpost in de najaarsnota meerjarig gedaald en in sommige gevallen onder nul gekomen. Daar waar de stelpost negatief was is dit terug gebracht op nul. De stelpost is niet bijgesteld voor de jaren vanaf 2023. Dit betekent dat in de stelpost bij start begroting niet voldoende middelen staan op de stelpost voor de indexatie in de periode 2023 tot en met 2027. Dit wordt in de mutaties van de Begroting 2023 herstelt

Nieuwe investeringskredieten ten behoeve van indexatie

(bedragen x € 1 mln)		2022	2023	Nieuwe collegeperiode			
				2024	2025	2026	2027
A	<u>Ontwikkelingen</u>						
	Indexatie infra over 2021	16,4					
	Indexatie infra over 2022	20,5					
	Indexatie DBI over 2021	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
	Resterend voor de prijscompensatie	39,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3

Toelichting:

Bovenstaande kredieten zijn nieuwe investeringskredieten die nodig zijn om de indexatie binnen de lopende projecten op te kunnen vangen. Het effect ervan zijnde de kapitaallasten komt ten last in het begrotingssaldo. De herberekening van de kapitaallasten is opgenomen in de Begroting 2023.

Stelpost indexatie loonontwikkeling

De stelpost loonontwikkeling wordt gevoed vanuit het begrotingssaldo op basis van de grondslag indexatie, zie de paragraaf grondslagen voor nadere toelichting. De stelpost is bedoeld ter dekking van de loonontwikkeling. Een toegepaste indexatie in een bepaald jaar is altijd structureel van aard.

(bedragen x € 1 mln)		2022	2023	Nieuwe collegeperiode			
				2024	2025	2026	2027
A	<u>Stand na Voorjaarsnota 2022</u>						
1	Beschikbaar op stelpost	4,0	6,7	9,7	12,9	16,3	16,3
	Totaal beschikbaar	4,0	6,7	9,7	12,9	16,3	16,3
B	<u>Ontwikkelingen 2022</u>						
1	Cao 2022/2023	-3,9	-13,5	-13,3	-13,0	-12,9	-12,8
2	Correctie stelpost	-0,1	6,8	3,6	0,1	0,2	0,2
	Subtotaal B: Totaal inzet loonontwikkeling	-4,0	-6,7	-9,7	-12,9	-12,8	-12,6
	Resterend voor de loonontwikkeling	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	3,7

Toelichting:

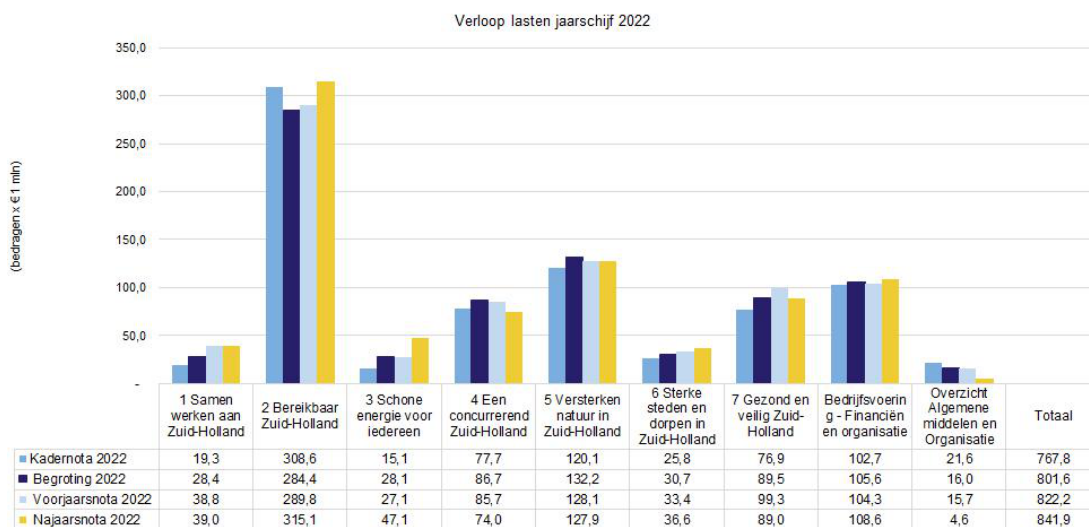
B1 Cao 2022/2023 dekking uit stelpost
Verwerking van het cao 2022/2023 op de stelpost.

B2 Cao 2022/2023 correctie stelpost

Na verwerking van het cao was er een tekort op de stelpost. Dit is ten laste van het structurele begrotingsaldo aangevuld tot het niveau dat deze positief of 0 is.

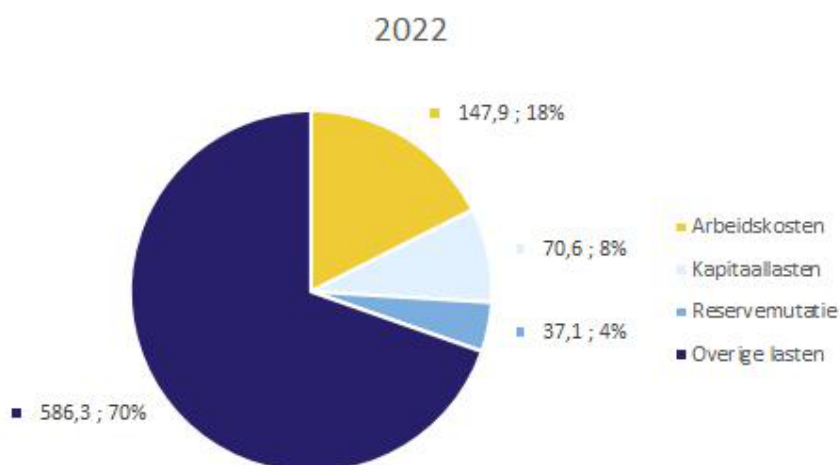
Hoe is de Najaarsnota 2022 opgebouwd

Lasten

Toelichting:

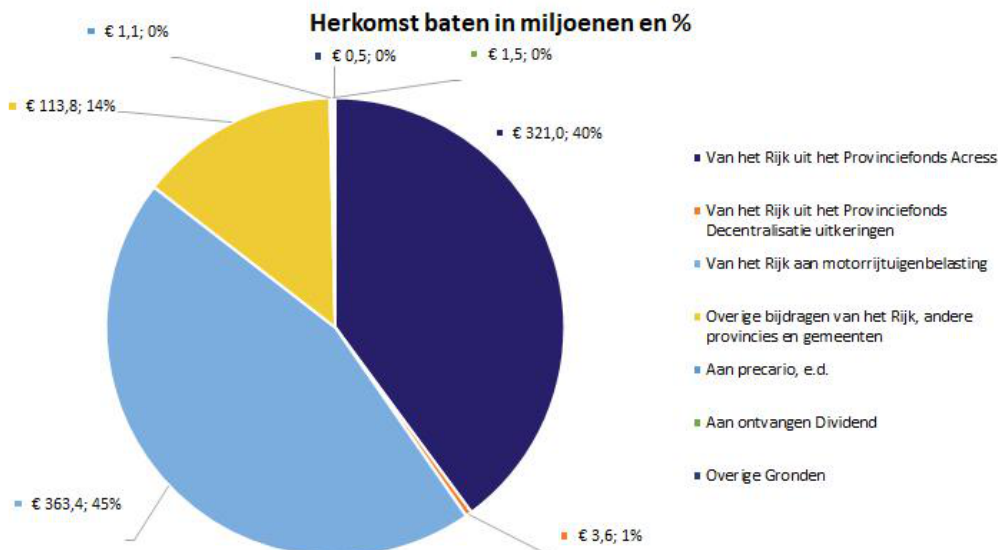
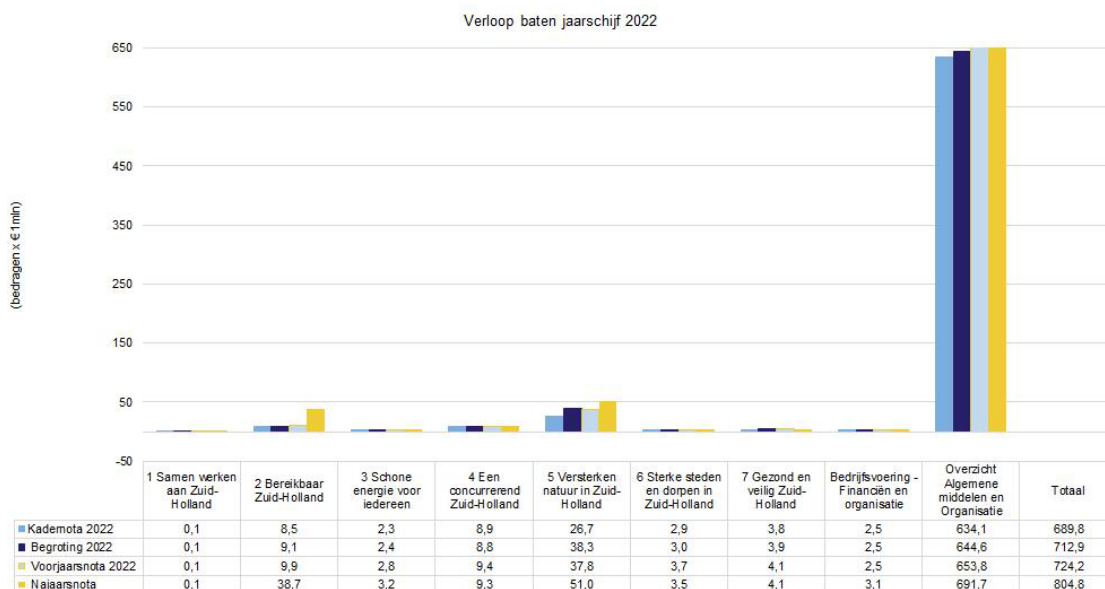
De bovenstaande cijfers betreffen jaarschijf 2022. Ten opzichte van de Voorjaarsnota 2022 nemen de lasten in de Najaarsnota 2022 toe met € 20,1 mln. Deze hogere lasten worden met name gedekt door de mutaties op de bestemmingsreserves en inkomsten van derden.

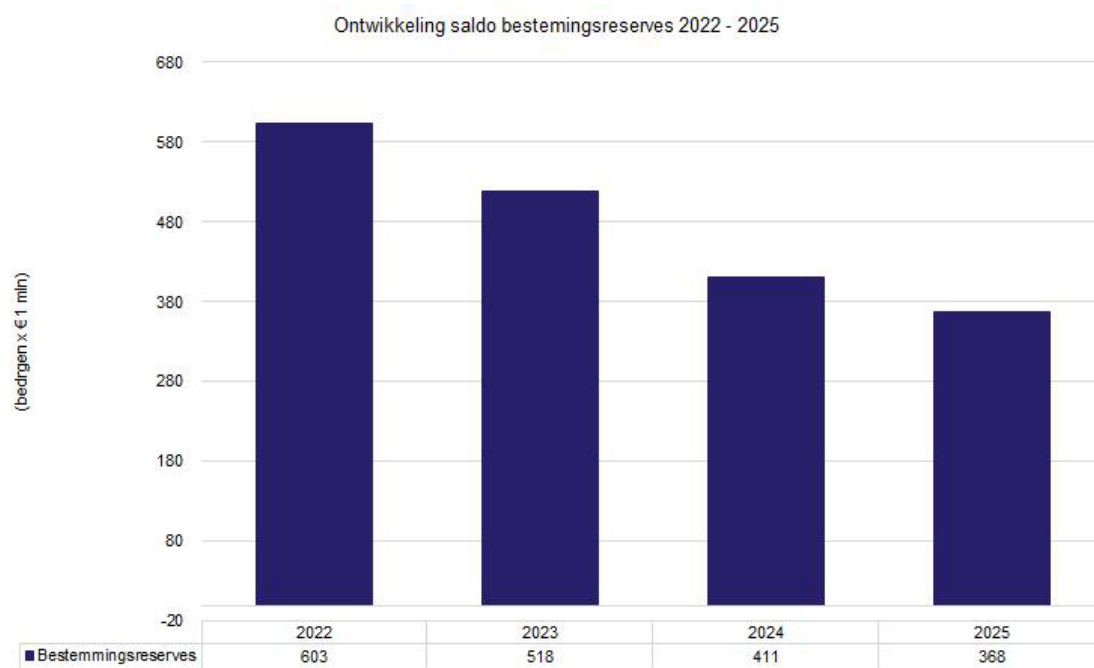
Bovenstaande grafiek geeft weer hoe de lasten zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Baten

Bestemmingsreserves

Ambities

Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 1](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 1-1 Beter Bestuur

Beleidsprestatie 1-1-1 Sterke gemeenten

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 1-1-2 Vitaal provinciaal bestuur

Budget Kennis Domein Zuid Holland

Het bedrag dat beschikbaar is voor de strategische kennisfunctie blijkt dit jaar wat ruimer dan we op een constructieve manier kunnen besteden. Dat heeft met name te maken met de opstartfase na afloop van de corona-maatregelen en daarmee een gebrek aan tijd voor grotere kennisproducten en -evenementen. Het uitvoeren van dergelijke trajecten, van verkenning tot doorwerking van de resultaten, vraagt een intensieve en vaak langdurige opstartfase. Om die reden lopen we dit jaar wat achter met het aantal op te starten (grotere) onderzoekstrajecten. Naar verwachting functioneert de strategische kennisfunctie volgend jaar weer volledig waarmee het beschikbare budget besteed zal worden. Bij de Najaarsnota 2022 wordt eenmalig een bedrag van € 0,5 mln afgeraamd.

Beleidsdoel 1-2 Sterke Samenleving

Beleidsprestatie 1-2-1 Innovatieve participatie en communicatie

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 1-2-2 Maatschappelijke ontwikkelingen

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

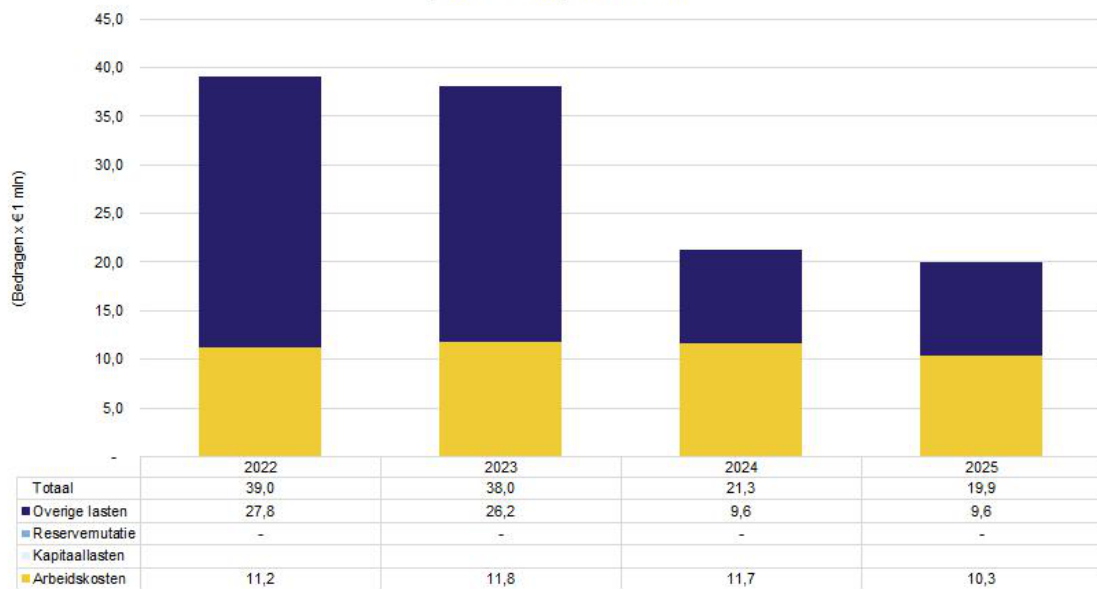
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Opbouw en verloop van de lasten

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 1-1 Beter bestuur						
1-1-1 Sterke gemeenten	1.040	18	1.058	1.088	1.080	1.079
1-1-2 Vitaal provinciaal bestuur	35.416	717	36.133	34.608	18.146	16.844
Totaal beleidsdoel 1-1	36.456	735	37.191	35.696	19.227	17.923
Beleidsdoel 1-2 Sterke samenleving						
1-2-1 Innovatieve participatie en communicatie	75	-49	26	27	77	27
1-2-2 Maatschappelijke ontwikkelingen	2.284	-484	1.800	2.313	1.977	1.977
Totaal beleidsdoel 1-2	2.359	-533	1.826	2.340	2.055	2.004
Totaal Lasten	38.815	202	39.017	38.036	21.281	19.927
Baten						
Beleidsdoel 1-1 Beter bestuur						
1-1-2 Vitaal provinciaal bestuur	135	0	135	135	135	135
Totaal beleidsdoel 1-1	135	0	135	135	135	135
Totaal Baten	135	0	135	135	135	135
Saldo lasten en baten Ambitie 1	38.680	202	38.882	37.901	21.146	19.791

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 1.1 Beter Bestuur

NPLG € 0,4 mln incidenteel

Voor de startwerkzaamheden (onderzoek en arbeid) van het NPLG is bij het ministerie van LNV een claim neergelegd van € 1,2 mln. Vooruitlopend op de toekenning door LNV wordt € 1,2 mln gevraagd en verdeeld over de jaren 2022 (€ 0,4 mln) en 2023 (€ 0,8 mln). De onderzoeks- en arbeidslasten zullen na 2023 worden gedekt uit die toegezegde middelen. Dekking ten laste van het begrotingssaldo

Beleidsdoel 1-2 Sterke samenleving

Borging sociaal domein €-0,5 mln

Het bedrag dat beschikbaar is voor de strategische kennisfunctie blijkt dit jaar wat ruimer dan we op een constructieve manier kunnen besteden. Dat heeft met name te maken met de opstartfase na afloop van de Corona-maatregelen en daarmee een gebrek aan tijd voor grotere kennisproducten en -evenementen. Het uitvoeren van dergelijke trajecten, van verkenning tot doorwerking van de resultaten, vraagt een intensieve en vaak langdurige opstartfase. Om die reden lopen we dit jaar achter met het aantal op te starten (grotere) onderzoekstrajecten. Naar verwachting functioneert de strategische kennisfunctie volgend jaar weer volledig waarmee het beschikbare budget besteed zal worden. Vrijval ten gunste van het begrotingssaldo.

Toekomstfestival € -0,1 mln

Voor 2022 worden er geen uitgaven verwacht met betrekking tot het festival van de toekomst en daarom kan het budget incidenteel vrijvallen. Vrijval ten gunste van het begrotingssaldo.

Toelichting baten

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Instrumentarium

Reserves

Voor deze ambitie zijn er geen reserves.

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 1.](#)

Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 2](#).

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B

Beleidsprestatie 2-1-1 Efficiënt Goederenvervoer

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 2-1-3 Slimme systemen en netwerken

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam

Beleidsprestatie 2-2-1 Goed functionerende provinciale infrastructuur

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 2-2-2 Toekomstbestendige infrastructuur

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam

Beleidsprestatie 2-3-1 Duurzame mobiliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 2-3-2 Veilige mobiliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

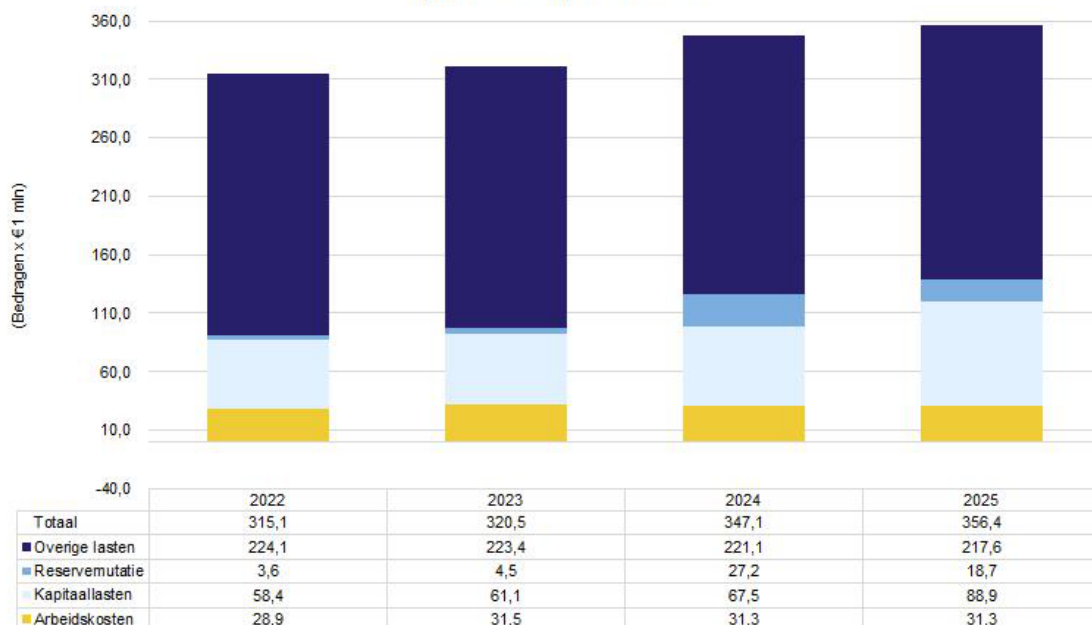
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Opbouw en verloop van de lasten

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B						
2-1-1 Efficiënt goederenvervoer	1.715	23	1.738	1.656	1.584	1.613
2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer	158.199	19.642	177.841	154.715	168.686	181.974
2-1-3 Slimme systemen en netwerken	1.322	30	1.352	1.514	1.382	1.396
Totaal beleidsdoel 2-1	161.236	19.696	180.932	157.885	171.652	184.983
Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam						
2-2-1 Goed functionerende provinciale infrastructuur	116.896	6.083	122.979	154.657	168.286	164.312
2-2-2 Toekomstbestendige infrastructuur	680	-71	609	1.231	636	644
Totaal beleidsdoel 2-2	117.576	6.012	123.588	155.887	168.921	164.956
Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam						
2-3-1 Duurzame mobiliteit	5.889	-187	5.702	1.819	1.615	1.672
2-3-2 Veilige mobiliteit	5.112	-283	4.828	4.873	4.863	4.818
Totaal beleidsdoel 2-3	11.001	-470	10.530	6.692	6.478	6.490
Totaal Lasten	289.813	25.238	315.051	320.464	347.051	356.429

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Baten						
Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B						
2-1-1 Efficiënt goederenvervoer	160	0	160	0	0	0
2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer	1.029	24.557	25.586	1.308	6.944	7.019
Totaal beleidsdoel 2-1	1.189	24.557	25.746	1.308	6.944	7.019
Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam						
2-2-1 Goed functionerende provinciale infrastructuur	6.194	4.500	10.694	9.194	6.694	2.504
Totaal beleidsdoel 2-2	6.194	4.500	10.694	9.194	6.694	2.504
Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam						
2-3-1 Duurzame mobiliteit	1.116	-200	916	266	66	66
2-3-2 Veilige mobiliteit	1.361	0	1.361	1.361	1.361	1.255
Totaal beleidsdoel 2-3	2.478	-200	2.278	1.628	1.428	1.321
Totaal Baten	9.860	28.857	38.717	12.130	15.066	10.844
Saldo lasten en baten Ambitie 2	279.952	-3.619	276.333	308.334	331.986	345.585

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B

Inhuur veiligheidsdeskundige RLR € 0,3 mln

Naar aanleiding van een onderzoek van het NRC naar de veiligheid bij de RLR is een externe onderzoeker ingehuurd. Ter dekking van de uitgaven wordt € 0,3 mln van de investeringsmiddelen RLR omgezet in exploitatiemiddelen. De exploitatiemiddelen worden gedekt uit de algemene middelen, die op termijn gecompenseerd worden door een verlaging van de meerjarige afschrijvingslasten. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Begrotingssubsidies projecten € -0,6 mln

Voor de KTA Algeracorrridor (€ 0,3 mln) en de KTA Voorne-Putten (€ 0,3 mln) worden geen subsidieaanvragen meer verwacht in 2022. De geraamde bijdragen worden in 2023 opnieuw in de begroting opgenomen. Dekking ten gunste van de reserve Bereikbaarheid.

Projecten initiatieffase € -0,9 mln

In 2022 wordt minder onderzoek uitgevoerd voor projecten in de initiatieffase. Daarmee is ook minder personele inzet nodig door de afdeling Projecten en programma's. Dekking ten gunste van de reserve Bereikbaarheid.

Subsidie exploitatiebijdragen diverse vervoerders € 1,9 mln

Voor onder andere de concessies Zuid-Holland Noord, Waterbus en de bijdrage aan het veer Maassluis-Rozenburg zijn de budgetten voor de subsidie-bijdragen in overeenstemming gebracht met de contractueel overeengekomen afspraken. Dekking ten gunste van de reserve Mobiliteit.

Beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer € 18,3 mln

Ook voor 2022 bestaat de mogelijkheid voor vervoerders om een beroep te doen op de beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer (BVOV). Voor de subsidie aan de vervoerders wordt de begroting hierop aangepast (zie ook baten). Dekking ten laste van de rijksbijdrage.

Proef autonoom openbaar vervoer € 0,3 mln

De proef met autonoom openbaar vervoer op het terrein van ESA ESTEC wordt verlengd en uitgebreid tot eind 2022. De begroting wordt daarom aangepast voor een aanvullende bijdrage die de provincie hiervoor beschikbaar stelt. Dekking ten laste van de reserve Mobiliteit.

Diverse kleine bijstellingen en afrondingen € 0,1 mln

Dit betreft het totaal van kleinere afwijkingen op diverse activiteiten en de afrondingsverschillen. Dekking ten laste van de reserve Mobiliteit.

Effect CAO 2022 en 2023 € 0,3 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam

Arbeidscapaciteit versterkingsaanpak € -0,7 mln

Bij de Begroting 2022 zijn voor de versterkingsaanpak beweegbare kunstwerken, vanuit de egalisatiereserve Beheer en Onderhoud, extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidscapaciteit en opleiding in de periode van 2022 tot en met 2025. Door een krappe arbeidsmarkt gaat de werving langzamer dan gewenst. Daarnaast is er een onderbesteding op de totale loonkosten voor de beheerorganisatie waardoor de extra middelen in 2022 nog niet nodig zijn. Omdat deze middelen wel nodig blijven voor de uitvoering van de Versterkingsaanpak beweegbare kunstwerken wordt, met de Begroting 2023, voorgesteld om in 2026 deze middelen weer beschikbaar te stellen. Dekking ten laste van de egalisatiereserve Beheer en Onderhoud.

Dagelijks beheer en onderhoud, stormschades € 0,5 mln

De diverse stormen in het voorjaar van 2022 hebben tot een groot aantal calamiteiten op en langs de (vaar)wegen geleid. Dit betreft schades voor een bedrag van € 0,5 mln. Dekking ten laste van de egalisatiereserve Beheer en Onderhoud.

Bijstellingen in planmatig onderhoud € 0,0 mln

In de Begroting 2022 is de vervanging van de energie-onzuinige SOX-lampen voor LED-lampen gedekt uit investeringskredieten. Deze vervanging moet echter op basis van het BBV en de Financiële verordening direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Deze extra lasten (€ 2,2 mln) worden gecompenseerd door lagere lasten in 2022 als gevolg van de verschuiving in het kasritme van een aantal projecten in het onderhoudsprogramma. Het betreft de beweegbare kunstwerken in traject 1, Delftse Schie, en de Hartelcorridor, N210 – Grote Kruising/Algeracorridor, N468.

Prijsontwikkeling 2021 € 5,7 mln

De werkelijke prijsstijging voor GWW-werkzaamheden in 2021 is beduidend hoger (11,6%) dan waarmee bij het opstellen van de begroting is gerekend (3,8%). Omdat dit effect structureel doorwerkt, vindt in 2022 nacalculatie over 2021 plaats. Deze middelen worden ingezet om de prijsstijging te dekken. Het betreft onder andere de contractueel vastgelegde prijscompensatie in de meerjarige contracten voor dagelijks beheer en onderhoud en de gestegen energielasten voor de openbare verlichting. Dekking ten laste van begrotingssaldo, indexatiebeleid.

Diverse kleine bijstellingen en afrondingen € -0,1 mln

Dit betreft het totaal van kleinere afwijkingen op diverse activiteiten en de afrondingsverschillen.

Effect CAO 2022 en 2023 € 0,6 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam

Sociale veiligheid € -0,3 mln

Zowel voor de onderhandse aanbesteding voor de Nood-concessie Zuid-Holland Noord, alsmede voor de openbare aanbesteding van de concessie eind dit jaar, zijn de beschikbare middelen voor openbaar vervoer binnen de begroting herijkt. Dit heeft er toe geleid dat een deel van het budget sociale veiligheid ingezet kan worden voor de jaarlijkse exploitatiebijdrage aan de concessiehouder. Dekking ten laste van de reserve Mobiliteit.

Regionale aanpak laadinfrastructuur € -0,2 mln

Op basis van de huidige stand van het project en de verwachtingen met betrekking tot de activiteiten waarvoor de provincie haar kosten kan declareren bij de provincie Zeeland, is geconcludeerd dat het huidige budget neerwaarts bijgesteld kan worden. Dit geldt overigens ook voor de vergoeding die wij hiervoor van de provincie Zeeland ontvangen (zie ook baten). Dekking ten gunste van de baten.

Toelichting baten

Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B

Beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer € 18,3 mln

Ook voor 2022 bestaat de mogelijkheid voor vervoerders om een beroep te doen op de beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer (BVOV). Voor de bijdrage vanuit het Rijk wordt de begroting hierop aangepast (zie ook lasten). Dekking ten gunste van de lasten.

Inzet voormalige BDU-gelden € 6,1 mln

Diverse regionale- en provinciale (spoor)infrastructuurprojecten worden deels gedekt door middel van de inzet van de voormalige BDU-gelden. De begroting was nog niet in overeenstemming met deze werkwijze en wordt daarom hierop aangepast. Dekking ten gunste van de reserve Mobiliteit.

Personenvervoer over water € 0,1 mln

Met ingang van 2022 is de overeenkomst tussen de Provincie en de Drechtsteden geactualiseerd en heeft er een aanpassing van de bijdrage in de exploitatie van het personenvervoer over water plaatsgevonden. De begroting wordt hierop aangepast. Dekking ten gunste van de reserve Mobiliteit.

Diverse kleine bijstellingen en afrondingen € 0,1 mln

Dit betreft het totaal van kleinere afwijkingen op diverse activiteiten en de afrondingsverschillen. Dekking ten gunste van de reserve Mobiliteit.

Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam

Beheer en onderhoud, werken voor derden € 4,5 mln

De baten voor Beleidsdoel 2-2 bestaan naast de legesinkomsten geheel uit bijdragen voor werken voor derden. Er is nu meer zekerheid dan bij de primaire begroting over het bedrag van de te ontvangen baten. Daarom wordt de raming van de baten in 2022 met € 4,5 mln verhoogd. Het betreft hierbij onder andere de bediening van beweegbare kunstwerken en bijdragen voor vaarwegbeheer uitgevoerd voor derden. Daarnaast ook het dagelijks

en planmatig onderhoud van beweegbare kunstwerken in het Merwedekanaal en het planmatig onderhoud aan de Julius Caesarbrug en de Koudekerksebrug. Dekking ten gunste van de egalisatiereserve Beheer en Onderhoud

Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam

Regionale aanpak laadinfrastructuur € -0,2 mln

Op basis van de huidige stand van het project en de verwachtingen met betrekking tot de activiteiten waarvoor de provincie haar kosten kan declareren bij de provincie Zeeland, is geconcludeerd dat de bijdrage van de provincie Zeeland neerwaarts bijgesteld kan worden. Dit geldt overigens ook voor het budget waaruit wij onze activiteiten dekken (zie ook lasten). Dekking ten laste van de lasten.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties Begroting 2022 t/m VJN 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Bereikbaarheid	2-1	-2.982	900	-633	-1.449
Mobiliteit	2-1	-9.864	5.106	834	-5.592
Bereikbaarheid	2-2	-1.719	0	0	-1.719
Mobiliteit	2-2	-5	0	0	-5
Egalisatiereserve beheer & onderhoud	2-2	4.777	4.500	-237	9.515
Bereikbaarheid	2-3	-600	0	0	-600
Mobiliteit	2-3	-3.753	0	0	-3.753
Eindtotaal		-14.146	10.506	-36	-3.604

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 2.](#)

Ambitie 3 Schone energie voor iedereen

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 3](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 3-1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening

Beleidsprestatie 3-1-1 Duurzaam en ruimtelijk passende elektriciteitsvoorziening

In de Jaarrekening 2021 is een beklemming van € 0,1 mln voor het Inrichtingsbudget van windpark Spui opgenomen en nog niet opgenomen in de begroting bij voorjaarsnota 2022. Deze bijdrage aan het Inrichtingsbudget van windpark Spui is een afspraak uit de anterieure overeenkomst met de exploitant. Het Inrichtingsplan is dit najaar gereed en dan zal de exploitant een aanvraag voor subsidie doen. Deze zal in 2023 beschikt en uitgegeven worden. We stellen daarom voor het bedrag op te nemen in de Begroting 2023.

Het beklemde bedrag voor de projectsubsidieregeling Zonnig Zuid-Holland uit het jaar 2021 bedraagt € 1,5 mln. Voor deze subsidieregeling is t/m medio juni 2022 in totaal voor € 0,6 mln aan aanvragen geregistreerd. Omdat de verwachting is dat deze lijn door zal zetten, gaan we ervan uit dat € 0,5 mln van het beklemde bedrag in 2022 aangesproken zal worden. Daarnaast stellen we voor om het overige deel, te weten € 1 mln bij najaarsnota op te nemen in de Begroting 2023.

Beleidsprestatie 3-1-2 Samenwerken en bevorderen draagvlak in de energietransitie

Bij Voorjaarsnota 2022 is besloten om de aanpak lokale initiatieven en inclusieve energietransitie te intensiveren. Voor deze beleidsprestaties wordt het budget in 2022 en 2023 verhoogd met € 0,5 mln. Met deze intensivering willen we ruimte houden voor specifieke ondersteuning van lokale initiatieven en energiecoöperaties, die voorheen ondersteund konden worden via de subsidieregeling lokale initiatieven in de energietransitie. Daarnaast biedt deze intensivering ruimte om de aanpak inclusieve energietransitie te verbreden naar 9 wijken, en om de kennisdeling met andere gemeenten beter vorm te geven.

Beleidsdoel 3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving

Beleidsprestatie 3-2-1 Faciliteren van gemeenten bij besparen en overschakelen op schone energie

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 3-2-2 Bevorderen duurzame verwarmingsvoorziening

Een deel van het Europese ELENA-budget zal dit jaar niet worden besteed, omdat een aantal projecten vertraagd is. Dit betekent dat € 0,5 mln naar 2023 wordt doorgeschoven.

Op 15 juni 2022 hebben PS besloten een investeringssubsidie aan Gasunie te verstrekken van totaal € 81 mln voor de ontwikkeling en realisatie van de WLQ+ en over te gaan tot de verkoop van Warmtebedrijf Rotterdam (WbR) en afwikkeling van de verplichtingen en risico's inzake WbR. Als uitwerking van dit besluit wordt voorgesteld een bedrag van € 20,1 mln uit de algemene middelen te storten in de reserve Warmteleiding WarmtelinQ+ ten bate van 2022. Het kasritme zoals dat is opgenomen in de begroting is hierdoor gewijzigd. Voor het jaar 2023 moet dit met € 0,7 mln worden verlaagd en in 2024 met € 3,5 mln verhoogd. Vanwege de inhuur van externe specialisten wordt € 0,2 mln van het budget van 2023 naar voren gehaald en toegevoegd aan het budget van 2022.

Beleidsdoel 3-3 Duurzaam energie- en grondstoffensysteem in de industrie

Beleidsprestatie 3-3-1 Verhogen energie efficiëntie en mede ontwikkelen energie infrastructuur

Begrotingssubsidie Walstroom Vlaardingen

De voorbereiding heeft meer tijd in beslag genomen, doordat de scope van het project is verbreed (uitgebreidere aansluitingen waardoor meerdere partijen gebruik kunnen maken van de voorziening). Waarschijnlijk kan er nog wel in 2022 beschikbaar worden, maar uitvoering (en dus ook lastneming) zal in 2023 plaatsvinden. Het budget wordt daarom doorgeschoven naar 2023.

Regeling energie infrastructuur op industrieterreinen

In 2022 worden er 1 à 2 beschikkingen verwacht. Diverse projecten blijken door externe omstandigheden meer voorbereidingstijd nodig te hebben dan eerder (bij aanvang van de regeling in 2020) was voorzien. Een deel van het budget 2022 (€ 0,6 mln) schuift daarom door naar 2024 / 2025.

Beleidsprestatie 3-3-2 Vernieuwen en innoveren van het energie- en grondstoffen (eco-)systeem

Innoveren en kennis

Vanuit het budget voor kennis en innoveren wordt ingezet op het stimuleren van innovaties bij de verschillende beleidsdoelen binnen de ambitie, met name gebouwde omgeving en industrie.

In de Jaarrekening 2021 is voor kennis en innoveren een beklemming opgenomen van € 0,5 mln. Deze middelen zullen in 2022 niet meer worden besteed. In de Begroting 2023 wordt voorgesteld om deze middelen in te zetten voor een tweetal begrotingssubsidies voor field labs: aanleg kabel voor het field lab Campus@sea en het energie & klimaatprogramma. Beschikking van deze projecten kan naar verwachting begin 2023 plaatsvinden. Het voorstel is om deze middelen via de Algemene reserve op te nemen in de Begroting 2023.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

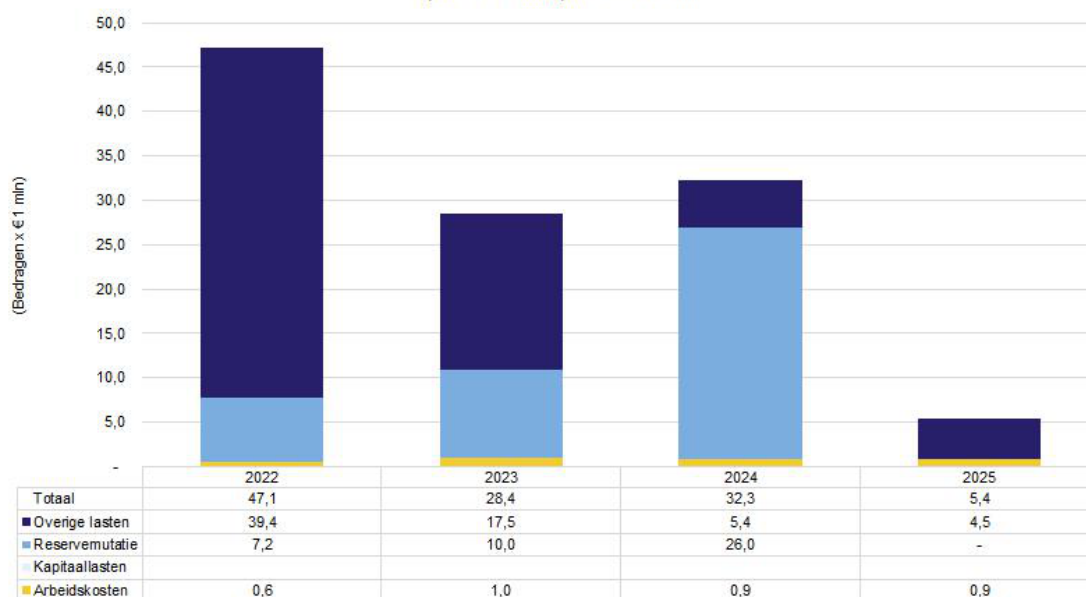
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Opbouw en verloop van de lasten

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 3-1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening						
3-1-1 Duurzame en ruimtelijk passende elektriciteitsvoorziening	5.061	869	5.931	7.750	4.290	4.288
3-1-2 Samenwerken en bevorderen draagvlak in de energietransitie	1.680	3	1.683	1.436	296	295
Totaal beleidsdoel 3-1	6.742	872	7.614	9.186	4.586	4.583
Beleidsdoel 3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving						
3-2-1 Faciliteren van gemeenten bij besparen en overschakelen op schone energie	1.622	0	1.622	1.391	100	100
3-2-2 Bevorderen duurzame verwarmingsvoorziening	13.902	19.902	33.803	12.156	26.262	262
Totaal beleidsdoel 3-2	15.523	19.902	35.425	13.547	26.362	362
Beleidsdoel 3-3 Duurzaam energie-en grondstoffensysteem in de industrie						
3-3-1 Verhogen energie efficiëntie en mede ontwikkelen energie infrastructuur	3.186	-1.230	1.956	4.290	1.000	100
3-3-2 Vernieuwen en innoveren van het energie- en grondstoffen (eco-)systeem	1.690	453	2.143	1.396	357	356
Totaal beleidsdoel 3-3	4.876	-777	4.099	5.686	1.357	456
Totaal Lasten	27.141	19.997	47.138	28.420	32.305	5.401

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Baten						
Beleidsdoel 3-1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening						
3-1-1 Duurzame en ruimtelijk passende elektriciteitsvoorziening	24	402	426	0	0	0
Totaal beleidsdoel 3-1	24	402	426	0	0	0
Beleidsdoel 3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving						
3-2-1 Faciliteren van gemeenten bij besparen en overschakelen op schone energie	962	0	962	731	0	0
3-2-2 Bevorderen duurzame verwarmingsvoorziening	1.799	62	1.861	1.299	0	0
Totaal beleidsdoel 3-2	2.761	62	2.823	2.030	0	0
Totaal Baten	2.785	464	3.249	2.030	0	0
Saldo lasten en baten Ambitie 3	24.357	19.533	43.890	26.389	32.305	5.401

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 3.1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening

Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland € 0,5 mln

Het beklemde bedrag voor de subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland uit het jaar 2021 bedraagt € 1,5 mln. De belangstelling voor het plaatsen van zonnepanelen is fors toegenomen met de stijgende energieprijzen. Voorgesteld wordt € 0,5 mln van het beklemde bedrag in 2022 te benutten. Dit wordt toegevoegd aan het beschikbare bedrag van € 0,5 mln voor het lopende jaar. Het totale budget voor 2022 wordt daarmee € 1 mln. Bovendien stellen we voor om het overige beklemde deel, te weten € 1 mln, op te nemen in de begroting voor 2023. Daarmee komt het totale bedrag voor boekjaar 2023 uit op € 1,5 mln. Subsidie kan aangevraagd worden t/m 31 december 2023. Een deel van de financiële verplichtingen zal daarmee automatisch doorlopen in 2024. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Elektriciteit

In de Jaarrekening 2021 is een beklemming van € 0,1 mln voor het Inrichtingsbudget van windpark Spui nog niet opgenomen in de begroting bij voorjaarsnota. Deze bijdrage aan het Inrichtingsbudget van windpark Spui is een afspraak uit de anterieure overeenkomst met de exploitant Klein Piershil BV. Het Inrichtingsplan is najaar 2022 gereed en dan zal de exploitant een aanvraag voor subsidie doen. Deze zal in 2023 beschikt en uitgegeven worden. We stellen daarom voor het bedrag nu op te nemen in de Begroting 2023. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Personele inzet voor de gehele Ambitie € 0,4 mln

Door het Rijk zijn middels een decentralisatie uitkering middelen beschikbaar gesteld om personele inzet voor deze opgave een structurele basis te geven. In 2022 betreft het € 958.230. Hiervan was al € 0,6 mln opgenomen bij Voorjaarsnota 2022 middels voorfinanciering. Nu het definitieve bedrag voor 2022 bekend is, wordt het resterende deel toegevoegd. Dekking ten laste van DU uitvoeringskosten Klimaatpakket.

Beleidsdoel 3.2 Verduurzaming gebouwde omgeving

Duurzame wijkwarmte Elena € -0,5 mln

Rekening houdend met uitstaande verplichtingen wordt het kasritme bijgesteld: € 0,5 mln van het beschikbare budget wordt niet in 2022 besteed en doorgeschoven naar 2023. Dekking uit de Europese subsidie, zie ook de toelichting bij de baten.

WBR € 20,3 mln en Warmteleiding Warmtelinq

Conform besluitvorming van PS op 15 juni 2022 zijn er een aantal aanpassingen in het kasritme van de onttrekkingen uit de reserve Warmtelinq ten behoeve van het mogelijk maken van de ontwikkeling en realisatie van de WLQ+ inclusief de verkoop van WbR en afwikkeling van de verplichtingen en risico's inzake WbR. Een bedrag van € 20,3 mln is bestemd voor de afwikkeling van de kosten en risico's behorend bij de verkoop van WbR. Daarnaast is er een verschuiving in het kasritme als gevolg van het PS-besluit. Bij Jaarrekening 2021 was het verloop van de toekomstige onttrekkingen als volgt geraamd: 2022: € 10 mln, 2023: € 10,7 mln, 2024: € 22,5 mln en in 2025: € 35 mln. Dit kasritme moet worden aangepast naar 2022: € 10 mln, 2023: € 10 mln, 2024: € 26 mln en 2026: € 35 mln. Dekking ten laste van de reserve Warmteleiding Warmtelinq.

Inhuur expertise afwikkeling WBR € 0,2 mln

Voor inhuur van externe specialistische expertise zijn extra middelen nodig. Hiervoor wordt € 0,2 mln van het budget van 2023 naar 2022 overgeheveld. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Beleidsdoel 3.3 Duurzaam energie- en grondstoffensysteem in de industrie

Subsidieregeling Energie infrastructuur € -0,6 mln

In 2022 en 2023 worden een aantal beschikkingen verwacht. De uitvoering van deze projecten (en daarmee ook de lastneming) vindt grotendeels plaats in 2023. Hierdoor schuift een deel van het budget (€ 0,6 mln) door van 2022 naar 2023). Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Walstroom € -0,6 mln

Betreft begrotingssubsidie van € 0,7 mln uit de Begroting 2022. Het project zal in 2022 worden beschikt, maar uitvoering (en dus ook lastneming) zal grotendeels plaatsvinden in 2023 en 2024. Er wordt € 0,5 mln doorgeschoven naar 2023 en € 0,1 mln naar 2024. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Subsidie E&K en Kabel campus € 0,5 mln

Betreft beklemming uit de Jaarrekening 2021 van € 0,5 mln voor energie innovatie. Deze middelen zullen in 2022 worden ingezet voor een tweetal begrotingssubsidies, namelijk voor de aanleg van een elektriciteitskabel voor het field lab Campus@sea en voor het Energie & Klimaatprogramma. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Toelichting baten

Beleidsdoel 3.1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening

Houdstermaatschappij Zuid Holland € 0,4 mln

Op basis van de vastgestelde jaarrekening 2021 van HZH is de intrinsieke waarde van de provinciale aandelen veranderd. Hierdoor moet de voorziening voor de verbonden partij worden aangepast: Was € 7 mln en moet worden € 6.6 mln, derhalve een vrijval ten gunste van begrotingssaldo van € 0,4 mln.

Beleidsdoel 3.2 Verduurzaming gebouwde omgeving

Duurzame wijkwarmte Elena € -0,5 mln

Rekening houdend met uitstaande verplichtingen wordt het kasritme bijgesteld: € 0,5 mln van het beschikbare budget wordt niet besteed in 2022 en doorgeschoven naar 2023. Dekking uit de Europese subsidie, zie ook de toelichting bij de lasten.

Warmteleiding Warmteling € 0,6 mln

De provincie ontvangt baten ad € 0,6 mln van derden welke worden gestort in de reserve Warmteleiding Warmteling en worden ingezet voor ontwikkeling en realisatie van de WLQ+. Daarnaast heeft de gemeente Rotterdam op 14 oktober 2021 besloten om niet over te gaan tot deelname aan de WLQ+. Hierdoor komen de eerder geraamde baten van € 15,3 mln in 2023 te vervallen.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties Begroting 2022 t/m VJN 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Warmteleiding Warmteling	3-2	-7.600	20.662	20.250	-7.188
Eindtotaal		-7.600	20.662	20.250	-7.188

Subsidies

[Zie paragraaf subsidies, Ambitie 3.](#)

Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 4](#).

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal

Beleidsprestatie 4-1-1 Innovatie stimuleren

Elk jaar ontstaat er, bij verlening van subsidies, op verschillende plekken vertraging in de uitvoering van de activiteiten van de externe subsidieontvangers.

Daarnaast wordt van subsidies die dit jaar zijn afgerond soms bij eindafrekening aangegeven dat niet alle activiteiten zijn uitgevoerd en wordt er daarom geld aan de provincie teruggegeven.

De belangrijkste nadere faseringen en teruggaven aan de provincie zijn:

- Aerospace (Noordwijk); de bouwstart van het 'basecamp'gebouw op het aerospaceterrein wordt momenteel in de loop van 2023 verwacht. De in 2022 begrote lasten worden verplaatst naar 2023 en later (€ 1,8 mln).
- Het Innovatieprogramma voor Zorgtechnologie heeft looptijdverlenging aangevraagd en gekregen. Er wordt 0,3 mln verplaatst van 2022 naar 2023.
- De ondersteuning aan Fieldlabs-partijen in verband met de coronacrisis is in de loop van 2021 verstrekt. Bij afrekening die in de verdere loop van 2022 wordt verwacht zal € 0,6 mln terug worden gegeven aan de provincie.
- Bij het onderwerp ACCEZ zijn de uren van de betrokken universiteiten licht bijgesteld. Er wordt € 0,1 mln voorzien in 2023 in plaats van in 2022.
- De meerjarige aanvraagperiode voor de MKB-deals (subsidieregeling voor het bijstaan van het brede MKB) loopt nog tot en met eind 2023. Actuele schatting is dat € 0,5 mln in 2023 wordt besteed in plaats van in 2022. De middelen worden verplaatst van 2022 naar 2023.
- Bij de MIT-subsidieregeling voor innovatie in het MKB (circa € 14 mln subsidie per jaar) wordt het budget 2022 licht bijgesteld. Er worden enkele kleine teruggaven verwacht bij subsidieafrekeningen en niet al het procesgeldbudget zal nodig zijn. Het budget wordt verlaagd met € 0,5 mln.
- In Delft wordt de campus voor biotechnologie verder vorm gegeven en uitgebreid. De subsidieverlening van de provincie van € 1 mln die al eerder in 2022 was voorzien zal naar verwachting door partijen voor 50% in 2022 en voor 50% in 2023 worden besteed. De middelen worden daarom voor € 0,5 mln verplaatst van 2022 naar 2023.
- Niet het volledige procesgeldbudget 2022 van het economisch domein zal nodig zijn. Er vloeit € 0,3 mln terug naar de algemene middelen.

De opgetelde invloed van alle bovenstaande zaken is dat het financiële budget voor 2022 voor deze beleidsprestatie met € 4,8 mln neerwaarts wordt bijgesteld. Veelal worden de lasten verplaatst naar 2023 en verder (€ 4,1 mln ofwel 11%). Gedeeltelijk vloeien bedragen terug naar de algemene middelen (€ 0,7 mln ofwel 2%).

Elk jaar kunnen er ook na het opstellen van de najaarsnota nog eindafrekeningen binnen komen. Die zullen soms leiden tot een teruggaaf aan de provincie. Dit effect komt dan pas bij jaarrekening tot uiting. Dit houdt aan het eind van het jaar een risico in op een budgetoverschot ten opzichte van de najaarsnota. Dit kan ook in 2022 spelen.

Beleidsprestatie 4-1-2 Transitie van de Greenports

In 2022 wordt bij de provincie Zuid-Holland, mede op verzoek van Provinciale Staten, de 'Tuinbouwmonitor' ontwikkeld. Hiermee zal de aansturing van de Greenports sector duidelijker gebaseerd worden op verzamelde data en in kaart gebrachte trends. De invoering is voorzien in de tweede helft van 2022. De kosten van nieuw

beleid dat op de monitor gebaseerd wordt, volgen in 2023. Daarom wordt bij najaarsnota vanuit het budget 2022 € 0,3 mln verplaatst naar 2023.

Beleidsprestatie 4-1-3 Transitie Havencomplex

Binnen het onderwerp Haven Industrieel Complex is € 0,1 mln gereserveerd voor het onderwerp Clean Tech Delta (een netwerk aanwezig in de haven). De voorziene kosten van € 0,1 mln zullen volgens recente opgave echter vallen in het jaar 2023. Het budget wordt daartoe verplaatst van 2022 naar 2023.

Daarnaast heeft de provincie eind 2021 een bedrag van € 0,2 mln van het rijk ontvangen voor investering in de zogeheten NOVI-gebieden. In Zuid-Holland betreft dat de haven van Rotterdam. De plannen om deze middelen effectief te besteden zijn uitgewerkt en de uitgaven zullen nog in 2022 plaats vinden. Het gaat om onder meer geluidsmetingen in het gebied. De rijksmiddelen worden bij Najaarsnota ter begroting gebracht van het jaar 2022.

Beleidsprestatie 4-1-4 Digitaal Zuid-Holland

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 4-1-5 Circulair Zuid-Holland

Bij Jaarrekening 2021 was geschat dat enkele leveranciers hun prestaties nog in december zouden leveren en begin 2022 zouden factureren. De omvang van deze lasten is uiteindelijk beperkter gebleven dan eerder verwacht werd. Het overschot van € 0,2 mln vloeit terug naar de algemene middelen.

Beleidsdoel 4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat

Beleidsprestatie 4-2-1 Voldoende werklocaties op de juiste plek van de juiste kwaliteit

In Dordrecht zal een maritiem-technisch bedrijf worden verplaatst naar een gebied zonder nabijheid van woningen. De provincie heeft € 1,5 mln toegezegd. De termijn van de verplaatsing is recent vastgesteld en de lastneming van de provincie wordt hierop bij Najaarsnota 2022 aangepast. Er wordt € 0,7 mln vervroegd en vanuit het budget 2023 verplaatst naar het budget van 2022. Daarmee wordt vooralsnog 80% van de uitvoering in 2022 verwacht (€ 1,2 mln). 20% zal dan in 2023 plaats vinden (€ 0,3 mln).

De langlopende 'UHB'-subsidiereregeling voor herstructurering van bedrijventerreinen is bijna afgerond. Er zijn nog enkele openstaande dossiers waarin bijstellingen plaats vinden. De cijfermatige invloed is deze keer aanzienlijk. Er valt opgeteld € 5,6 mln weg uit het budget 2022:

- Voor het terrein Grotenoord (Drechtsteden) is looptijdverlenging toegekend. De bijbehorende lastenpatronen worden bij Najaarsnota overgenomen conform de nieuwe looptijd. Dit betekent een verplaatsing van € 2,5 mln uit de lasten van 2022 naar 2023.
- Voor het terrein Waalhaven (Rotterdam) is de subsidie in 2022 afgerond. Er is € 0,1 mln minder besteed dan bij subsidieverlening is toegekend. Dit bedrag vloeit in 2022 terug naar de algemene middelen van de provincie.
- Voor het terrein Hoogwaard (Alphen a/d Rijn) is looptijdverlenging toegekend. De bijbehorende activiteiten- en lastenpatronen worden bij Najaarsnota overgenomen conform de nieuwe looptijd. Dit betekent een verplaatsing van € 3 mln uit de lasten van 2022 naar 2023 t/m 2026. Het gemoeide bedrag is gebaseerd op voorlopige informatie van de externe partij. Mogelijk leidt extra informatie nog tot bijstelling van het bedrag.

Mogelijk volgen net als bij Beleidsprestatie 4-1-1 ook hier na Najaarsnota nog verzoeken tot looptijdverlengingen of subsidievaststellingen die leiden tot een teruggaaf aan de provincie. De invloed daarvan komt dan pas bij jaarrekening tot uiting, als budgetoverschot 2022.

Voor het bereiken van verduurzaming en energiebesparing op bedrijventerreinen wordt voorzien dat € 1 mln besteed wordt via een centraal initiatief van het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN). De bijbehorende activiteiten worden voorzien in 2023 en 2024 (elk € 0,5 mln). Daartoe wordt in het budget € 0,5 mln verplaatst van 2022 naar 2024.

Beleidsprestatie 4-2-2 Human Capital, een beroepsbevolking met de juiste vaardigheden en kennis

Voor Human Capital sluiten regionale branches in 2022 veel nieuwe deelakkoorden met de provincie. De daarop volgende subsidieverlening gaat deels in 2022 in, en deels in 2023. Bij Najaarsnota 2022 worden de actuele faseringen in de cijfers verwerkt. Er wordt € 0,9 mln versneld uitgegeven, nog in 2022. Het budget wordt vanuit 2023 verplaatst naar 2022.

Binnen het Human Capital programma is tijdens de coronacrisis aan werkgevers de Kickstart Your Career subsidie aangeboden, voor het in dienst nemen van pas gediplomeerden. Door de onverwacht snelle conjuncturomslag sinds 2021 is deze regeling vrijwel niet meer nodig. Het naar verwachting overtollige maar nog aanwezige budget 2022 (€ 0,8 mln) vloeit bij Najaarsnota 2022 terug naar de algemene middelen van de provincie. De middelen blijven aldaar een zeer beperkte termijn tot en met het sluiten van de subsidieperiode per ultimo 2022 geoordeeld als inzetbaar voor deze regeling.

Bij Begroting 2023 zal worden verzocht om deze middelen (€ 0,8 mln) vanaf 2023 opnieuw in te zetten binnen hetzelfde domein en onderwerp (Human Capital) met als oogmerk het TechMeUp programma. Dit behelst een fonds dat zorgt voor financiële overbrugging voor mensen die zich willen laten omscholen richting techniek en ICT. Na het vinden van een baan betaalt de kandidaat het financiële voorschot maandelijks in delen terug.

Beleidsdoel 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme

Beleidsprestatie 4-3-1 Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed en toerisme in balans met de omgeving

Ondanks de schade die de coronacrisis bij veel partners heeft achtergelaten, lukt het om bij de beleidsprestaties de geplande activiteiten grotendeels gelijk te houden, net als ten tijde van de voorjaarsnota.

Op enkele terreinen is er toch een kleine beweging om zaken gedeeltelijk in 2023 uit te voeren.

Omdat de subsidieverlening voor Groot onderhoud molens pas aan het eind van het jaar 2022 zal plaatsvinden, vindt de uitvoering door subsidieontvangers grotendeels plaats in 2023. Het budget wordt navenant verplaatst, het gaat om € 0,3 mln.

Daarnaast is de planning bijgesteld voor Toerisme. De besteding van de middelen voor onder andere de regionale samenwerking met partners voor duurzaam toerisme uitgesteld naar 2023, het gaat om € 0,2 mln.

Verder is de planning bijgesteld waarmee de subsidieontvangers hun activiteiten uitvoeren voor Erfgoedlijnen en Restauratie van rijksmonumenten. Gevolg is dat circa € 1,4 mln. wordt verplaatst van 2022 naar 2023.

Met de Meicirculaire 2022 heeft het Rijk € 0,1 mln beschikbaar gesteld voor de Erfgoeddeal Gorinchem. Dit project maakt deel uit van de Erfgoedlijnen (Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2022). Het budget voor Erfgoedlijnen 2022 wordt daarom verhoogd met dit bedrag.

Beleidsprestatie 4-3-2 Archeologische vondsten zichtbaar maken voor een breed publiek

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 4-3-3 Versterken cultuurparticipatie en bibliotheken

Eind 2021 heeft de provincie van het Rijk een SPUK (specifieke uitkering) voor Cultuur ontvangen van € 0,2 mln als tegemoetkoming voor de schade die de provinciale culturele instellingen hebben opgelopen door de coronamaatregelen (voor de 1^e helft van 2021). Een deel hiervan wordt in 2022 (€ 0,1 mln) voor dit doeleinde ingezet en uitgekeerd aan de betreffende instellingen. Het overige deel zal teruggaan naar het Rijk.

Met de Meicirculaire 2022 heeft de provincie een tegemoetkoming voor de 2^e helft van 2021 ontvangen (€ 0,2 mln) via een algemene uitkering in het provinciefonds. Deels worden deze middelen besteed aan tegemoetkoming coronaschade instellingen. Het resterende deel wordt in 2022 besteed voor activiteiten gericht op facilitering van samenwerking tussen gemeenten op het gebied van cultuurbeleid om daarmee op uitwisseling van kennis voor het herstel van de culturele sector na corona.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

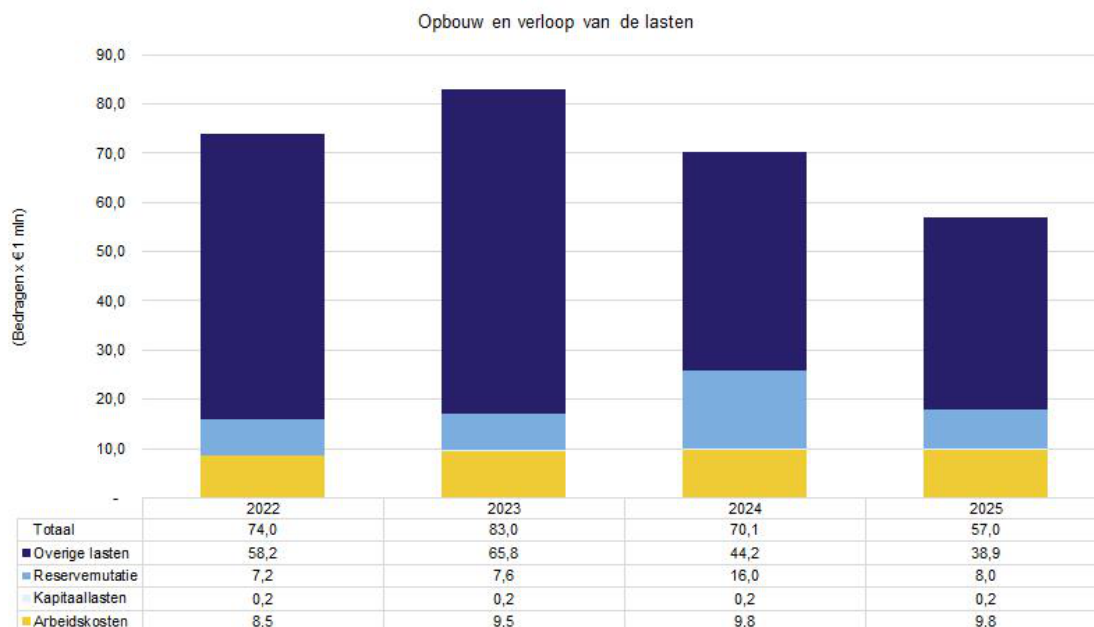
- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal						
4-1-1 Innovatie stimuleren	40.616	-4.563	36.053	35.898	32.493	21.744
4-1-2 Transitie van de Greenports	2.758	-237	2.521	3.284	1.024	1.023
4-1-3 Transitie Havencomplex	295	107	402	200	1.500	1.500
4-1-4 Digitaal Zuid-Holland	790	17	806	1.420	1.284	1.283
4-1-5 Circulair Zuid-Holland	3.689	-100	3.589	4.274	4.007	3.754
Totaal beleidsdoel 4-1	48.148	-4.777	43.371	45.077	40.308	29.304
Beleidsdoel 4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat						
4-2-1 Voldoende werklocaties op de juiste plek van de juiste kwaliteit	9.621	-5.269	4.352	11.024	8.870	7.971
4-2-2 Human Capital, een beroepsbevolking met de juiste vaardigheden en kennis	2.392	145	2.537	2.145	2.430	1.272
Totaal beleidsdoel 4-2	12.013	-5.123	6.890	13.169	11.299	9.242
Beleidsdoel 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme						
4-3-1 Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed en toerisme in balans met de omgeving	16.946	-1.873	15.074	16.295	10.863	10.767
4-3-2 Archeologische vondsten zichtbaar maken voor een breed publiek	829	14	843	695	492	491
4-3-3 Versterken cultuurparticipatie en bibliotheken	7.768	45	7.813	7.779	7.172	7.171
Totaal beleidsdoel 4-3	25.543	-1.814	23.729	24.769	18.527	18.429
Totaal Lasten	85.704	-11.714	73.990	83.015	70.135	56.976
Baten						
Beleidsdoel 4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal						
4-1-1 Innovatie stimuleren	9.187	-176	9.011	7.687	5.223	1.047
4-1-3 Transitie Havencomplex	0	207	207	0	0	0
Totaal beleidsdoel 4-1	9.187	31	9.218	7.687	5.223	1.047
Beleidsdoel 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme						
4-3-1 Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed en toerisme in balans met de omgeving	14	0	14	14	14	9
4-3-3 Versterken cultuurparticipatie en bibliotheken	248	-134	113	57	57	57
Totaal beleidsdoel 4-3	261	-134	127	70	70	66
Totaal Baten	9.448	-104	9.344	7.757	5.293	1.113
Saldo lasten en baten Ambitie 4	76.256	-11.611	64.645	75.258	64.842	55.863

Beleidsdoel 4.1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal

Schaalsprongprogramma € -0,3 mln

Van de proceskosten 2022 voor het economisch domein die geplaatst zijn onder het Schaalsprongprogramma, kan € 0,3 mln vrijvallen. Vrijval aan het begrotingssaldo.

Fieldlabs € -0,6 mln

Fieldlabs-partijen hebben subsidie ontvangen in verband met de coronacrisis (€ 0,6 mln). De middelen zijn door de sector niet besteed en worden terugbetaald aan de provincie. Vrijval aan het begrotingssaldo.

Novi gebied Rotterdam haven € 0,2 mln

Voor het NOVI-gebied Rotterdam haven is een bijdrage van het Rijk ontvangen van € 0,2 mln. Het betreft hier onder meer geluidsmetingen in het havengebied. Dekking uitgaven vanuit de rijksbijdrage (zie baten).

Accez € -0,1 mln

Actuele bijstelling van de uitvoeringsplannen leidt tot een geringe aanpassing in de fasering van de uitgaven. Er wordt daarom € 0,1 mln gefaseerd naar 2023. Daarnaast is voor de activiteiten Accez een bijdrage 2022 ontvangen van € 0,1 mln van de Federatie Vruchtgroente Organisaties. Ten slotte is sprake van een geringe vrijval uit een balansverplichting 2021 (€ 0,1 mln). Dekking uitgaven vanuit de bijdrage van de Federatie (zie baten). De fasering en vrijval verloopt via de reserve Versterking economie.

Life science & Health € -0,1 mln

Voor het onderwerp Life Science & Health is een eigen programmareserve aanwezig waarin het eenmalig door de provincie ter beschikking gesteld bedrag wordt gereserveerd. Voor 2022 wordt voorzien dat de lasten € 0,1 mln lager zijn dan geraamd. Dit wordt bij najaarsnota verwerkt. Dekking ten gunste van de reserve Life science & Health.

Clusterregeling € -0,1 mln

In 2022 heeft afronding plaatsgevonden van een langlopend subsidiedossier voor de zogeheten 'clusterregeling'. Het effect is een teruggaaf aan de provincie van € 0,1 mln. De vrijval komt ten gunste van het begrotingssaldo.

Circulaire economie € -0,2 mln

Uit actualisatie van de uitgaven van voorgaande jaren blijkt dat deze gering lager zijn dan geraamd (€ 0,2 mln). Vrijval in het begrotingssaldo.

EFRO/Interreg € -0,5 mln

Voor provinciale cofinanciering voor Kansen voor West III (Interreg en 'Crossroads') is in 2022 een subsidieplafond opengesteld. De gesubsidieerde activiteiten vinden deels plaats vanaf 2023, daarom wordt € 0,4 mln verplaatst van 2022 naar 2024 en eveneens € 0,1 mln van 2023 naar 2024.

In de EFRO/Interreg periode 2014-2020 was bij diverse EFRO-subsidies sprake van cofinanciering door de provincie. De verdeling van deze cofinanciering over de jaarschijven van de looptijd wordt periodiek geactualiseerd, dit leidt tot geringe bijstellingen in 2022 (€ -0,1 mln) en 2023 (€ 0,4 mln). De dekking (fasering) verloopt via de reserve Interreg- cofinanciering EFRO.

MKB/ MIT € -0,5 mln

Op basis van de actuele inzichten wordt de budgetverdeling van de MIT-subsidie vanaf 2022 licht aangepast. Daarbij is de toezegging van het Rijk voor de continuering in 2023 (€ 8 mln) verwerkt. Voor de MIT-regeling leidt dit in 2022 tot een daling van de lasten met € 0,5 mln. In de periode 2023-2025 stijgen de lasten met respectievelijk € 3,2 mln, € 3 mln en € 1,7 mln.

Tegenover de ontwikkeling van de lasten staat een iets lagere rijksbijdrage van € 0,2 mln in 2022. In de periode 2023-2025 stijgt deze bijdrage met € 3,3 mln, € 3,4 mln en € 1 mln (zie de baten).

Daarnaast is per saldo sprake van een onttrekking aan de reserve MIT van € 0,1 mln in 2022 en € 0,7 mln in 2025. In 2023 en 2024 is sprake van een verhoging van de reserve MIT met € 0,3 mln en € 0,4 mln.

Campusregeling € 0,5 mln

Periodiek worden de subsidies die zijn verleend in het kader van de Campusregeling Zuid-Holland bijgewerkt aan de hand van de actuele activiteitenplanningen van de subsidieontvangers. Bij Najaarsnota 2022 leidt dit tot een versnelling ten opzichte van het schema van de Voorjaarsnota 2022. Er wordt € 0,5 mln meer uitgegeven in 2022. Het budget wordt verplaatst vanuit 2024 (€ 0,1 mln) en 2025 (€ 0,4 mln). De dekking verloopt via de reserve Versterking economie.

RNIZ € 0,2 mln

Periodiek worden de subsidies die zijn verleend in het kader van de regeling Regionale Netwerken In Zuid-Holland bijgewerkt aan de hand van de actuele activiteitenplanningen van de subsidieontvangers. Bij Najaarsnota 2022 leidt dit tot een versnelling ten opzichte van het schema van de Voorjaarsnota 2022. Er wordt € 0,2 mln meer uitgegeven in 2022 en € 0,4 mln in 2023. Het budget wordt verplaatst vanuit 2024 (€ 0,9 mln) en 2025 (€ 0,3 mln). In de periode na 2025 is sprake van extra lasten ter hoogte van € 0,6 mln. De dekking verloopt via de reserve Versterking economie.

Innovatieteam € - 0,2 mln

Onder meer wegens een beperkter aantal Startup in Residence projecten zal van het Innovatieteam in 2022 niet het volledige budget worden besteed. Voorzien wordt dat er in 2023 een duidelijk groter aantal Startup in Residence projecten zal zijn. Daarom wordt er € 0,2 mln budget verplaatst van 2022 naar 2023. Dekking via het begrotingssaldo.

Mariteam Haven HIC € -0,1 mln

Binnen het onderwerp Haven Industrieel Complex is € 0,1 mln gereserveerd voor het onderwerp Clean Tech Delta (een netwerk aanwezig in de haven). Actualisatie van de uitgaven leidt tot fasering naar 2023. Dekking via het begrotingssaldo.

Aerospace € -1,8 mln

Het Aerospacecampus-terrein in Noordwijk wordt voorzien van een 'basecamp', een basisgebouw met algemene voorzieningen. Hierdoor moet een aanzuigende werking ontstaan richting specialistische bedrijven uit de sector die zich op het terrein kunnen vestigen. De fasering van de bouw is onderwerp van gesprek. De bouw zal in elk geval niet voor juli 2023 starten. De lastneming van de provincie wordt hierop aangepast. Dit houdt een budgetverplaatsing in van € 1,8 mln en € 1,9 mln in 2022 en 2023 naar € 1,7 mln in zowel 2024 als 2025. Dekking via de reserve Versterking economie.

Greenports € -0,3 mln

In 2022 wordt bij de provincie Zuid-Holland de 'Tuinbouwmonitor' ontwikkeld. Hiermee zal de aansturing van de Greenportsector duidelijker gebaseerd zijn op data en in kaart gebrachte trends. De invoering is voorzien in de tweede helft van 2022. De kosten van nieuw beleid dat op de monitor gebaseerd wordt, volgen in 2023. Daarom wordt vanuit het budget 2022 € 0,3 mln verplaatst naar 2023. Dekking via het begrotingssaldo.

Biobased Delft € -0,5 mln

De biotech campus op het voormalige DSM-terrein in Delft is tot nu toe een succes. Het vastgoed op het terrein moet verder worden ingericht om extra potentiële nieuwe bedrijven te kunnen huisvesten. De provincie heeft € 1 mln beschikbaar gesteld. De lasten worden momenteel deels in 2023 verwacht. Het budget wordt daarom gedeeltelijk verplaatst van 2022 naar 2023 (€ 0,5 mln; 50%). Dekking via de reserve Versterking economie (€ 0,3 mln) en het begrotingssaldo (€ 0,3 mln).

Breed MKB € -0,5 mln

Het meerjarige subsidieplafond voor de 'MKB-deals' in de regio staat nog open tot en met 31 december 2023. Verwacht wordt dat een deel van de aanvragen in 2023 zal plaatsvinden in plaats van in 2022. De bijbehorende middelen (€ 0,4 mln) worden verplaatst van 2022 naar 2023. Ook het procesgeld voor Breed MKB (€ 0,1 mln) wordt naar 2023 verplaatst. Dekking via het begrotingssaldo.

Innovatieprogramma Zorg € -0,3 mln

In 2022 is looptijdverlenging gehonoreerd voor het innovatieprogramma voor de zorgsector. Er wordt daarom € 0,3 mln verplaatst van 2022 naar 2023. Dekking via de reserve Versterking economie.

SMITZH € -0,1 mln

In 2019 is subsidie toegekend aan het innovatieprogramma voor de maakindustrie in de regio, SmitZH. Voor het programma is een beperkte looptijdverlenging aangevraagd en gehonoreerd. Er wordt daarom een gering budget (€ 0,1 mln) verplaatst naar 2023. Dekking via de reserve Versterking economie.

Proceskosten subsidies € 0,1 mln

Het budget voor proceskosten van bureau subsidies (€ 0,1 mln) wordt om administratieve redenen overgebracht van Ambitie 7 naar Ambitie 4. Dekking ten laste van Ambitie 7.

Effect CAO 2022 en 2023 € 0,3 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Beleidsdoel 4.2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat

Bedrijventerreinen € -4,9 mln

In Dordrecht zal het maritiem-technisch bedrijf Dolderman worden verplaatst naar een gebied zonder nabijheid van woningen. De provincie heeft € 1,5 mln toegezegd. De termijn van de verplaatsing is recent vastgesteld en de fasering van de lasten wordt daarom bij Najaarsnota 2022 aangepast. Er wordt € 0,7 mln vanuit het budget 2023 verplaatst naar het budget van 2022. Dekking via de reserve Versterking economie (€ 0,5 mln) en het begrotingssaldo (€ 0,2 mln)

De langlopende UHB-subsidieregeling voor herstructurering bedrijventerreinen is bijna afgerond. Voor het terrein Grotenoord (Drechtsteden) is looptijdverlenging toegekend. De bijbehorende lastenpatronen worden bij najaarsnota overgenomen conform de nieuwe looptijd. Dit betekent een verplaatsing van € 2,5 mln van 2022 naar 2023. Dekking via het begrotingssaldo.

Voor het terrein Hoogewaard (Alphen a/d Rijn) is looptijdverlenging aangevraagd. De bijbehorende lasten worden

in de najaarsnota overgenomen conform de nieuwe looptijd. Dit betekent een verplaatsing van € 3 mln van 2022 naar 2023 t/m 2026 (jaarlijks € 0,8 mln). Fasering via het begrotingssaldo.

Voor het terrein Waalhaven (Rotterdam) is de subsidie in 2021 afgerond. Een budget 2022 van € 0,1 mln kan daarom vrijvallen. Vrijval ten gunste van het begrotingssaldo.

Kickstart Your Career € -0,8 mln

Binnen het Human Capitalprogramma is tijdens de coronacrisis aan werkgevers de Kickstart Your Career subsidie aangeboden, voor het in dienst nemen van pas gediplomeerden. Door de onverwacht snelle conjuncturomslag sinds 2021 is deze regeling vrijwel niet meer nodig. Het naar verwachting overtollige nog beschikbare budget 2022 (€ 0,8 mln) valt vrij naar de algemene middelen. De middelen blijven in 2022 geoormerkt als inzetbaar voor deze regeling tot en met het sluiten van de subsidieperiode op 31-12-2022. In de begroting 2022 wordt voorgesteld de vrijval opnieuw te bestemmen voor Human Capital, het TechMeUp programma. Vrijval ten gunste van het begrotingssaldo.

Human Capital € 0,9 mln

Voor Human Capital sluiten regionale branches in 2022 veel nieuwe deelakkoorden met de provincie. De daarop volgende subsidieverlening gaat deels al in 2022 in. De actuele faseringen worden nu in de cijfers verwerkt. Dit leidt tot een verhoging van de uitgaven met € 0,9 mln in 2022, een verlaging in 2023 met € 1,9 mln en een verhoging in 2024 met € 1 mln. Dekking via de reserve Versterking economie.

Energie bedrijventerreinen € -0,5 mln

Voor het bereiken van verduurzaming en energiebesparing op bedrijventerreinen is € 1 mln beschikbaar via een centraal initiatief van het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN). De lasten worden voorzien in 2023 en 2024 (elk 0,5 mln). Daartoe wordt € 0,5 mln verplaatst van 2022 naar 2024. Dekking via het begrotingssaldo.

Effect CAO 2022 en 2023 € 0,1 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Beleidsdoel 4.3 Erfgoed Cultuur en toerisme

Restauratie rijksmonumenten € -0,1 mln

Door de intrekking van een subsidie en lagere vaststelling van een aantal subsidies rijksmonumenten valt een bedrag van € 0,1 mln vrij. Vrijval in het begrotingssaldo.

Toerisme / Groot onderhoud molens € -0,5 mln

De planning voor toerisme is bijgesteld. De besteding van de middelen is uitgesteld voor onder andere de regionale samenwerking met partners voor duurzaam toerisme naar 2023, het betreft € 0,2 mln.

Voor het groot onderhoud aan molens in Zuid-Holland wordt € 0,3 mln naar het jaar 2023 verplaatst. Voor toekenning binnen het subsidieplafond 2022 moeten de aanvragen vóór 1 december binnen zijn. Omdat pas begin 2023 wordt beschikt, wordt het betreffende deel van het budget van 2022 naar 2023 overgeheveld. De uitvoer vindt plaats in 2023. Dekking via het begrotingssaldo.

Restauratie rijksmonumenten / erfgoedlijnen € -1,4 mln

Bij het subsidiebesluit voor de Restauratie subsidies 2022 is voor de restauratie rijksmonumenten gebleken dat een groter deel van de lasten drukt in 2023 dan ingeschat (meer grote projecten boven de € 0,3 mln, die meerjarig verantwoord moeten worden). Ook bij de subsidies restauratie binnen de Erfgoedlijnen 2022 valt een deel van de lasten in 2023 vanwege fasering van projecten boven de € 0,3 mln. Dekking via de reserve Restauratie en herbestemming monumenten.

Overige € 0,2 mln

In de Meircirculaire 2022 van het Rijk over het provinciefonds is geld beschikbaar gesteld voor:

- Regionaal cultuuraanbod (coronaschade cultuur 2021). Zoals aangekondigd in de Decembercirculaire 2021 ontvangen de provincies over 2021 middelen voor het in stand houden van de regionale cultuursector in 2021. Voor provincie Zuid-Holland is een bedrag van € 0,2 mln beschikbaar via de algemene uitkering van het provinciefonds.
- Doeluitkering (DU) Erfgoed deal. Provincie Zuid-Holland ontvangt een bedrag van € 0,1 mln.

Dekking ten laste van begrotingsaldo

SPUK culturele voorzieningen € -0,1 mln

De ontvangen SPUK Culturele voorzieningen 2020 zal niet geheel uitgegeven worden. Eind 2021 heeft de provincie van het Rijk een SPUK (specifieke uitkering) voor Cultuur ontvangen van € 0,2 mln als tegemoetkoming voor de schade die de provinciale culturele instellingen hebben opgelopen door de coronamaatregelen (voor de 1e helft van 2021). Een deel hiervan wordt in 2022 (€ 0,1 mln) voor dit doeleinde ingezet en uitgekeerd aan de betreffende instellingen. Het overige deel zal teruggaan naar het Rijk. Terugbetaling gaat rechtstreeks uit de OVP.

Effect CAO 2022 en 2023 € 0,2 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Toelichting baten

Beleidsdoel 4.1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal

MKB/ MIT € -0,2 mln

Tegenover de ontwikkeling van de lasten staat een gering lagere rijksbijdrage van € 0,2 mln in 2022. In de periode 2023-2025 stijgt deze bijdrage met € 3,3 mln, € 3,4 mln en € 1 mln. (zie toelichting lasten).

Novi gebied Rotterdam haven € 0,2 mln

Voor het NOVI-gebied Rotterdam haven is een bijdrage van het Rijk ontvangen van € 0,2 mln. Het betreft hier onder meer geluidsmetingen in het havengebied. Dekking uitgaven vanuit de rijksbijdrage (zie lasten)

Accez € 0,1 mln

Voor de activiteiten Accez is een bijdrage 2022 ontvangen van € 0,1 mln van de Federatie Vruchtgroente Organisaties. Zie toelichting lasten.

Beleidsdoel 4.3 Erfgoed Cultuur en toerisme

SPUK culturele voorzieningen € -0,1 mln

De ontvangen SPUK Culturele voorzieningen 2020 zal niet geheel uitgegeven worden. Eind 2021 heeft de provincie van het Rijk een SPUK (specifieke uitkering) voor Cultuur ontvangen van € 0,2 mln als tegemoetkoming voor de schade die de provinciale culturele instellingen hebben opgelopen door de coronamaatregelen (voor de 1e helft van 2021). Een deel hiervan wordt in 2022 (€ 0,1 mln) voor dit doeleinde ingezet en uitgekeerd aan de betreffende instellingen. Het overige deel zal teruggaan naar het Rijk. Terugbetaling gaat rechtstreeks uit de OVP.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties Begroting 2022 t/m VJN 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Interreg-cofinanciering EFRO	4-1	330	0	0	330
Regionale netwerken in Zuid-Holland	4-1	332	0	176	156
Versterking economie	4-1	-6.543	0	-2.385	-4.158
MIT MKB Innovatiestimulering topsect	4-1	-745	0	111	-856
Regionale gebiedsgerichte projecten	4-1	-1.379	0	0	-1.379
Life Science & Health	4-1	800	0	-90	890
Versterking economie	4-2	-537	0	1.425	-1.962
Restauratie&herbestemming monumenten	4-3	-1.567	1.465	0	-102
Erfgoedlijnen	4-3	-86	0	0	-86
Eindtotaal		-9.396	1.465	-763	-7.167

Subsidies

[Zie paragraaf subsidies, Ambitie 4.](#)

Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 5](#).

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur

Beleidsprestatie 5-1-1 Natuur

Realisatie Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De strategie om de realisatiekracht voor NNN te vergroten, door een zorgvuldig gebiedsproces te doorlopen en tegelijkertijd ook transparant te zijn over het doorpakken voor cruciale ha's als er op basis van vrijwilligheid geen overeenstemming is, werkt. Op dit moment is 2.000 ha beschikbaar voor NNN realisatie, dmv aankoop of overeenkomsten met de grondeigenaar. Voor al deze ha's wordt nu de daadwerkelijke schep in de grond voorbereidt. De concrete inrichtingsplannen worden gemaakt, vergunningen worden aangevraagd en aannemers ingehuurd. De daadwerkelijke uitvoering van de inrichtingsmaatregelen vindt vervolgens gefaseerd plaats. De voorbereiding is heel arbeidsintensief. Vanwege gebrek aan capaciteit (ook bij onze partners) ontstaat er druk op op het tempo van de uitvoering.

Hierdoor wordt de prognose voor het NNN programma verlaagd met € 3,8 mln. Deze verlaging wordt veroorzaakt door vele kleine projecten en enkele grote: Krimpenerwaard (€ -2,7 mln) door vertraging in de aanbesteding van deelgebied Den Hoek en Gouwe Wiericke waar de inrichting van deelgebied Meijergraslanden doorschuift naar 2023 (€ -1,6 mln). Voor het project Leenheerenpolder wordt een deel van de provinciale gronden afgewaardeerd van agrarische waarde naar natuurwaarde (€ 3,9 mln). Dit betreft een interne afwaardering van de boekwaarde.

Een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst vormt de prijsontwikkeling voor de inrichting van het NNN. Het is de verwachting dat, op basis van de meest actuele ramingen, deze kosten aanzienlijk zullen toenemen door inflatie / marktsituatie / indexering, waardoor het budget niet meer toereikend zou kunnen zijn. Dit budget is de afgelopen jaren in tegenstelling tot investering niet geïndexeerd. De aanstaande gunning van NNN deelgebied Den Hoek (Krimpenerwaard) zal meer inzicht verschaffen omtrent de actuele marktprijzen. Op basis van deze inzichten zijn we gestart met het actualiseren van de businesscase, waardoor er weer een geactualiseerd beeld is omtrent de haalbaarheid van de doelen binnen het gestelde budget. Het is de verwachting dat actualisatie in het najaar van 2022 gereed is. Een tweede risico wordt gevormd door de krapte op de arbeidsmarkt, waardoor functies binnen het NNN-team niet (tijdig) kunnen worden ingevuld, dit ondanks dat we wel in staat zijn geweest een aantal medewerkers te werven. Door verloop van personeel blijft dit risico echter bestaan,

Natuurbeheer

Doordat er minder ha's NNN al volledig zijn ingericht start ook het beheer van die gebieden later en wordt in 2022 minder beheerbudget uitgegeven dan begroot. De prognose zal bij NJN met € 1,3 mln worden verlaagd. De niet aan te wenden middelen worden gestort in de reserve Groene Ambities om verwachte prijsstijgingen in 2023 en volgende jaren, voor het natuurbeheer en de inrichting van het NNN te dekken.

Daarnaast zal de te ontvangen bijdrage via het provinciefonds voor de verhoging van het vergoedingspercentage natuurbeheer (van 75% naar 84%) in het kader van Programma Natuur, welke bij voorjaarsnota reeds in de begroting is verwerkt, worden gestort in de reserve Groene Ambities. De RVO (die de subsidieverlening uitvoert) declareert namelijk pas in het jaar ná de feitelijke gesubsidieerde activiteit. De lasten die provincie neemt, volgen

de RVO-rapportage en daarom wordt de extra middelen voor verhoging van het vergoedingspercentage natuurbeheer 2022 nu gestort in de reserve.

PMR / Buitenland van Rhoon

Via verwerving stelt de provincie grond beschikbaar aan de Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon, opdat zij de gronden kunnen inrichten en beheren conform het Streefbeeld. In 2022 zijn ten opzichte van de planning extra aankopen gerealiseerd, waardoor nu in totaal 400 ha beschikbaar is voor de Gebiedscoöperatie. Door deze versnelling nemen de lasten in 2022 toe.

Beleidsprestatie 5-1-2 Bevorderen Biodiversiteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 5-1-3 Faunabeheer

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw

Beleidsprestatie 5-2-1 Vitale landbouw

Landbouwbeleid en Kavelruil

Dit jaar is er een subsidieplafond gepubliceerd voor kavelruil en SRG 2.10. De verwachting is dat deze plafonds niet volledig benut worden. Het kost doorgaans een lange aanlooptijd voordat een project daadwerkelijk in kavelruil resulteert. Daarnaast zorgen de onzekerheden in landelijk landbouwbeleid ervoor dat mogelijk minder snel tot subsidie aanvraag wordt overgegaan.

IBP Zuidwestelijke Delta

Het in 2021 gestarte project Gebiedsnetwerk en pilots voor een aantrekkelijk biodivers agrarisch landschap in de Zuidwestelijke Delta loopt door in 2022 en 2023. Living Lab zoet water Schouwen-Duivenland en Waterpark Goeree Overflakke hebben in 2022 subsidie ontvangen en lopen tot eind 2024 resp. 2023.

Twee projecten zijn onlangs ingediend en zullen in 2022 een subsidie ontvangen zoals Biodiversiteitsmonitor akkerbouw / kringlooplandbouw en de pilot transitie naar agro ecologische gewasdiverse teeltsystemen. Deze projecten lopen door tot eind 2024.

De projecten Koolstofboeren 2.0 en Stikstofmodule en Boeren en biodiversiteit zijn in voorbereiding en gaan naar verwachting nog in 2022 starten en lopen door in 2023 en 2024.

Project Mobiel Deltarium wordt voorbereid en naar verwachting eind 2022 ingediend, zodat de subsidiebeschikking in 2023 zal volgen.

Voor 2023 zijn voorzien: Uitvoeringsprogramma van de Routekaart Volhoudbare Landbouw Zuidwestelijke Delta 2040, GeoPark Schelde Delta, nog te ontwikkelen projecten zoet water.

POP3

Jaar 2022 is het laatste jaar dat er ten laste van het POP3 programma subsidies worden verleend. Vanaf 2015 zijn er POP3 subsidies verleend. De verleende subsidies moeten uiterlijk 31 december 2024 zijn vastgesteld. Vanaf 2016 zijn er projecten gesubsidieerd. De projecten hebben een looptijd van 1 tot 4 jaar. Bij verlening is een meerjarige verplichting vastgelegd. De gesubsidieerde projecten hebben in het algemeen een langere looptijd dan vooraf verwacht. Dit komt onder andere doordat aanvragers kosten moeten voorfinancieren voordat (een deel van) de subsidie wordt uitbetaald. Dit heeft tot gevolg dat de verdeling van de meerjarige verplichting over de verschillende jaren wijzigt.

Bij sommige gesubsidieerde projecten, zoals de investeringen voor biodiversiteit, heeft in 2022 een inhaalslag geweest en is er in 2022 meer gerealiseerd dan begroot. Deze realisatie past binnen de verleende subsidie (subsidie wordt niet hoger) en binnen de vastgelegde meerjarige verplichting.

Samen met de waterschappen is besloten om met overprogramming te anticiperen op de landelijke vrijval van Europese middelen. Hier zijn geen provinciale middelen bij betrokken. Het betreft activiteiten die bijdragen aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water en activiteiten die bodemdaling tegengaan. Voorbeelden van activiteiten zijn: aanleg van natuurvriendelijke oevers, het vispasseerbaar maken van gemalen en stuwen en waterinfiltratie/onderwaterdrainage.

Beleidsprestatie 5-2-2 Aanpak Bodemdaling (landelijk gebied)

Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Hollands-Utrechtse Veenweiden (IBP-VP-HUV)

Het IBP-VP HUV focust op het verkennen van verschillende manieren van het opstarten van en vormgeven aan transitie in een veenpolder/gebied met oog voor alle gebiedsopgaven (landbouwtransitie, natuur, bodemdaling, toekomstbestendig waterbeheer, landschap, energietransitie e.d.) voor, door en met de belangrijke gebiedspartijen waaronder de agrarische sector. In 2019 zijn hiervoor binnen dit programma 7 meerjarige pilots opgestart. In 2022 is een extra pilot van start gegaan, in deze pilot wordt een practoraat Water en Bodem gerealiseerd. Binnen dit practoraat wordt gewerkt aan het versterken van de verbinding tussen praktijk, onderzoek en onderwijs.

IBP Veenweiden

In de Veenweidegebieden liggen er grote opgaven. Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 is een jaarlijkse Waterinfiltratiesysteem-budget (WIS) van € 0,4 mln gereserveerd voor de WIS subsidie.

Wanneer partijen een waterinfiltratiesysteem aanleggen, om de CO2 uitstoot uit veenbodem te verminderen, betaalt de PZH een aanvullend X bedrag per ha voor de grond waar dat systeem ligt. De subsidieontvanger moet deze middelen gebruiken om te investeren in duurzaamheidsmaatregelen ten behoeve van natuur, water of klimaat. De regeling hiervoor is nog niet gereed en tevens blijkt dat vanuit de gebieden Krimpenwaard en Alblasserwaard in 2022 geen gebruik zal worden gemaakt van de verdubbelbijdrage van de provincie. De eerste aanvragen om WIS subsidie in combinatie met de verdubbelbijdrage vinden in 2023 plaats.

Regio Deal bodemdaling Groene Hart

In 2022 is via een subsidiebeschikking middelen verleend aan het project Boeren op Hoog water. Met de subsidies zijn projecten gefinancierd waarbij nieuwe handelingsperspectieven voor bewoners, bedrijven en overheden worden ontwikkeld voor het omgaan met de gevolgen van bodemdaling in Het Groene Hart. De projecten worden zowel in het stedelijk als landelijk gebied in het Groene Hart uitgevoerd. Enkele projecten die zijn gefinancierd zijn uitbreiding en monitoring proefvakken met verschillende ophoogmaterialen, voorlichting via kenniscentrum of mobiel informatiecentrum en Boeren op hoog water.

Beleidsdoel 5-3 Leven met water

Beleidsprestatie 5-3-1 Waterveiligheid

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 5-3-2 Waterbeschikbaarheid en -kwaliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

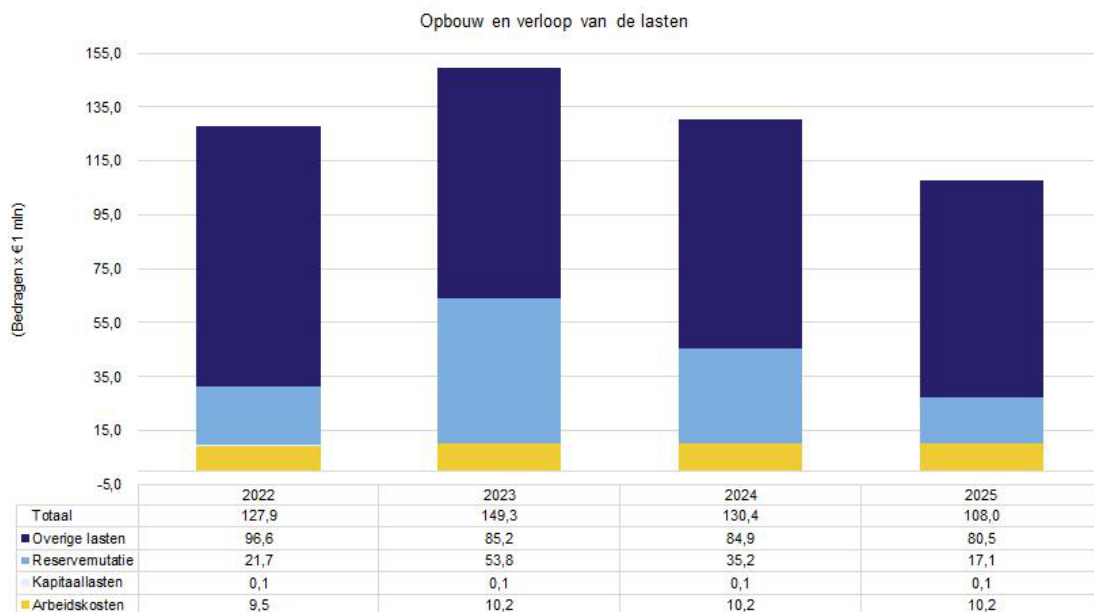
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau

beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur						
5-1-1 Natuur	78.758	-1.405	77.352	104.188	91.809	76.443
5-1-2 Bevorderen biodiversiteit	8.594	-2.453	6.141	4.040	5.111	3.842
5-1-3 Faunabeheer	6.056	2.043	8.099	6.940	5.842	5.843
Totaal beleidsdoel 5-1	93.408	-1.815	91.592	115.168	102.762	86.128
Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw						
5-2-1 Vitale landbouw	16.494	1.232	17.726	15.413	11.288	7.833
5-2-2 Aanpak bodemdaling (landelijk gebied)	11.540	958	12.498	10.891	8.770	7.563
Totaal beleidsdoel 5-2	28.034	2.189	30.224	26.304	20.057	15.395

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Beleidsdoel 5-3 Leven met water						
5-3-1 Waterveiligheid	3.519	-1.117	2.402	3.409	3.822	2.646
5-3-2 Waterbeschikbaarheid en kwaliteit	3.114	566	3.681	4.438	3.804	3.806
Totaal beleidsdoel 5-3	6.633	-551	6.083	7.847	7.626	6.452
Totaal Lasten	128.075	-176	127.899	149.319	130.445	107.976
Baten						
Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur						
5-1-1 Natuur	20.628	10.110	30.738	21.115	26.785	25.994
5-1-2 Bevorderen biodiversiteit	739	319	1.058	0	0	0
5-1-3 Faunabeheer	726	0	726	726	313	313
Totaal beleidsdoel 5-1	22.093	10.429	32.523	21.841	27.098	26.307
Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw						
5-2-1 Vitale landbouw	9.314	1.607	10.921	5.880	2.914	0
5-2-2 Aanpak bodemdaling (landelijk gebied)	5.580	1.125	6.705	6.450	6.189	5.791
Totaal beleidsdoel 5-2	14.894	2.733	17.627	12.330	9.103	5.791
Beleidsdoel 5-3 Leven met water						
5-3-1 Waterveiligheid	53	33	86	46	46	-7
5-3-2 Waterbeschikbaarheid en kwaliteit	772	0	772	772	430	430
Totaal beleidsdoel 5-3	825	33	858	818	476	423
Totaal Baten	37.812	13.195	51.007	34.989	36.677	32.520
Saldo lasten en baten Ambitie 5	90.263	-13.371	76.892	114.330	93.768	75.455

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur

NNN € -3,8 mln

Door krapte met betrekking tot de personele capaciteit staat het uitvoeringstempo onder druk. Daardoor wordt de prognose van programma NNN verlaagd met € 3,8 mln. Deze verlaging wordt veroorzaakt door vele kleine projecten en enkele grote: Krimpenerwaard (€ -2,5 mln) door vertraging in de aanbesteding van Den Hoek en Gouwe Wiericke waar de inrichting van Meijergraslanden doorschuift naar 2023 (€ -1,6 mln). Voor het project Leenherenpolder is ervoor gekozen om een deel van de provinciale gronden vooruitlopend op het totale projectplan af te waarden (€ 3,9 mln). Dit betreft een interne afwaardering van de boekwaarde en kan met zekerheid tijdig worden gerealiseerd.

Dekking vanuit de reserve Ontwikkelopgave Natuur, Natuur Netwerk Nederland en Groene Ambities

N2000 € 0,5 mln

In 2022 ontvangt de PZH een subsidie van het ministerie LNV voor het datamanagementsysteem (DMS) N2000 in het kader van de Investeringsportefeuille 2022. De totale subsidie bedraagt € 0,6 mln, waarvan € 0,5 mln aan lasten in 2022 wordt opgenomen. Dekking vanuit van de OVP Investeringsportefeuille 2022 (BZK) - Data Management Systeem N2000

Buitenland van Rhoon € 5,7 mln

Na verwerving stelt de provincie grond beschikbaar aan de Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon, opdat zij de gronden kunnen inrichten en beheren conform het Streefbeeld. In 2022 zijn extra aankopen gerealiseerd, waardoor nu in totaal 400 ha beschikbaar is. Daarnaast heeft de Gebiedscoöperatie wegens inrichtingswerkzaamheden meer subsidie aangevraagd dan vooraf begroot. In totaal nemen de lasten met € 5,7 mln toe. Omdat de lasten worden gedekt uit de OVP PMR 750 ha nemen ook de baten toe (zie baten).

Dekking vanuit de OVP PMR 750ha.

Boerenlandvogels € -2,2 mln

In 2022 wordt in totaal € 2,2 mln afgeraamd en doorgeschoven naar latere jaren. Door een subsidieverlening aan het Oudeland van Strijen wordt € 0,6 mln doorgeschoven en verdeeld over de jaren 2023, 2024 en 2025.

Daarnaast treedt vertraging op in de verwerving van gronden voor weidevogels. Hierdoor schuift € 1,6 mln door naar volgende jaren: € 0,2 mln naar 2023 en € 1,4 mln naar 2024. Dekking vanuit de reserve Groene Ambities

NNN - Grond voor Grond € -0,9 mln

Voortschrijdend inzicht in de verkoop van het Grond voor Grond programma leidt tot een verlaging van € 0,9 mln. Dekking vanuit de reserve Ontwikkelopgave Natuur.

Faunabeheer € 1,9 mln

In 2022 wordt een tekort verwacht op het budget Faunaschade. Dit verwachte tekort wordt veroorzaakt door een toename in het aantal en de hoogte van schadeclaims. Het budget wordt in 2022 met € 1,9 mln verhoogd om het tekort te dekken. Dekking vanuit van de reserve Groene Ambities

Natuurbeheer SNL € -2,7 mln

In 2022 wordt de toevoeging van de indexatie doorgeschoven naar latere jaren en daarom voor € 0,6 mln gestort in de reserve Groene Ambities. De geïndexeerde vergoeding voor natuurbeheer worden met terugwerking getoetst en eventueel aangepast. Daarnaast zal er in 2022 minder natuur worden gerealiseerd (minder aanwas vanuit NNN); deze aanwas verschuift naar de toekomst en daarom worden de middelen voor het beheer in 2022 van € 0,7 mln gestort in de reserve Groene Ambities. Tenslotte wordt de verhoging van de beheervergoeding (jaarschuif 2022) van € 1,4 mln die via het provinciefonds ontvangen is (of nog moet worden), pas uitgekeerd in 2023 en wordt deze ook opgenomen in rapportage 2023 welke voor de accountant leidend is voor de lastneming van de provincie. Ook deze middelen worden gestort in de reserve Groene Ambities.

Agrarisch Natuurbeheer Anlb € -0,2 mln

In 2021 zijn landelijke de percentages voor de beheervergoeding verhoogd van 74% naar 85%. Door deze verhoging nemen de lasten die door derden worden betaald af en nemen ook de baten uit de bijdragen door derden af (zie baten).

Overige bijstellingen Natuur € -0,2 mln

Het betreft verschillende kleine bijstellingen binnen het beleidsdoel 5-1 Natuur. Dekking vanuit de reserve Groene Ambities en ten laste van het begrotingsaldo

Arbeidscapaciteit € 0,3 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw

POP3 € 1,6 mln

De lasten worden in 2022 met € 1,6 mln verhoogd. Het betreft een toename van € 1,9 mln voor met name watergerelateerde POP3 maatregelen en een afname van € 0,3 mln voor overige POP3-maatregelen. De toename en afname zijn het gevolg van voortschrijdend inzicht in de subsidieaanvragen. Dekking vanuit bijdragen van derden, bijdragen van de EU en de reserve UPG40.

VIP NL € 0,7 mln

De drie Groene Hart provincies (Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) dragen ieder een deel bij van de regionale cofinanciering aan het nationale Veenweide Innovatie Programma (VIP-NL), gebaseerd op de indicatieve verdeling van de CO₂-reductie opgaven tussen de provincies, zoals die eerder in de Nationale Regiegroep Veenweide is afgesproken. Hierdoor neemt het budget in 2022 met € 0,7 mln toe. Dekking vanuit bijdragen van derden.

Waterinfiltratiesystemen (WIS) € -0,4 mln

Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 is een jaarlijks Waterinfiltratiesysteem-budget (WIS) van € 0,4 mln gereserveerd voor subsidies. Met deze middelen kan de provincie de eigen bijdrage van de subsidieontvanger verdubbelen ten gunste van extra maatregelen rondom het versterken van de biodiversiteit. De regeling hiervoor is nog niet gereed en tevens blijkt dat vanuit de gebieden Krimpenerwaard en Alblasserwaard in 2022 geen gebruik zal worden gemaakt van de verdubbelbijdrage van de provincie. De eerste aanvragen voor WIS-subsidie in combinatie met de verdubbelbijdrage vinden in 2023 plaats. Het WIS-budget voor 2022 wordt daarom overgeheveld naar 2023. Dekking ten laste van het begrotingssaldo

Regiodeal Bodemdaling Groene Hart € 0,2 mln

Voor Regiodeal Bodemdaling Groene Hart is totaal € 9,6 mln beschikbaar verdeeld over 2019-2024. Het budget is voornamelijk besteed middels subsidieverlening. Bij een aantal projecten is de looptijd van de subsidie in 2021 gewijzigd en er is één subsidie vervallen. Hierdoor is het kasritme 2021-2024 gewijzigd en wordt deze als volgt bijgesteld: 2021 (€ -0,4 mln); 2022 (€ 0,2 mln); 2023 (€ 0,4 mln); 2024 (€ -0,2 mln). De middelen die in 2021 zijn vrijgevallen worden opnieuw in de begroting opgenomen. Dekking vanuit de reserve Groene Ambities

Impuls Veenweiden € 0,3 mln

Via een specifieke uitkering (SPUK) heeft het ministerie LNV € 22 mln ter beschikking gesteld voor Impuls Veenweide. De bij jaarrekening 2021 vrijgevallen middelen ad € 0,3 mln worden in 2022 opnieuw in de begroting opgenomen. Dekking ten laste van de OVP IBP Impuls Veenweiden

IBP-VP Holland-Utrechts Veenweidegebied € 0,1 mln

Voor het "Interbestuurlijk programma Holland-Utrechts Veenweidegebied", zijn door LNV de middelen 2021-2024 ter beschikking gesteld via een specifieke uitkering (SPUK). Als gevolg van actualisatie van geplande activiteiten en uitgaven vindt er binnen het totale budget een budgetverschuiving plaats. In 2022 en 2023 nemen de lasten toe met respectievelijk € 0,1 mln en € 0,3 mln. In 2024 nemen de lasten met € 0,4 mln af. Dekking ten laste van de OVP IBP VP Hollands & Utrechts Veenweidegebied.

IBP-VP Zuidwestelijke Delta € -0,3 mln

Voor het "Interbestuurlijk programma Zuidwestelijke Delta" is € 4,4 mln beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering (SPUK). Als gevolg van een actualisatie van geplande activiteiten vindt er een meerjarige budgetverschuiving plaats. In 2022 en 2024 nemen de lasten af met respectievelijk € 0,3 en € 0,1 mln. In 2023 nemen de lasten toe met € 0,4 mln. Dekking vanuit de OVP RB IBP-VP Zuidwestelijke Delta

Overige bijstellingen Landbouw € -0,1 mln

Het betreft verschillende kleine bijstellingen binnen het beleidsdoel 5-2 Landbouw. Dekking vanuit de reserve Groene Ambities en ten laste van het begrotingssaldo

Beleidsdoel 5-3 Leven met water

Ontwikkeling Restveengebied € -0,4 mln

Het onderdeel Natuurvriendelijke Oevers dat het Waterschap voor ons oppakt en oorspronkelijk voor 2022 begroot stond voor € 0,4 mln, heeft vertraging opgelopen en wordt pas in 2023 opgeleverd. Het bedrag wordt teruggestort in de reserve Project Duurzame Ontwikkeling Zuidplaspolder. Dekking vanuit de reserve Project Duurzame Ontwikkeling Zuidplaspolder

Getij Grevelingen € -0,2 mln

Doordat het Rijk sinds 2021 een pas op de plaats heeft gemaakt met het project getij Grevelingen is de provinciale inzet op dit project in 2022 verder teruggebracht. De verwachte uitgaven voor 2022 worden nogmaals naar beneden bijgesteld tot € 0,1 mln (na eerdere bijstelling bij voorjaarsnota naar € 0,3 mln).

Vrijval ten gunste van het begrotingssaldo..

Zandmotor € 0,1 mln

Een bedrag van € 0,1 mln wordt begroot ten behoeve van de jaarlijkse subsidie aan de reddingsbrigade. Met het aflopen van de overeenkomst voor het beheer en onderhoud van de Zandmotor begin dit jaar, is lange tijd onduidelijk geweest hoe en in welke vorm de Provincie Zuid-Holland bij de Zandmotor betrokken wil blijven. Dekking vanuit de reserve Zandmotor.

Zwemwaterbebording € -0,1 mln

Het betreft hier een jaarlijkse bijdrage van € 0,1 mln vanuit water aan recreatie (Beleidsprestatie 7-2-1) voor de komende 4 jaar ten behoeve van het beheer en onderhoud van zwemwaterbebording, welke voortvloeit uit een bestuurlijke toezegging aan de Omgevingsdienst Midden Haaglanden. Dekking vanuit bestaande budgetten die van Beleidsdoel 5-3 worden overgebracht naar Beleidsdoel 7-2.

Toelichting baten

Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur

NNN - Grond voor Grond € 4,3 mln

Per saldo worden de grondopbrengsten in 2022 met € 4,3 mln verhoogd. Dit wordt verklaard door het omzetten van Grond voor Grond naar het NNN (€ 8 mln) en het afwaarderen van een aantal gronden (€ -3,7 mln).

Dekking vanuit de reserve Ontwikkelopgave Natuur.

N2000 € 0,5 mln

In 2022 ontvangt de PZH een subsidie van het ministerie LNV voor het datamanagementsysteem (DMS) N2000 in het kader van de Investeringsportefeuille 2022. De totale subsidie bedraagt € 0,6 mln, waarvan € 0,5 mln aan baten in 2022 wordt opgenomen. Dekking vanuit de OVP Investeringsportefeuille 2022 (BZK) - Data Management Systeem N2000

Boerenlandvogels € 0,3 mln

Als gevolg van de verkoop van een tweetal gronden nemen de baten in 2022 met € 0,3 mln toe. Dekking vanuit van de reserve Groene Ambities

Buitenland van Rhoon € 5,7 mln

In 2022 zijn extra grondaankopen gerealiseerd. Daarnaast heeft de Gebiedscoöperatie meer subsidie aangevraagd dan vooraf begroot. Evenals de lasten nemen de baten in 2022 met € 5,7 mln toe (zie lasten).
Dekking vanuit de OVP PMR 750ha

Agrarisch Natuurbeheer Anlb € -0,2 mln

In 2021 zijn landelijke de percentages voor de beheervergoeding verhoogd van 74% naar 85%. Door deze verhoging nemen de lasten die door derden worden betaald af en nemen ook de baten uit de bijdragen door derden af (zie lasten).

Overige bijstellingen € -0,2 mln

De baten worden structureel met € 0,2 mln verlaagd als gevolg van lagere huuropbrengsten. Dekking ten laste van het begrotingssaldo

Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw**POP3 € 1,9 mln**

De baten voor POP3 maatregelen nemen in 2022 met € 1,9 mln toe. De stijging is vooral toe te schrijven aan watergerelateerde POP3 maatregelen (zie lasten). Dekking vanuit bijdragen van derden en bijdragen vanuit de EU

VIP NL € 0,7 mln

De drie Groene Hart provincies (Noord Holland, Utrecht en Zuid-Holland) dragen bij aan het Nationale Veenweide Innovatie Programma (VIP-NL). Als gevolg hiervan nemen de baten op dit budget meerjarig toe: € 0,7 mln in 2022, € 0,5 mln in 2023, € 0,5 mln in 2024 en € 0,3 mln in 2025. Dekking vanuit bijdragen van derden

Impuls Veenweiden € 0,3 mln

Via een specifieke uitkering (SPUK) heeft het ministerie LNV € 22 mln ter beschikking gesteld voor Impuls Veenweide. De bij jaarrekening 2021 vrijgevallen middelen ad € 0,3 mln worden opnieuw ter begroting gebracht. Daarmee nemen de baten in 2022 met € 0,3 mln toe. Dekking vanuit de OVP IBP Impuls Veenweiden.

IBP Zuidwestelijke Delta € -0,3 mln

Voor het "Interbestuurlijk programma Zuidwestelijke Delta" is € 4,4 mln beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering (SPUK). Als gevolg van een actualisatie van geplande activiteiten vindt er een meerjarige budgetverschuiving plaats. De baten volgen hiermee dezelfde verschuiving als de lasten (zie lasten) en nemen in 2022 met € 0,3 mln af. Dekking vanuit de OVP RB IBP-VP Zuidwestelijke Delta

IBP-VP Holland-Utrechts Veenweidegebied € 0,1 mln

Voor het "Interbestuurlijk programma Holland-Utrechts Veenweidegebied" Zijn door het ministerie LNV de middelen 2021-2024 ter beschikking gesteld via een specifieke uitkering (SPUK). Als gevolg van actualisatie van geplande activiteiten en uitgaven vindt er binnen het totale budget een budgetverschuiving plaats van 2024 (€ -0,4 mln) naar 2022 (€ 0,1 mln) en 2023 (€ 0,3 mln). Bij de baten volgt dezelfde verschuiving als de lasten.

Dekking vanuit de OVP IBP VP Hollands & Utrechts Veenweidegebied.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties Begroting 2022 t/m VJN 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Groene ambities	5-1	-5.036	3.064	-198	-1.775
MJP Bodem, ondergrond en grondwater	5-1	87	0	0	87
Reserve Ontwikkelopgave natuur	5-1	-7.204	4.292	2.280	-5.192
NatuurNetwerk Nederland	5-1	-17.043	0	-6.812	-10.232
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold	5-1	-20	35	-10	25
IODS	5-1	-32	0	0	-32
Groene ambities	5-2	-3.971	100	11	-3.882
Reserve UPG 40	5-2	-998	0	-69	-929
Groene ambities	5-3	-75	0	0	-75
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold	5-3	-400	463	-350	413
Zandmotor	5-3	-50	0	50	-100
Eindtotaal		-34.742	7.953	-5.097	-21.693

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 5.](#)

Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 6](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek

Beleidsprestatie 6-1-1 Versnelling Woningbouw

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 6-1-2 Betaalbare woningvoorraad op peil

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving

Beleidsprestatie 6-2-1 Versterken (ruimtelijke) kwaliteit en vitaliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 6-2-2 Aanpak toekomstbestendig bouwen

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 6-3 Afspraken met regio's

Beleidsprestatie 6-3-1 Afspraken over wonen en werken in de regio en een passend woningaanbod voor alle doelgroepen

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

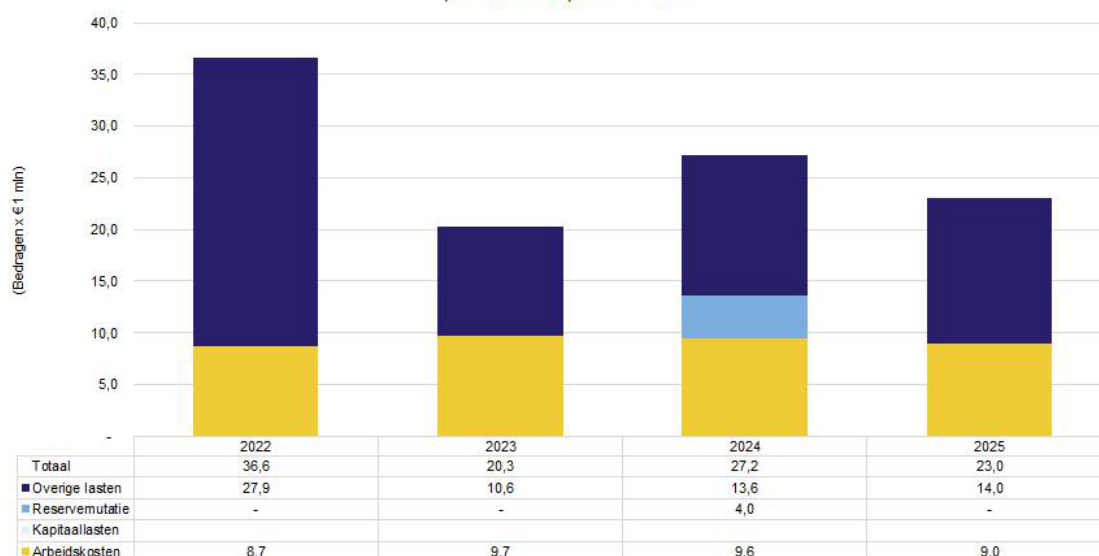
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Opbouw en verloop van de lasten

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek						
6-1-1 Versnelling woningbouw	13.908	-417	14.240	5.702	10.497	10.497
6-1-2 Betaalbare woningvoorraad op peil	6.650	3.424	10.073	2.803	1.232	946
Totaal beleidsdoel 6-1	20.558	3.006	24.314	8.505	11.729	11.443
Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving						
6-2-1 Versterken (ruimtelijke) kwaliteit en vitaliteit	4.787	114	4.901	4.540	4.212	4.358
6-2-2 Aanpak toekomstbestendig bouwen	1.437	101	1.538	1.073	1.071	1.068
Totaal beleidsdoel 6-2	6.224	214	6.439	5.612	5.283	5.426
Beleidsdoel 6-3 Afspraken met regio's						
6-3-1 Afspraken over wonen en werken in de regio en een passend woningaanbod voor alle doelgroepen	5.907	-78	5.829	6.170	10.167	6.113
Totaal beleidsdoel 6-3	5.907	-78	5.829	6.170	10.167	6.113
Totaal Lasten	32.689	3.143	36.581	20.287	27.179	22.982
Baten						
Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek						
6-1-1 Versnelling woningbouw	3.256	-700	2.556	700	0	0
6-1-2 Betaalbare woningvoorraad op peil	356	432	787	487	48	38
Totaal beleidsdoel 6-1	3.612	-268	3.343	1.187	48	38

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving						
6-2-1 Versterken (ruimtelijke) kwaliteit en vitaliteit	14	0	14	0	0	0
Totaal beleidsdoel 6-2	14	0	14	0	0	0
Beleidsdoel 6-3 Afspraken met regio's						
6-3-1 Afspraken over wonen en werken in de regio en een passend woningaanbod voor alle doelgroepen	84	90	174	15	0	0
Totaal beleidsdoel 6-3	84	90	174	15	0	0
Totaal Baten	3.710	-178	3.532	1.202	48	38
Saldo lasten en baten Ambitie 6	28.979	3.321	33.049	19.085	27.131	22.944

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek

Beklemming Sociale woningbouw subsidieregelingen € 3,5 mln

In 2021 zijn voor de subsidieregelingen sociale woningbouw Haaglanden, Holland Rijnland en Spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam Zuid vele subsidies verleend, waarvan de subsidieasten over meerdere jaren vallen. De subsidieasten zijn juridisch verplicht. De uitvoering van de projecten verloopt over meerdere jaren en de lasten volgen dat ritme. Deels vanwege de meerjarige lastneming en deels door restant budget, is bij de jaarrekening 2021 € 3,5 mln budget verschoven naar 2022. Dekking is deels ten laste van bestaand budget Beleidsdoel 6-1 en deels vanuit de bijdrage gemeente Rotterdam.

Procesgeld Aanpak sociale woningbouw € 0,2 mln

Voor de aanpak van sociale woningbouw is in 2022 procesgeld benodigd voor het uit kunnen zetten van diverse onderzoeken en het dekken van de apparaatskosten voor de uitvoering van de subsidieregelingen Sociale Woningbouw. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Verdeling directe loonkosten 5 FTE Wonen € 0,3 mln

Dit betreft een wijziging waarbij de directe loonkosten van de extra 5FTE ten behoeve van het onderwerp Wonen worden doorbelast aan de ambitie naar de betreffende taakvelden. Het betreft extra budget die ten tijde van de Voorjaarsnota 2022 is toegekend. Dekking komt vanuit bestaand budget van Beleidsdoel 6-1.

Aanpassing kasritme subsidieregeling Knelpuntenpot € 0,1 mln

Dit betreft het verschuiven van het budget van de subsidieregeling Knelpuntenpot van 2023 naar 2022. De subsidieasten zijn juridisch verplicht. De uitvoering van de projecten verloopt over meerdere jaren en de lasten volgen dat ritme. Bij wijzigingen van de planning worden de bijbehorende lasten verschoven. In dit geval schuift € 0,1 mln naar 2022. Dekking ten laste van bestaand budget Beleidsdoel 6-1.

Aanpassing kasritme subsidieregeling Vliegende Brigade € -0,7 mln

De verwachting is dat maximaal 75% van het subsidieplafond in 2022 voor de subsidieregeling Vliegende Brigade wordt aangevraagd en verleend. Gemeenten vragen minder subsidies aan wat onder andere komt door de krappe arbeidsmarkt en de gevraagde cofinanciering. Het restant van het budget 2022 verschuift naar 2023. Dekking ten laste van de Rijksbijdrage Flexpool.

Aanpassing kasritme subsidieregeling Sociale woningbouw regio Rotterdam € -0,4 mln

Dit betreft het doorschuiven van het budget voor de subsidieregeling Spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam Zuid. Deze subsidie lasten zijn juridisch verplicht. De uitvoering van de projecten verloopt over meerdere jaren en de lasten volgen dat ritme. Bij wijzigingen van de planning worden de bijbehorende lasten verschoven. In dit geval schuift € 0,4 mln naar 2023. Dekking ten laste van bestaand budget Beleidsdoel 6-1.

Arbeidscapaciteit € 0,3 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving

Beklemming Flexwonen € 0,2 mln

Het door Gedeputeerde Staten vastgestelde programma gaat uit van het totaalbudget van € 0,8 mln, welke meerjarig is verdeeld. Het niet bestede deel uit 2021 wordt nu begroot ter dekking van onder andere de subsidieregeling Flexwonen voor starters. Dekking ten laste van bestaand budget beleidsdoel 6-2 en een rijksbijdrage van de ministerie van Justitie en Veiligheid en ministerie van Binnenlandse Zaken.

Vrijval Planadviseur Omgevingsbeleid € -0,1 mln

Gelet op de uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar 1 januari 2023 bestaat nu nog geen noodzaak om een extra FTE planadviseur Omgevingsbeleid aan te nemen in 2022. Het beschikbare budget voor 2022 wordt teruggegeven aan het begrotingssaldo. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo.

Toekomstbestendig bouwen € -0,1 mln

Vanuit Beleidsdoel 6-3 worden middelen vrijgemaakt en overgeheveld naar Beleidsdoel 6-2 ter uitvoering van de activiteiten voor het Toekomstbestendig bouwen. Dekking ten gunste van het beleidsdoel 6-3.

Arbeidscapaciteit € 0,1 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Beleidsdoel 6-3 - Afspraken met regio's

Overig € -0,2 mln

De budgetwijzigingen hebben betrekking op de toedeling gebiedsprogramma budget Greenports verschuiving van budget bestemd voor Toekomstbestendig Bouwen en de inraming van de lasten van het project Getijdenpark XL. Dekking komt deels uit bestaand budget binnen Beleidsdoel 6-3 en deels vanuit bijdragen van andere overheden

Arbeidscapaciteit € 0,1 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Toelichting baten

Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek

Beklemming Sociale woningbouw subsidieregelingen € 0,4 mln

In 2021 zijn voor de subsidieregeling Spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam-Zuid vele subsidies verleend, waarvan de subsidie lasten over meerdere jaren vallen. Om die reden is bij de jaarrekening het restantbudget overgeheveld naar 2022. Deels vanwege de meerjarige lastneming en deels door het restant budget. Van het totale budget draagt de gemeente Rotterdam 1/5 deel bij, in totaal € 1 mln. Voor deze bijstelling leidt het tot een verschuiving van de baten ter grootte van € 0,4 mln in 2022. Dekking ten laste van de bijdrage van de gemeente Rotterdam.

Aanpassing kasritme subsidieregeling Vliegende Brigade € -0,7 mln

De verwachting is dat maximaal 75% van het subsidieplafond in 2022 voor de subsidieregeling Vliegende Brigade wordt aangevraagd en verleend. Gemeenten vragen minder subsidies aan wat onder andere komt door de krappe arbeidsmarkt en de gevraagde cofinanciering. Het restant van het budget 2022 verschuift naar 2023.

Dekking ten laste van de Rijksbijdrage Flexpool

Beleidsdoel 6-3 - Afspraken met regio's

Overig € 0,1 mln

Dit betreft een wijziging waarbij de baten voor het project Rivier als Getijdenpark XL ingeraamd worden voor 2022.

Dekking komt vanuit bijdragen van medeoverheden.

Instrumentarium

Reserves

Niet van toepassing.

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 6.](#)

Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 7](#).

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid

Beleidsprestatie 7-1-1 Bevorderen van gezonde luchtkwaliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 7-1-2 Verminderen van geluidhinder

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 7-1-3 Voorkomen van risico's door ongevallen met gevaarlijke stoffen (transport/industrie)

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteiten van het bodem- en grondwater-systeem

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (waarschijnlijk 1 januari 2023) worden de Nederlandse gemeenten voor veel bodemtaken het bevoegd gezag. De gemeenten krijgen dan bijvoorbeeld de taak om alle saneringsplannen goed te keuren en toezicht uit te oefenen op de uitvoering van een saneringsplan. De provincie blijft na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het bevoegd gezag voor alle gevallen die vallen onder het overgangsrecht en het bevoegd gezag voor complexe inrichtingen.

In 2020 is het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 afgelopen. De afgelopen jaren is grote voortgang geboekt met de aanpak van spoedlocaties. Er resteert nog een opgave van langdurige saneringen die al in uitvoering zijn én een aantal locaties die nog in de planfase zitten. In 2022 worden, net als voorgaande jaren, de inspanningen vooral gericht op complexe locaties waar een aanpak nog niet voldoende van de grond is gekomen. Het gaat daarbij om complexe situaties met meerdere stakeholders en verschillende belangen. Na de invoering van de Omgevingswet valt deze taak onder het overgangsrecht, wat betekent dat de provincie hiervoor verantwoordelijk blijft.

Omdat het convenant is afgelopen maar de Omgevingswet nog niet is ingevoerd, zijn er voor de financiële aspecten zogenaamde 'tussenjaar' afspraken gemaakt. Voor 2022 betekent dit dat er voor de opgave spoed/nazorg én de buitenproportionele opgaven (lood en PFAS) via een specifieke uitkering middelen bij het rijk aangevraagd zijn. De specifieke uitkering Bodem van het Rijk verwachten we in het 3de kwartaal 2022. Ook zijn er middelen voor Bodem beschikbaar gesteld via de Algemene Uitkering, deze zullen aan de provinciale reserve Bodem worden toegevoegd.

Sanering Broekpolder en Oude Tonge

De Broekpolder in de gemeente Vlaardingen is een waardevol natuur- en recreatiegebied met een oppervlakte van ruim 350 hectare. In de zestiger/zeventiger jaren van de vorige eeuw is de Broekpolder opgespoten met baggerspecie uit de Rotterdamse haven. In 2010 is vastgesteld dat voor de gehele Broekpolder sprake is van een ernstige bodemverontreiniging, zoals bedoeld in de Wet Bodembescherming, en dat aanpak van enkele delen spoedeisend is vanwege risico's voor het ecosysteem. De gemeente Vlaardingen, Staatsbosbeheer, het Hoogheemraadschap van Delfland en de Federatie Broekpolder hebben de afgelopen jaren samen met de

provincie een plan opgesteld om de ecologische risico's en de herinrichting van de Broekpolder versneld aan te pakken.

Vanuit de provinciale wettelijke taak om het aantal spoedeisende saneringslocaties te verminderen kan, overeenkomstig de wens van de partners, via de vastgestelde begrotingssubsidie in 2023 de uitvoering starten. Ook voor de sanering van Oude Tonge, is de start van de uitvoering voorzien in 2023. Op het bedrijfsterrein aan de Heerendijk 17-21 te Oude Tonge is sprake van een ernstige en spoedeisend geval van bodemverontreiniging veroorzaakt door de voormalige gasfabriek die in het verleden op de locaties aanwezig was. Sanering is niet mogelijk zonder sloop van de bestaande bedrijfsbebouwing. Voor de locatie is door een projectontwikkelaar een aanvraag ingediend voor een nieuwe bestemming naar woondoeleinden. Vanwege de ruimtelijke beperkingen die gelden voor het buitengebied in combinatie met de hoge saneringskosten is een bijdrage in de saneringskosten nodig om het project te realiseren. Met de sanering wordt een groot deel van de verontreiniging verwijderd, de risico's weggenomen en de locatie geschikt gemaakt voor het toekomstig gebruik.

EMK terrein

Inmiddels is er overeenstemming met de betrokken partijen over de uitvoering van de bodemsanering. Volgens de planning wordt momenteel de nieuwe aanpak uitgewerkt in een nieuw uitvoeringsplan dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de DCMR. Na instemming kan eind 2022 gestart worden met de bodemsanering. Omdat de mogelijkheid bestaat dat er bezwaar wordt gemaakt door belanghebbenden kan de start van de bodemsanering vertraging oplopen. Met het ministerie is daarom afgestemd dat de bijdrage van de provincie van € 1,5 mln in 2023 wordt overgemaakt.

Beleidsprestatie 7-1-5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving, uitgevoerd door de ZH omgevingsdiensten

De omgevingsdiensten hebben te maken met capaciteitstekort. Hierdoor zijn dit jaar en vorig jaar vertragingen opgelopen in de actualisatieprogramma's van de vergunningen. Ook heeft dit effect gehad op de toezichts- en handhavingkant van de milieutaken waardoor niet alle controles doorgang hebben kunnen vinden. Corona is hier ook van invloed op geweest. Bij de uitvoering van het beleid rond Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) speelt de aanpassing van landelijke regelgeving die nodig is om vervolgstappen te kunnen zetten.

Beleidsprestatie 7-1-6 Samenhangend beleidskader Gezond en Veilig met kennisontwikkeling en innovatie

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving

Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie

Om de doelstellingen binnen dit beleidsdoel te bereiken wordt veel gebruik gemaakt van subsidies. In de eerste helft van 2022 zijn daarom, binnen de subsidieregeling groen, door GS verschillende openstellingsbesluiten op het gebied van Sport en Recreatie vastgesteld. Halverwege het jaar bleek het aantal aanvragen op de openstellingen voor de kwaliteitsimpuls recreatie, het opvangen van recreatiedrukke en stadlandverbindingen (ondanks succesvolle openstellingen vorig jaar) tegen te vallen. Dit had verschillende oorzaken. Zo is een van de voorwaarden voor een subsidieaanvraag een deel cofinanciering door de aanvrager. Van onze contacten uit de gemeenten hebben we begrepen dat de gemeenteraadsverkiezingen en daaruit voortvloeiende coalitieonderhandelingen het beschikbaar krijgen van co-financieringsmiddelen heeft bemoeilijkt. Ook bleek bijvoorbeeld de begrenzing van gebieden een drempel waardoor een aantal goede ideeën in de pretoets moest worden afgewezen. Deze lessen zijn meegenomen in het ontwerp van een nieuw, en breder openstellingsbesluit Kwaliteitsimpuls 2022, welke inmiddels door GS is vastgesteld. Deze regeling zal op 1 november worden opengesteld. Gezien de doorlooptijd van een subsidieaanvraag is de verwachting dat veel activiteiten zullen starten of doorlopen in 2023, waarmee ook de lastneming opschuift naar volgend jaar. Vooruitlopend hierop wordt daarom nu in de najaarsnota een deel van het budget doorgeschoven naar 2023.

Beleidsdoel 7-3 Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen de effecten van klimaatverandering en bodemdaling

Beleidsprestatie 7-3-1 Klimaatadaptatie en aanpak bodemdaling stedelijk gebied

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

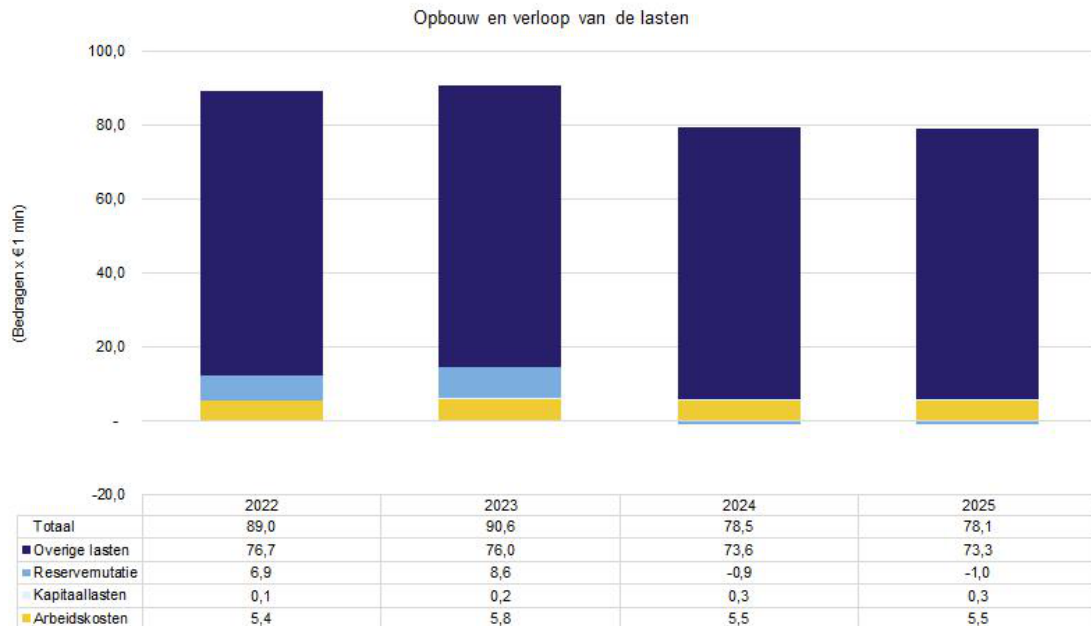
- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 7-1 Bevorderen en verbeteren milieukwaliteit en gezondheid						
7-1-1 Bevorderen van gezonde luchtkwaliteit	932	-195	738	895	895	894
7-1-2 Verminderen van geluidhinder	163	203	367	372	371	371
7-1-3 Voorkomen van risico's door ongevallen met gevaarlijke stoffen (transport/industrie)	792	13	805	825	823	654
7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteiten van het bodem- en grondwater-systeem	12.869	-5.975	6.894	8.156	4.477	3.257
7-1-5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving, uitgevoerd door de Zuid- Hollandse omgevingsdiensten	54.949	-575	54.374	55.463	55.088	54.969
7-1-6 Samenhangend beleidskader Gezond en Veilig met kennisontwikkeling en innovatie	1.276	248	1.524	1.389	688	688
Totaal beleidsdoel 7-1	70.981	-6.281	64.701	67.100	62.342	60.834
Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving						
7-2-1 Recreatie, sport, kennisontwikkeling en innovatie	26.660	-3.990	22.670	21.644	15.876	16.977
Totaal beleidsdoel 7-2	26.660	-3.990	22.670	21.644	15.876	16.977
Beleidsdoel 7-3 Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen de effecten van klimaatverandering en bodemdaling						
7-3-1 Klimaatadaptatie en aanpak bodemdaling stedelijk gebied	1.627	17	1.644	1.846	298	297
Totaal beleidsdoel 7-3	1.627	17	1.644	1.846	298	297
Totaal Lasten	99.268	-10.254	89.015	90.590	78.516	78.108
Baten						
Beleidsdoel 7-1 Bevorderen en verbeteren milieukwaliteit en gezondheid						
7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteiten van het bodem- en grondwater-systeem	520	0	520	925	1.009	932
7-1-5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving, uitgevoerd door de Zuid- Hollandse omgevingsdiensten	3.400	0	3.400	3.400	3.400	3.400
Totaal beleidsdoel 7-1	3.920	0	3.920	4.325	4.409	4.332
Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving						
7-2-1 Recreatie, sport, kennisontwikkeling en innovatie	155	0	155	155	155	155
Totaal beleidsdoel 7-2	155	0	155	155	155	155
Totaal Baten	4.075	0	4.075	4.479	4.563	4.487
Saldo lasten en baten Ambitie 7	95.194	-10.254	84.940	86.111	73.952	73.621

Beleidsdoel 7-1 Bevorderen en verbeteren milieukwaliteit en gezondheid

Aanpassing onttrekking reserve MJP Bodem, ondergrond en grondwater € -6,0 mln

In de Begroting 2022 is budget ter dekking van de werkplannen Spoed en Nazorg, warme overdracht, diffuus lood, PFAS en diverse bodemsaneringsprojecten geregeld. Door de lopende bestuurlijke onderhandelingen inzake financiering van de uitvoering van de bodemtaken als bevoegd gezag is het jaar 2022 een overgangsjaar. In dit overgangsjaar stelt het ministerie van I&W een nieuwe regeling specifieke uitkering Historische opgaven en buitenproportionele opgaven (PFAS en diffuse lood) beschikbaar. Door deze specifieke uitkering wordt de bijdrage vanuit de reserve Bodem, ondergrond en grondwater verlaagd.

Daarnaast zijn de middelen die bestemd zijn voor het voormalig industrieterrein van de Exploitatie Maatschappij Krimpen (EMK-terrein) en voor de bodemsanering van het oude gasfabriek Oude Tonge verschoven naar 2023 in verband met vertraging. Het budget voor procesgeld voor het uitvoeringsprogramma Bodem is in 2022 verhoogd door een looptijdwijziging van de verleende subsidie met betrekking tot Kralingse Plas.

Dekking ten gunste van de reserve MJP Bodem, ondergrond en grondwater.

Vrijval Vergunningverlening, handhaving en toezicht € -1,2 mln

Vanuit Vergunningverlening, toezicht en handhaving valt circa € 1,2 mln vrij in de algemene middelen. Daarvan is € 0,8 mln afkomstig uit de terugontvangen werkplanresultaten 2021 van de omgevingsdiensten, voornamelijk het gevolg van de capaciteitsproblematiek bij de omgevingsdiensten. Daarnaast wordt het budget Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) 2022 verlaagd met € 0,4 mln in afwachting van aanpassing van landelijke regelgeving. Vrijval ten gunste van het begrotingssaldo.

Overheveling budgetten naar omgevingsdiensten € 0,2 mln

Vanuit ambitie 5 wordt een bijdrage van € 0,2 mln structureel toegevoegd aan het budget van de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voor de uitvoering van de groene taak. Dekking ten laste van bestaand budget uit Ambitie 5.

Beklemming Impulsmiddelen Gezond en Veilig € 0,2 mln

Uit de extra middelen van het coalitieakkoord (€ 160 mln) is in het kader van de impulsmiddelen een bedrag van circa € 1,5 mln toegekend aan de opgave Gezond en Veilig. Omdat dit bedrag binnen de huidige collegeperiode moet worden besteed maar bestuurlijk niet is toegerekend aan bepaalde jaren, resteert nu een bedrag dat dientengevolge is beklemd bij de Jaarrekening 2021. Nu wordt het toegevoegd aan het budget binnen de ambitie voor dekking van de subsidieregeling Jong leren eten. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Indexatie Omgevingsdiensten € 0,8 mln

De werkplannen van de omgevingsdiensten worden jaarlijks geïndexeerd. Voor 2022 zijn de indexatiepercentages in 2021 bepaald. De omgevingsdiensten hebben signalen afgegeven dat deze niet voldoende zullen zijn.

Op basis van het nieuwe provinciale indexatiebeleid per 2022 is een aanvullend indexatiebedrag beschikbaar. Voor de omgevingsdiensten is de gewogen indexatie op basis van de CPI-index gebruikt, conform het provinciaal indexatiebeleid.

Aangezien de Cao-lonen pas per september 2022 stijgen, is voor 2022 1/3 deel van de totale indexatie verwerkt na aftrek van de in de begroting 2022 reeds opgenomen indexatiebedragen.

Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) € -0,5 mln

Fase 1 van het programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) loopt in 2022 ten einde. In 2022 doet zich een onderbesteding van € 0,5 mln voor. Dit bedrag valt vrij ten gunste van het begrotingssaldo.

Effect cao 2022 en 2023 € 0,1 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving**Beheer en onderhoud provinciale recreatiegebieden € -0,8 mln**

Dit betreft een verschuiving in de tijd van middelen ten behoeve van beheer, (groot) onderhoud en het kunnen doorvoeren van een kwaliteitsimpuls in de provinciale recreatiegebieden Bentwoud en Vlietland. Voor Vlietland is een ontwikkelperspectief opgesteld en voor Bentwoud wordt het perspectief naar verwachting in de 2^e helft van 2022 afgerond. De perspectieven vormen de basis voor het uitvoeren van concrete maatregelen en worden samen met gebiedspartners uitgewerkt. Vooruitlopend hierop worden de gereserveerde middelen verschoven naar 2023 (€ 0,3 mln) en 2024 (€ 0,5 mln). Dekking ten laste van de reserve Groene Ambities.

Kwaliteitsimpuls Recreatie 2022 € -1,3 mln

In de tweede helft van 2022 zal binnen de subsidieregeling Groen een nieuwe ronde van de Kwaliteitsimpuls Recreatie worden opengesteld welke doorloopt tot begin 2023. Vooruitlopend op de verwachte lastneming van de subsidieaanvragen wordt het budget doorgeschoven naar 2023. Het saldo van de deze mutatie heeft over de jaren geen effect op het begrotingssaldo. Dekking ten lasten van begrotingssaldo.

Begrotingssubsidie Kwaliteitsimpuls Nieuwe Dordtse Biesbosch € -0,3 mln

In de Begroting 2022 is een begrotingssubsidie opgenomen van € 0,3 mln aan de gemeente Dordrecht voor een kwaliteitsimpuls Nieuwe Dordtse Biesbosch. De aanvraag zal in 2022 worden ingediend, echter de subsidieactiviteiten zullen (onder meer i.v.m. vergunningentraject) naar verwachting pas starten in 2023. De lastneming zal daarmee plaats vinden in 2023. Vooruitlopend daarop wordt het gereserveerde budget verschoven naar 2023. Dekking ten laste van de reserve Groene Ambities.

Afwikkeling Rods-project Groenzoom en kassensloop € -1,1 mln

Ten behoeve van het Rods-project Groenzoom wordt nog een onteigening afgewikkeld voor een laatste stuk fietspad. Daarnaast heeft ook de kassensloop vertraging opgelopen in afwachting van een rechterlijk vonnis. De benodigde middelen worden daarom doorgeschoven naar 2023. Dekking ten laste van de reserve Groene Ambities.

Ruiterpaden € -0,4 mln

Voor fase 2 van het Ruiter- en menpadenplan is € 0,5 mln subsidie beschikbaar gesteld. De lastneming zal naar verwachting grotendeels plaats vinden in 2023. Vooruitlopend daarop wordt het budget doorgeschoven. Dekking ten laste van de reserve Groene Ambities.

Overig € -0,1 mln

Diverse kleine mutaties leiden tot een bijstelling van het budget. Dekking ten laste van begrotingssaldo

Zwemwaterbebording verschuiving middelen € -0,03 mln

In 2022 (en 2023) zijn de lasten naar verwachting € 0,03 mln lager omdat er in die jaren minder activiteiten met betrekking tot het bijplaatsen, aanpassen of vervangen plaatsvinden. Deze activiteiten zullen in later jaren wel plaatsvinden. De middelen worden doorgeschoven naar 2031, het laatste jaar van de overeenkomst met de omgevingsdienst die de activiteiten met betrekking tot de zwemwaterbebording voor de provincie uitvoert. In 2022 en 2023 dekking ten bate van het begrotingssaldo. In 2031 ten laste van het begrotingssaldo.

Toelichting baten

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties Begroting 2022 t/m VJN 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
MJP Bodem, ondergrond en grondwater	7-1	-9.646	1.034	-5.897	-2.715
Groene ambities	7-2	-7.925	1.945	-2.027	-3.954
Reserve UPG 40	7-2	-217	0	0	-217
Eindtotaal		-17.789	2.979	-7.923	-6.887

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 7.](#)

Overzicht Algemene middelen en Organisatie

Dit hoofdstuk bevat de overzichten van Algemene dekkingsmiddelen en Organisatie en het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en Onvoorzien.

Algemene dekkingsmiddelen

Voor meer informatie over Algemene dekkingsmiddelen verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Algemene dekkingsmiddelen](#).

Wat gaan we doen om dit te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Financieel-strategisch beleid

Het provinciefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Verder hebben de onderschrijving van plafond van het BTW-compensatiefonds en diverse ontwikkelingen in de verdeelmaatstaven, zoals wijziging van het peiljaar van de eigen inkomsten uit de opcenten motorrijtuigenbelasting, invloed op de hoogte van de uitkering.

Heffen van opcenten motorrijtuigenbelasting

De belangrijkste inkomstenbron waar de provincie zelf invloed op heeft bestaat uit de belasting opcenten Motorrijtuigenbelasting. Naast het door de provincie vastgestelde opcententarief zijn de werkelijke inkomsten uit de opcenten motorrijtuigenbelasting afhankelijk van externe factoren, zoals de ontwikkeling van het wagenpark in Zuid-Holland. Zie verder de toelichting op de MRB bij de [paragraaf Lokale Heffingen](#).

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

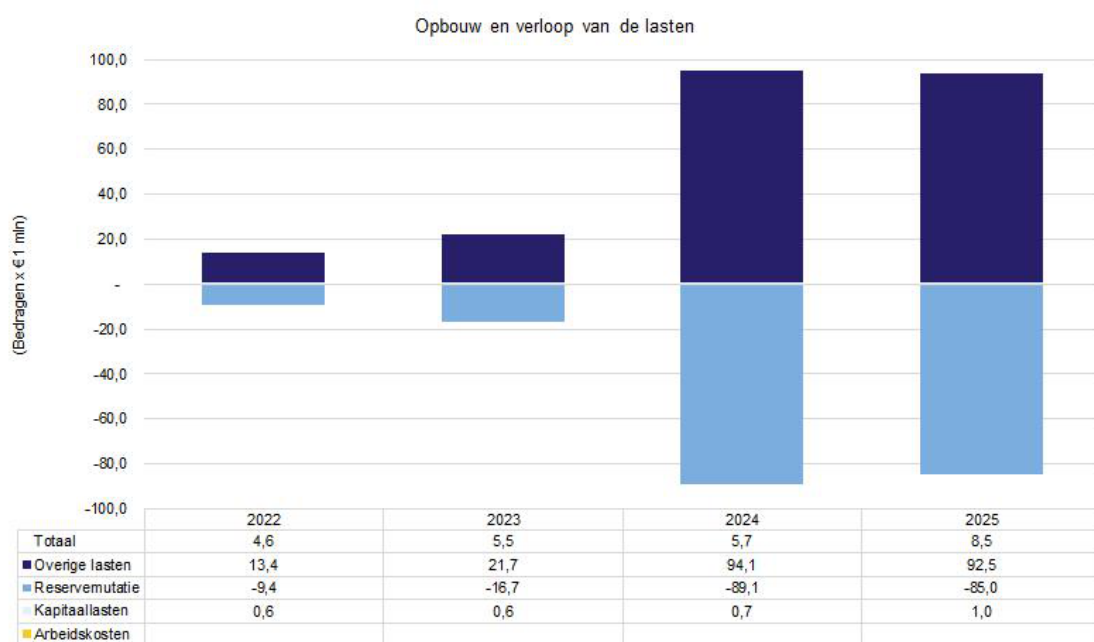
- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Algemene middelen						
Financieel-strategisch beleid	15.725	-11.115	4.610	5.544	5.692	8.476
Totaal Lasten	15.725	-11.115	4.610	5.544	5.692	8.476
Baten						
Algemene middelen						
Financieel-strategisch beleid	293.455	34.822	328.277	348.209	369.513	370.121
Heffen van opcenten motorrijtuigenbelasting	360.377	2.998	363.376	369.313	375.647	389.481
Totaal Baten	653.832	37.820	691.652	717.523	745.159	759.602
Saldo lasten en baten	-638.108	-48.935	-687.043	-711.978	-739.467	-751.127

Toelichting Lasten

Beleidsprestatie - Financieel-strategisch beleid

Stelpost prijscompensatie € -7,1 mln

De indexatie dekking die naar de ambities wordt overgeheveld in 2023 is € 14,6 mln.. Op de stelpost stond € 7,1 mln in 2023 welke volledig ingezet wordt. Het tekort van € 7,5 mln in 2023, € 11,7 mln in 2024 en € 4,6 mln in 2025 wordt aangevuld vanuit het begrotingssaldo. Dekking ten lasten van het begrotingssaldo.

Effect cao 2022 en 2023 € -4 mln

De arbeidskosten zijn gestegen. Deze stijging wordt veroorzaakt door de nieuwe cao die met terugwerkende kracht vanaf begin 2022 geldt en waarin voor zowel 2022 als 2023 een stijging van de loonkosten is afgesproken. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Toelichting baten

Beleidsprestatie - Financieel-strategisch beleid

Provinciefonds € 33,3 mln

Dit betreft de structurele verhoging van het accres uit de Meicirculaire van het provinciefonds 2022. De verhoging in 2022 is € 33,3 mln voordelig, oplopend naar € 55,9 mln voordelig in 2025. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo.

Decentralisatie uitkeringen provinciefonds € 1 mln

Conform opgave uit de Meicirculaire van het provinciefonds 2022 een tweetal decentralisatie uitkeringen ontvangen. Deze decentralisatie uitkeringen betreffen het klimaatakkoord van € 0,9 mln en erfgoeddeal van € 0,1 mln. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo.

Dividend BNG € -0,1 mln

In 2022 verwacht de BNG € 0,1 mln minder dividend uit te keren. Vanaf 2023 verwacht de BNG structureel € 0,4 mln meer aan dividend uit te keren.

Vrijval voorziening onderhoud gebouwen € 0,6 mln

De voorziening zal per 1 januari 2023 worden opgeheven. De voorziening kan worden opgeheven omdat uit de actualisatie van het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) blijkt dat de lasten gelijkmatig over de jaren verdeeld zullen zijn. Dit betekent dat een egalisatie van lasten door middel van een voorziening niet meer nodig is. Vrijval ten gunste van het begrotingssaldo.

Beleidsprestatie - Heffen van opcenten Motorrijtuigenbelasting

Motorrijtuigenbelasten € 3 mln

Structurele ophoging van de opbrengst van de motorrijtuigenbelasting naar aanleiding van de opgave van de belastingdienst per 1-7-2022. De belastingdienst berekent de ophoging aan de hand van het tarief opcenten en het aantal belaste voertuigen. In 2022 bedraagt de ophoging € 3 mln, oplopend naar € 10,7 mln in 2025. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties Begroting 2022 t/m VJN 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Algemene reserve	9-1	58.724	35.800	11.970	81.804
Risicoreserve Waste to Chemistry	9-1	-3.000	0	0	-3.000
Erfgoedlijnen	9-1	-14	0	0	-14
Begrotingssaldo 2024-2031	9-1	-69.354	0	0	-69.354
Eindtotaal		-13.644	35.800	11.970	9.436

Subsidies

Niet van toepassing.

Onvoorzien

Vanuit de huidige risicomanagement methodiek, waarbij onder andere gepoogd wordt een stapeling van risicobuffers te voorkomen, is er geen behoefte aan een structurele algemene post onvoorzien. Binnen project- en programmareserves en de algemene reserve zijn immers voldoende incidentele middelen aanwezig voor het afdekken van incidentele risico's. Daarnaast zijn er andere bronnen voor structurele weerstand zoals onbenutte belastingcapaciteit. De post onvoorzien is daarom als nihil opgenomen.

Organisatie

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

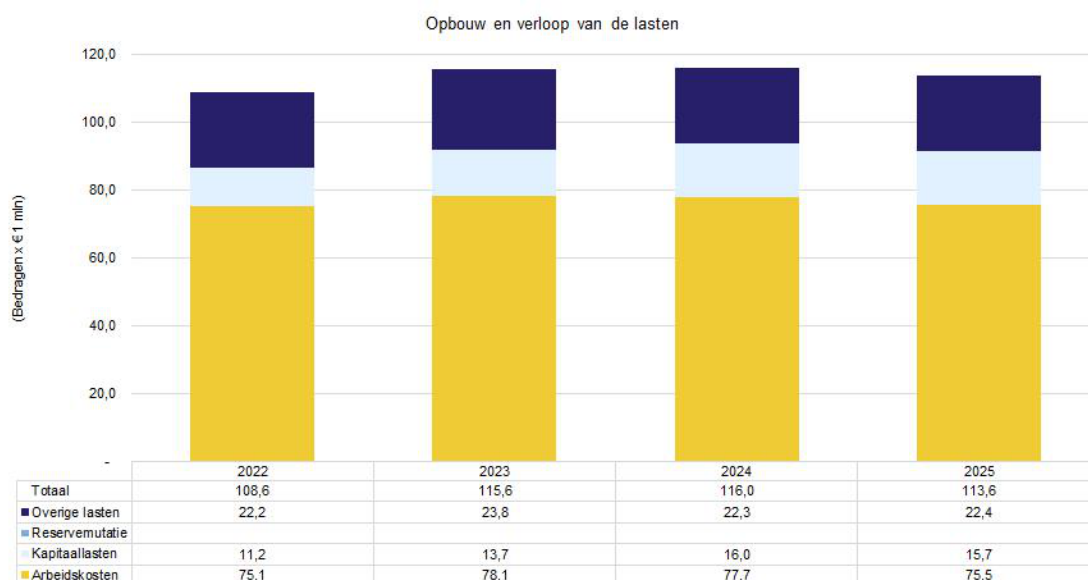
- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 t/m VJN 2022	Bijstellingen NJN 2022	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Duurzame organisatie						
Een duurzame informatievoorziening en digitalisering	20.782	1.105	21.887	22.091	23.493	22.839
Maatschappelijk betrokken werkgeverschap: divers, incl&vit.	65.279	1.511	66.790	72.439	71.015	69.775
Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland	15.273	1.640	16.914	18.275	18.789	18.318
Een solide financieel en juridisch beleid	2.928	84	3.012	2.763	2.673	2.673
Totaal Lasten	104.263	4.340	108.603	115.569	115.970	113.606
Baten						
Duurzame organisatie						
Maatschappelijk betrokken werkgeverschap: divers, incl&vit.	371	400	771	371	371	371
Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland	2.016	171	2.187	2.787	2.787	2.787
Een solide financieel en juridisch beleid	131	0	131	131	131	131
Totaal Baten	2.518	570	3.089	3.289	3.289	3.289
Saldo lasten en baten	101.745	3.770	105.514	112.280	112.681	110.317

Toelichting Lasten

Beleidsprestatie - Een duurzame informatievoorziening en digitalisering

Indexatie exploitatiebudget I&A € 1,1 mln

De exploitatie budgetten voor ICT-kosten worden op basis van indexatie structureel verhoogd met € 1,1 mln. Dekking vindt plaats vanuit de algemene dekkingsmiddelen (onderdeel stelpost prijsindexatie). Voor nadere informatie over het indexatiebeleid verwijzen we naar de grondslagen in de financiële begroting.

Beleidsprestatie - Maatschappelijk betrokken werkgeverschap: divers, inclusief en vitaal

Effect CAO 2022 en 2023 € 0,5 mln

Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Thuiswerkvergoeding cao 2022-2023 € -0,8 mln (budget voor reizen en mobiliteit)

In de cao 2022-2023 is een eenmalige thuiswerkvergoeding van € 500 bruto per fulltime medewerker afgesproken. Voor de provincie Zuid-Holland een last van € 0,8 mln. De lasten zijn opgenomen bij de Apparaatslasten. Voor toelichting zie [paragraaf Arbeidscapaciteit](#). Dekking ten laste van het budget voor reizen en mobiliteit.

Levensfasebewust personeelsbeleid € 0,5 mln

Provinciale Staten hebben in april 2020 ingestemd met een pilot levensfasebewust personeelsbeleid. Het budget voor levensfasebewust personeelsbeleid wordt ingezet voor individueel maatwerk bij de ondersteuning van medewerkers die fysiek en/of mentaal niet meer in staat zijn om gezond en vitaal te werken tot aan de pensioengerechtigde leeftijd. Dit betreft het incidenteel beklemde budget van 2021 wat niet is gebruikt maar wel beschikbaar moet blijven voor de uitvoering van het beleid. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Levensfasebewust personeelsbeleid € -0,6 mln

De uitvoering van het levensfasebewust personeelsbeleid blijft achter op de planning (zie vorige blok). Hierdoor worden de bestaande middelen voor dit onderwerp over de jaren heen opnieuw gepland. Dit betekent dat € 0,6 mln verschuift naar 2026 voor € 0,1 mln, naar 2027 voor € 0,4 mln en naar 2028 voor € 0,1 mln. Het saldo van deze mutaties heeft over de jaren geen effect op het begrotingssaldo. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo.

Overige wijzigingen € 0,3 mln

- Aantrekken jonge ambtenaren € 0,1 mln (incidenteel)
- Externe detacheringen € 0,4 mln (incidenteel)
- Bovenwettelijke Werkeloosheidwet € -0,2 mln (incidenteel)

Beleidsprestatie - Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland

Onderhoudsbudget gebouw C € 0,3 mln

Gebouw C is begin juni opgeleverd. Er is een meerjarig onderhoudscontract voor gebouw C afgesloten voor de duur van 15 jaren vanaf juni 2022. De structurele onderhoudskosten bedragen € 0,6 mln. Voor het jaar 2022 is een evenredig deel opgenomen van € 0,3 mln. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Indexatie exploitatiebudgetten Facilitaire zaken € 0,4 mln

De exploitatie budgetten voor facilitaire zaken worden op basis van indexatie structureel verhoogd met € 0,4 mln. Dekking vindt plaats vanuit de algemene dekkingsmiddelen (onderdeel stelpost prijsindexatie). Voor nadere informatie over het indexatiebeleid verwijzen we naar de grondslagen in de financiële begroting.

Extra middelen voor Beveiliging, Schoonmaak en Energie € 0,7 mln

De lasten voor beveiliging, schoonmaak en beheer en onderhoud gebouwen zijn gestegen met € 0,7 mln.

- Beveiliging € 0,1 mln, structureel € 0,2 mln
- Energie € 0,3 mln, structureel € 0,5 mln
- Schoonmaak € 0,3 mln, en in 2023 € 0,4 mln

Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Overige wijzigingen € 0,2 mln

Verhoging belastingen huisvesting € 0,2 mln

Beleidsprestatie - Een solide financieel en juridisch beleid

Effect cao 2022 en 2023 € 0,1 mln

Voor toelichting [zie paragraaf Arbeidscapaciteit](#).

Toelichting baten

Beleidsprestatie - Maatschappelijk betrokken werkgeverschap: divers, inclusief en vitaal

Overige wijzigingen € 0,4 mln

Externe detacheringen € 0,4 mln (incidenteel).

Beleidsprestatie - Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland

Overige wijzigingen € 0,2 mln

Huren € 0,2 mln (structureel).

Instrumentarium

Reserves

Niet van toepassing.

Subsidies

Niet van toepassing.

Indicatoren

Wettelijke indicatoren

Ambitie	Omschrijving	Nulmeting	2022	2023	2024	2025
1	Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht	PM	0	0	0	0
1	Opkomst verkiezingen	PM	55% (gemeenteraads- verkiezingen)	55% (provinciale staten verkiezingen)	55%	55%
2	Waardering openbaar vervoer op basis van de Klantenbarometer	7,5	≥ landelijk gemiddelde 2022	≥ landelijk gemiddelde 2023	≥ landelijk gemiddelde 2024	
3	Totale emissie broeikasgassen in Zuid-Holland (Mton)	40 Mton	38,6	38		
3	Totale productie van hernieuwbare energie in Zuid-Holland (PJ)	13.4 PJ	31,3	56		
4	Procentuele groei BRP	PM	3,5	1,5	1,3	1,3
4	Procentuele werkgelegenheid	PM	71,7	72,0	72,3	72,3
4	Restauratievolume	15	12,4%	12,1%	11,8%	11,5%
5	Aantal KRW-grondwaterlichamen dat aan de KRW-doelen voldoet	3	4	4	4	4
5	Jaarlijkse groei van het aantal ha nieuw ingericht natuurgebied ten opzichte van de opgave	-	500	500	1.000	1.000
5	Jaarlijkse groei van het aantal ha nieuw natuurgebied in beheer ten opzichte van de opgave	27.476	50 (0%)	50 (0%)	50 (0%)	50 (0%)

Toelichting

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Financiële indicatoren

In de financiële verordening die in december 2020 door PS is vastgesteld is aangegeven dat Provinciale Staten in de kadernota de signaleringswaarden vaststelt voor een 5-tal financiële indicatoren. Bij iedere indicator leveren GS een korte analyse over de desbetreffende signaleringswaarde. Als twee of meer signaleringswaarden worden bereikt kunnen Provinciale Staten een uitgebreidere analyse aanvragen of direct maatregelen treffen. Achtergrond van deze nieuwe artikelen in de financiële verordening is de behoefte om op een gestructureerde wijze de ontwikkeling van de financiële situatie van de provincie Zuid-Holland in de gaten te houden. De indicatoren die dit moeten bewerkstelligen zijn een mix van al bekende indicatoren die al enkele jaren in de paragraaf Weerstandsvermogen worden weergegeven en nieuwe indicatoren.

In de Kadernota 2022- 2025 is de hoogte van de signaleringswaarde van de voorgestelde indicatoren vastgesteld. Het gaat hierbij om de volgende kengetallen: schuldquote, solvabiliteit, weerstandsvermogen, structurele lasten investeringen, garant- en borgstellingen.

De commissie BBV heeft aangegeven dat het een bewuste keuze is geweest om geen norm op te leggen voor de kengetallen die sinds enkele jaren verplicht worden meegenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen. Een kengetal of de ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Hierin kunnen bewuste keuzes zijn gemaakt. Bovendien zegt één kengetal op zich niet veel. Het gaat om de onderlinge samenhang van de kengetallen en de uitleg hierbij. Daarnaast staan de verschillende kengetallen niet los van elkaar, een hogere schuldquote betekent bijvoorbeeld vrijwel altijd hogere structurele lasten van investeringen.

De signaleringswaardes worden per P&C product afgezet tegen de gemeten waardes. Waarbij de signaleringswaarde vier keer (kadernota, begroting, voorjaarsnota en najaarsnota) wordt afgezet tegen een begrote (geplande) waarde en één keer (jaarrekening) tegen een gerealiseerde waarde.

Vanwege de vele wijzigingen in de Begroting 2023, mede naar aanleiding van het traject Begroting in Evenwicht, wordt voor deze najaarsnota eenvoudigheidshalve verwezen naar de financiële indicatoren zoals opgenomen in de Begroting 2023. In het licht van die wijzigingen in de Begroting 2023 zou een eventueel beeld met betrekking tot de indicatoren bij Najaarsnota immers een verkeerd en achterhaald signaal over de financiële situatie van de provincie Zuid-Holland kunnen afgeven.

Paragrafen

Paragraaf Arbeidskosten (loonkosten en inhuur)

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de inzet van personeel en de daarmee samenhangende kosten. Het totaal aan kosten wordt gedeeld als onze arbeidscapaciteit. De arbeidskosten bestaan uit loonkosten en kosten voor inhuur van externen. Het BBV schrijft voor dat de arbeidskosten verbonden aan de uitvoering van de beleidsprogramma's (de directe arbeidskosten) worden opgenomen bij de beleidsprogramma's. De arbeidskosten van de ondersteunende taken (overhead) worden apart verantwoord in Overzichten en Middelen. Het gevolg van deze BBV-werkwijze is dat geen inzicht bestaat in het totaal van de arbeidskosten en de richtlijnen die hierop van toepassing zijn. Deze paragraaf voorziet in de behoefte aan een totaal inzicht in onze arbeidskosten.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de samenstelling en de omvang van de benodigde arbeidskosten, bestaande uit:

- loonkosten voor de formatie van de provincie Zuid-Holland;
- loonkosten voor medewerkers in dienst van de provincie welke worden gedekt vanuit materiële budgetten;
- kosten voor de inhuur van externen.

Totaalbeeld arbeidskosten

In de onderstaande tabel is het begrote bedrag van de arbeidskosten opgenomen, onderverdeeld naar de loonkosten en de kosten voor inhuur van externen. Voor elk jaar is zowel de stand na de voorjaarsnota ('VJN') als de stand na de bijstellingen in de najaarsnota ('NJN') opgenomen.

De arbeidskosten zijn gestegen. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de nieuwe cao die met terugwerkende kracht vanaf begin 2022 geldt en waarin voor zowel 2022 als 2023 een stijging van de loonkosten is afgesproken. Daardoor stijgen de loonkosten in 2022 met ongeveer € 5 mln en in 2023 additioneel met ongeveer € 8 mln. De totale structurele stijging die ook voor de jaren daarna geldt, is dus ongeveer € 13 mln. Deze stijging manifesteert zich in zowel de loonkosten voor de formatie als de loonkosten die gefinancierd zijn uit materiële middelen, dus categorie A en B. Beide betreffen personeel dat in dienst is van de provincie.

Omschrijving (bedragen x € 1 mln)	2022		2023		2024		2025	
	Na VJN	Na NJN	Na VJN	Na NJN	Na VJN	Na NJN	Na VJN	Na NJN
A. Loonkosten formatie	143,0	147,9	143,8	156,6	143,4	155,7	139,5	151,5
B. Loonkosten gefinancierd uit materiële middelen	11,7	11,3	12,6	13,7	10,8	11,7	10,1	11,0
C. Kosten voor inhuur van externen	22,8	22,3	21,0	21,3	18,6	18,9	17,1	17,4
D. UWV / Detacheringen	0,06	0,04	0,07	0,07	0,03	0,03	0,00	0,00
Totaal arbeidskosten	177,6	181,5	177,4	191,6	172,8	186,2	166,8	179,9
Percentage inhuur	12,8%	12,3%	11,8%	11,1%	10,8%	10,1%	10,3%	9,7%

Toelichting A. Loonkosten voor de formatie van de provincie Zuid-Holland

Het formatiebudget bestaat uit vaste en variabele loonkosten en uit personeel gerelateerde kosten uit het frictiebudget. Vaste loonkosten zijn de reguliere beloningen volgens de salarisschaal en vaste toelagen. Variabele loonkosten hebben betrekking op betalingen met een incidenteel karakter zoals overwerkkosten, toelagen onregelmatigheid en reis- en verblijfkosten. Personeel gerelateerde kosten uit het frictiebudget zijn beschikbaar voor bijzondere omstandigheden, overgangsregelingen, specifieke afspraken en onvoorziene zaken.

Afgezien van de cao effecten, zijn er geen significante bijstellingen ten opzichte van de voorjaarsnota.

Toelichting B. Loonkosten voor medewerkers in dienst van de provincie welke worden gedekt vanuit materiële budgetten

Dit onderdeel betreft de medewerkers in dienst van de provincie, waarvan de loonkosten worden gedekt uit materiële budgetten. Hierbij gaat het vaak om capaciteitsinzet als onderdeel van (extra) beschikbaar gestelde middelen voor intensivering van beleid. Want de provincie heeft gekozen voor een provincie brede versterking van de inzet op de ambities en de transitieopgaven. Dit betreft slechts een verschuiving binnen het materiële budget, waarbij beschikbaar materieel budget wordt ingezet voor 'arbeid' in plaats van bijvoorbeeld uitbesteding of aankopen.

De kleine daling in 2022 ten opzichte de voorjaarsnota (terwijl er door de cao eigenlijk een geringe stijging was verwacht) wordt veroorzaakt doordat niet alle beoogde incidentele inzet van personeel op materiële budgetten gerealiseerd kon worden door de schaarste op de arbeidsmarkt. Voor de andere jaren geldt dat de stijging van het budget enkel en alleen het gevolg is van de nieuwe cao.

Toelichting C. Kosten voor de inhuur van externen

De omvang van de inhuur is een managementkeuze op grond van een aantal criteria, zoals specifieke expertise en opvang van fluctuaties in de personele bezetting en vervanging bij ziekte of piekbelasting. Daarnaast is gekozen voor een flexibele schil bij de uitvoering van programma's en projecten.

Er zijn geen significante wijzigingen ten opzichte van de voorjaarsnota.

Toelichting D. UWV / Detacheringen

Dit is de eerste keer dat deze categorie ook in de najaarsnota is opgenomen, op verzoek van de Provinciale Staten. Dit is de som van de detacheringsinkomsten en -uitgaven plus de baten door uitkeringen van het UWV. Voor 2022 geldt dat de lasten en de baten elkaar ongeveer opheffen. Voor de jaren daarna zijn de getallen per definitie klein omdat detacheringen typisch voor slechts een korte periode worden aangegaan en UWV inkomsten nog niet bekend zijn voor de periode na 2022.

Paragraaf Bedrijfsvoering

De paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De dekking voor beleidsdoelstelling van deze paragraaf is onderdeel van de [organisatie](#).

Beleidsdoel Duurzame organisatie

We zijn een kennisintensieve organisatie, waar vakmensen hun werk doen en waarde toevoegen aan complexe maatschappelijke opgaven. Binnen onze organisatie werken daarom mensen met diverse achtergronden en expertises. Zuid-Holland is een regenboogprovincie. Wij zijn een diverse en inclusieve organisatie. Racisme, antisemitisme, discriminatie en uitsluiting worden niet getolereerd. Instroom van jonge medewerkers, doorstroom en behoud van kennis en ervaring in de organisatie vinden we belangrijk. We zetten in op talent. We lopen bij het aanbieden van participatiebanen voorop.

De Zuid-Hollandse organisatie zet samen met haar werknemers in op het vergroten van de slagkracht van de provinciale organisatie. We zetten in op een doelgerichte en kostenbewuste organisatie. Het is belangrijk dat we in onze eigen organisatie voldoende kennis en capaciteit hebben om onze taken uit te voeren. We grijpen niet te snel naar tijdelijke teams en contracten, maar erkennen dat een flexibele schil nodig is. Zeker voor bijzonder gespecialiseerde kennis blijft inhuur noodzakelijk. We werken steeds meer opgavegericht en integraal en daarmee werken we aan één uitvoeringsagenda. De Omgevingswet biedt goede mogelijkheden om dit verder te ontwikkelen.

Digitalisering verandert fundamenteel de wijze waarop onze samenleving functioneert en daarmee de wijze waarop wij onze provinciale doelen realiseren. Nieuwe processen, nieuwe mogelijkheden en nieuwe samenwerkingen ontstaan door intensief gebruik van data en snel veranderde technologische mogelijkheden. Wij zien duurzame informatievoorziening en digitalisering als onmisbare middelen om onze ambities als provincie te bereiken waarbij inwoners en samenleving centraal staan. Steeds belangrijker daarbij worden ethische kwesties, archivering en beheer van informatie en risico's op het gebied van informatieveiligheid. Digitalisering raakt elke taak die de provincie uitvoert en elke opgave waaraan zij werkt, zeker in de uitvoeringsfase.

Onze werkwijze kenmerkt zich door de volgende uitgangspunten:

1. 'Practice what you preach'. Wat de provincie vertelt aan anderen voert zij in haar eigen organisatie ook door.
2. Opgavegericht werken en het inzetten van strategische personeelsplanning.
3. Leren en professionaliseren. Als organisatie leren we voortdurend, maken we meer participatie mogelijk, en werken we aan inclusiviteit en digitaalvaardigheid.
4. Wij stellen ons op als proeftuin en 'launching customer'. De provincie verwerkt leerervaringen vervolgens in beleid en projecten.
5. Alle bedrijfsvoeringsdisciplines zijn betrokken bij de realisatie van de opgaven.

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie Bereikbaar Zuid-Holland te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsprestatie - Een duurzame informatievoorziening en digitalisering

Inmiddels wordt steeds duidelijker dat door de coronacrisis onze manier van werken blijvend is veranderd: minder tijd- en plaatsgebonden en het samenwerken vindt niet alleen fysiek, maar ook vaak digitaal of in hybride vorm plaats. Dit vraagt aanpassingen in de digitale infrastructuur, hard- en software voorzieningen, goede ondersteuning en een gericht trainingenaanbod. En een blijvende inspanning in de race om aan het vereiste veiligheidsniveau te blijven voldoen.

Sinds 2005 luiden inspectierapporten regelmatig de noodklok over het digitale archiefbeheer. Met telkens dezelfde waarschuwing: het digitale gereedschap is verouderd, goede archivering is belangrijk maar niet urgent en te veel tech-optimisme. Onze provincie is hier geen uitzondering op. Daarbij neemt de stroom aan informatie alsmaar toe en vraagt de wetgeving rond privacy, digitale toegankelijkheid en transparantie steeds meer van de organisatie. We besteden daarom onverminderd aandacht aan bewustwording, gebruikersvriendelijkheid en coaching. Maar er is meer nodig om onze informatievoorziening op niveau en daarmee toekomstbestendig te krijgen. In 2022 is de visie op het informatiebeheer gereed gekomen en vertaald in een investeringsprogramma. In 2023 wordt een start gemaakt met de implementatie. Hiervoor is in 2023 een budget gereserveerd van € 2 mln. De totaal verwachte (meerjarige) investeringen worden op basis van de huidige inzichten geschat op een bedrag van € 21 mln. waarin vooralsnog wordt uitgegaan van 50% aanwending arbeidscapaciteit en 50% voor materieel.

In de organisatie wordt het data gedreven werken steeds meer onderdeel van het reguliere werk. Kwaliteit van beleid, uitvoering en efficiency nemen daardoor toe, evenals de aandacht voor de ethische aspecten. De digitale wereld verandert snel. We gaan extra aandacht besteden aan leren en ontwikkelen om zo kennis te hebben van de nieuwste technieken en hun toepasbaarheid (zoals blockchain, artificiële intelligentie en virtual reality) om onze beleidsdoelen efficiënter en effectiever te blijven realiseren. Belangrijk daarbij is dat we, naast aandacht voor vernieuwing, ook blijven investeren in het beheer van alle data om te voorkomen dat we verdrinken in het 'datalake'.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn onderdeel van een grotere beweging. Onze systemen zijn gebouwd en ingericht op basis van uitgangspunten uit het begin van deze eeuw en passen steeds minder bij een moderne organisatie die denkt in opgaven in plaats van in taken, wendbaar en flexibel dient te zijn en in nauwe interactie met haar omgeving opereert. Begin deze eeuw is circa € 25 mln geïnvesteerd om de ICT voorziening aan te passen aan de eisen van die tijd. Nu, bijna een kwart eeuw later, staan we opnieuw voor de opgave om onze ICT systemen, ons informatiebeheer en onze manier van werken aan te passen aan het huidige digitale tijdperk. Dit zal de komende jaren steeds meer zichtbaar worden in onze begroting. Gerealiseerd moet worden dat het hier niet alleen gaat om kosten, maar dat het ook iets oplevert zoals een informatiepositie in het maatschappelijk veld, beter onderbouwd en effectiever beleid en efficiency.

Beleidsprestatie - Maatschappelijk betrokken werkgeverschap: divers, inclusief en vitaal

We willen een duurzame organisatie zijn die aantrekkelijk is om voor te werken en wendbaar en slagvaardig op nieuwe ontwikkelingen weet in te spelen. Dat vraagt om modern werkgeverschap en goed personeelsbeleid. Nu hybride werken het nieuwe normaal is geworden, is ook de zakelijke mobiliteit aan het veranderen, waarbij volop ingezet wordt op duurzaamheid. Door de toepassing van Strategische Personeelsplanning (SPP) krijgen en houden wij zicht op de personele bezetting die wij in de toekomst nodig hebben om onze ambities te kunnen verwezenlijken. In het SPP proces worden toekomstscenario's gedefinieerd op basis waarvan wordt beschreven hoe ons toekomstige werknemersbestand in kwalitatieve en kwantitatieve zin er uit zou moeten zien. Na het

vergelijken van de huidige bezetting met de toekomstig gewenste bezetting wordt duidelijk welke interventies nodig zijn. Denk daarbij aan in-, door- en uitstroom, leren en ontwikkelen, recruitment en (gerichte) arbeidsmarktcommunicatie.

De laatste twee onderwerpen vragen - gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen en de krapte op de arbeidsmarkt – steeds meer innovatieve inzet en aandacht. Daarnaast is het noodzakelijk dat we blijven investeren in een traineeprogramma waarbij jonge getalenteerde mensen een tweejarig leer-werkprogramma doorlopen. We voeren de Participatiewet uit en dragen zorg dat meer mensen met een arbeidsbeperking een baan binnen onze organisatie krijgen. We inspireren, stimuleren en faciliteren alle medewerkers proactief met zowel een generiek aanbod als maatwerk op individueel- of teamniveau, om gezond en vitaal te leven en in het bijzonder te werken. In het kader van de pilot levensfasebewust personeelsbeleid volgen wij een werkwijze die maximaal recht doet aan de casuïstiek die in de praktijk voorkomt, rekening houdend met de geldende wet- en regelgeving. Het hiervoor gereserveerde budget wordt ingezet voor individueel maatwerk bij de ondersteuning van medewerkers die fysiek en/of mentaal niet meer in staat zijn om gezond en vitaal te werken tot aan de pensioengerechtigde leeftijd.

Beleidsprestatie - Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland

Een duurzame organisatie vraagt om een duurzame huishouding. Wij streven hierbij naar tevreden medewerkers en klanten. Facilitaire activiteiten dragen integraal bij aan de doelen van de PZH organisatie, of het nu gaat om duurzame inkoop, een energie neutrale verbouwing van ons kantoor of het elektrificeren van ons wagenpark. We ondersteunen daarom de beleidsmatige doelstellingen, zoals energietransitie, innovatie en slim datagebruik.

We zetten in op verduurzaming van ons vastgoed in lijn met de wettelijke bepalingen, bestuurlijke afspraken binnen het Interprovinciaal Overleg en van Energierijk Den Haag (ERDH). De renovatie van gebouw-C is in augustus 2022 opgeleverd. Daarin is meegenomen de ontwikkeling van een integrale oplossing voor de warmte-koude-opslag van zowel gebouwdeel-C als de andere bouwdelen. Ook liggen er zonnepanelen op het dak voor opwekking van duurzame energie. Gebouw-C is duurzaam gerenoveerd en circulair ontworpen.

In 2020 is gestart met de verkenningsfase voor het renoveren van de overige bouwdelen ABDE van het provinciehuis en de buitenlocaties. Een masterplan verduurzaming ABDE is 2022 gereed en begin 2023 verwachten we duurzame meerjarig onderhoudsplanningen te hebben opgesteld. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt welke duurzame vervangingen benodigd zijn in de komende jaren om te kunnen gaan voldoen aan de bestuurlijke afspraken en wettelijke bepalingen. De aanpassingen aan de gebouwen ABDE vanwege brandveiligheid zullen medio 2023 zijn uitgevoerd.

Extra huurinkomsten vanaf 2023

Bij de besluitvorming van de renovatie van Gebouw-C hebben PS besloten om jaarlijks € 0,6 mln taakstellende extra huuropbrengsten te genereren met ingang van 2023 en voor een periode van 20 jaar. De vastgoedmarkt was ten tijde van het besluit goed, corona bestond nog niet en de verwachting was dat in gebouw-C meer meters en werkplekken zouden komen zodat er in een ander bouwdeel meer meters verhuurd konden worden. De huidige situatie is aanzienlijk veranderd. Voor het einde van 2022 wordt een nieuwe huisvestingsvisie opgesteld die aansluit op de nieuwe manier van werken bij de provincie na corona. De impact van het terugkomen naar kantoor moet eerst inzichtelijk worden gemaakt, zodat een duidelijk beeld ontstaat over de behoefte in de benodigde m² voor de provincie en de eventuele mogelijkheden om m² extra te verhuren. Ook speelt hierbij de bezetting en het gebruik van het C-gebouw een grote rol na de ingebruikname per september 2022. De verwachting is daarom niet reëel om in 2023 uit te gaan van extra huurinkomsten. Dit zal pas medio 2023 duidelijk worden, wanneer meer data beschikbaar is vanuit Meten en Monitoren en Smart Buildings.

Beleidsprestatie - Een solide financieel en juridisch beleid

De begroting biedt ruimte voor het realiseren van veel van onze ambities, maar dwingt ook tot scherpe keuzes. Uitgangspunt is een solide financieel en juridisch beleid voor de lange termijn. Hierbij zijn de lasten voor onze inwoners niet hoger dan strikt noodzakelijk en de inkomsten en uitgaven zijn meerjarig structureel in evenwicht. We verbeteren het inzicht in het financieel evenwicht, we helpen de organisatie met het realistisch begroten van hun inkomsten en uitgaven door het verstrekken van informatie en advies over de financiële planning en realisatie en brengen de ruimte om keuzes te maken in beeld. We houden financiële ruimte om in te spelen op actuele ontwikkelingen en nieuwe ambities waarbij rekening wordt gehouden met tegenvallers. Daarnaast worden jaarlijks verschillende Planning & Control-producten opgeleverd en wordt op juridisch en financieel gebied geadviseerd over onder andere (complexe) financieringsvormen mede in relatie tot staatssteun, Europese aanbestedingen en bezwaar- en beroepschriften.

Paragraaf Subsidies

Inleiding

Een samenvatting van de totale subsidieomvang voor begrotings-, boekjaar- en projectsubsidies staat in de onderstaande tabellen. Wijzigingen worden toegelicht.

Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
1.1	1.6.91	Subsidieregeling bevorderen intergemeentelijke samenwerking Zuid-Holland 2020	100.000		150.000			150.000
1.1	1.6.111	Subsidieregeling verplaatsing en beëindiging veehouderij Zuid-Holland				1.000.000		1.000.000
1.2	1.6.99	Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Zuid-Hollandse Journalistiek	664.000		332.000			332.000
Totaal			764.000		482.000	1.000.000		1.482.000

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
2.1	Vereniging Fietsersbond	43.000		43.000			43.000
2.1	Gemeente Noordwijk t.b.v. aansluiting van 1 verkeersregelinstallatie	10.000					
2.1	Gemeente Voorschoten t.b.v. aansluiten van 13 verkeersregelinstallaties	88.000					
2.1	Prorail Utrecht t.b.v. project viersporig Schiedam	6.577.500			404.700		404.700
2.1	AquaSwets BV t.b.v. veerdienst Maassluis-Rozenburg	2.229.922		876.071			876.071
2.1	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk t.b.v. het koppelen van vijf verkeersregelinstallaties op de centrale	18.000					
2.1	Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid t.b.v. bijdrage mobiliteitsmanagement A20 NKG	400.000					
2.1	Gemeente Bodegraven Reeuwijk t.b.v. frequentieverhoging spoorverbinding Leiden-Utrecht in de brede spits				553.549		553.549

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
2.1	Gemeente Leiden t.b.v. Leidse Ring Noord				32.700.000		32.700.000
2.1	Gemeente Den Haag t.b.v. Verlengde Velostrada				4.000.000		4.000.000
2.1	Stichting Zuid-Holland Bereikbaar t.b.v. exploitatiekosten					988.167	988.167
2.3	Zero Emission Services BV t.b.v. pilot elektrificatie laadinfrastructuur Goederenvervoer over water				1.100.000		1.100.000
Totaal		9.366.422		919.071	38.758.249	988.167	40.665.487

De begrotingssubsidie aan Stichting Zuid-Holland Bereikbaar t.b.v. exploitatiekosten voor een bedrag van € 988.167 (beleidsdoel 2.1)

Het Programma Zuid-Holland Bereikbaar is een samenwerking van 8 partijen, waaronder Provincie Zuid-Holland, met als doel de hinder door alle komende renovatie- en nieuwbouwprojecten infrastructuur zoveel mogelijk te beperken en tegelijk te streven naar structurele, duurzame mobiliteitstransitie. Voor de samenwerking is een stichting opgericht. Alle partijen betalen jaarlijks een deel van de exploitatiekosten van deze stichting. Provincie Zuid-Holland betaalt 1/6 deel. De jaarlijkse bijdrage is opgenomen in de begroting op deelproduct 005684 (Programma Zuid-Holland Bereikbaar) onder beleidsdoel 2.1 Snel van A naar B.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 2.1.3 Slimme systemen en netwerken. Dit draagt bij aan minder hinder bij werkzaamheden en een structurele mobiliteitstransitie (gedrag).

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn omdat we geen opdracht kunnen verlenen voor de instandhouding van een stichting.

Instandhoudingskosten zijn per definitie een subsidie.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 988.167 en deze op te nemen in de begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
2.2	1.6.74	Subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland 2017	22.648.000		10.187.263			10.187.263
Totaal			22.648.000		10.187.263			10.187.263

Ambitie 3 Schone energie voor iedereen

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
3.1	Stichting Duurzaam Financieren t.b.v. waterschapsbank	1.700.000					
3.2	N.V. Nederlandse Gasunie t.b.v. warmteleiding Warmteling+					81.000.000	81.000.000
3.3	The Green Village t.b.v. fieldlab	200.000					
3.3	NetVerder BV t.b.v. de realisatie van een open netwerk voor stoom			2.000.000			2.000.000
3.3	Havenbedrijf Rotterdam Shore Power BV t.b.v. walstroomprogramma			700.000			700.000
3.3	FME t.b.v. versterken organisatie en uitbreiden Fieldlab Industriële Elektrificatie				300.000		300.000
3.3	Platform Groene Chemie Nieuwe Economie (GCNE) t.b.v. programmatische aanpak GCNE				160.000		160.000
3.2, 3.3 en 4.1	InnovationQuarter t.b.v. innovatieprogramma energie en klimaat	1.250.000					
Totaal		3.150.000		2.700.000	460.000	81.000.000	84.160.000

De begrotingssubsidie aan N.V. Nederlandse Gasunie t.b.v. warmteleiding Warmteling+ voor een bedrag van € 81.000.000 (beleidsdoel 3.2)

In het Klimaatakkoord is afgesproken om de warmtevoorziening te verduurzamen en zo tot een CO₂-reductie te komen. Meer dan de helft van de energie die binnen de Nederlandse huishoudens wordt gebruikt (dus exclusief bijvoorbeeld mobiliteit) gaat op aan warmte. Deze warmte is nu nog nagenoeg geheel afkomstig uit fossiele bronnen, vooral aardgas.

Voor veel stedelijke gebieden in Zuid-Holland is het grootschalig inzetten van collectieve duurzame warmte in de vorm van warmtenetten een haalbare oplossing als alternatief voor verwarming met aardgas. Daarbij doet zich in Zuid-Holland de uitgelezen mogelijkheid voor om restwarmte uit de havenindustrie te gebruiken voor de warmtelevering aan huishoudens en bedrijven, waaronder de glastuinbouw.

Om de warmtenetten in de wijken van warmte te voorzien werken we aan een robuust, publiek beheerd, open (regionaal) warmtetransportsysteem, waarvoor restwarmte uit de haven een belangrijke bron is. Dat gebeurt onder regie van het Rijk en met partners zoals de Gasunie en andere energieleveranciers waarop (toekomstige) lokale warmtenetten en bestaande en of nieuw te ontwikkelen bronnen, waaronder geothermie kunnen aansluiten. De provincie stelt een subsidie ter beschikking voor het mogelijk maken van de ontwikkeling en de realisatie van warmteleiding Warmteling+. Dekking vindt plaats uit de exploitatiemiddelen van Ambitie 3. Conform PS besluit van 15 juni 2022 wordt de reserve Warmteleiding WarmtelingQ volledig ingezet ten behoeve van de investeringssubsidie aan Gasunie van totaal max. € 81 mln. Dit bedrag is reeds bij begroting 2022 opgevoerd. In de Najaarsnota 2022 is de fasering aangepast: € 10 mln in 2022 en 2023, € 26 mln. in 2024 en € 35 mln. in 2026. De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 3.2.2 Bevorderen duurzame verwarmingsvoorziening. Dit draagt bij aan benutting van de beschikbare (rest)warmte voor de verwarming van ca. 120.000 WEQ.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn. Er is ook onderzocht of participatie/investering middels het Warmteparticipatiefonds (WPF) wenselijk / haalbaar was. Gezien het potentiële verliesrisico hebben PS besloten de provinciale betrokkenheid te beperken tot de rol van subsidieverstrekker.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 81.000.000 en deze op te nemen in de begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
3.1	1.6.78	Subsidieregeling Lokale initiatieven energietransitie 2017						
3.1	1.6.93	Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland	4.000.000			-1.000.000		3.000.000
3.3	1.6.94	Subsidieregeling energie infrastructuur op industrieterreinen Zuid-Holland	2.000.000					
Totaal			6.000.000			-1.000.000		3.000.000

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
4.1	InnovationQuarter t.b.v. duurzaam versterken van de economische structuur en het ontsluiten van het innovatieve vermogen in Zuid-Holland	550.000		5.245.000		66.675	5.311.675
4.1	Stichting Biobased Delta	242.000					
4.1	Regmed XB t.b.v. ontwikkelen regeneratieve geneeskunde	37.500					
4.1	Stichting Greenport West-Holland innovatie	100.000					
4.1	Planet B.io t.b.v. Biotech Campus Delft				1.000.000		1.000.000
4.1	InnovationQuarter t.b.v. innovatieprogramma zorg	750.000					
4.1	Gemeente Dordrecht t.b.v. leerpark Drechtsteden	3.000.000					
4.1	NECSTGEN t.b.v. ontwikkelen van de LSH-sector	2.000.000					
4.1	Stichting Spacecampus Noordwijk t.b.v. ontwikkelen spacecampus	572.000					
4.1	InnovationQuarter t.b.v. European Digital Innovation Hub	500.000			570.000		570.000
4.1	InnovationQuarter t.b.v. innovatie in industriële 5G toepassingen in Zuid-Holland	200.000					

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
4.1	InnovationQuarter t.b.v. SMITZH-3 blok 2	51.328					
4.1	Delft Circuits BV t.b.v. ImpaQT Quantumtechnologie (Digitalisering)	200.000					
4.1	Hoogheemraadschap van Delfland t.b.v. Collectieve zuivering AWZI Nieuwe Waterweg garantstelling	1.866.341					
4.1	Stichting Space Expo Noordwijk t.b.v. etalage van Nederlandse (en Europese) ruimtevaartactiviteiten op NL Space Campus			250.000			250.000
4.1	InnovationQuarter t.b.v. innovatieprogramma Agritech			750.000			750.000
4.1	Coöperatie Broekpolder2040 U.A. t.b.v. Broekpolder2040			50.000			50.000
4.1	gemeente Dordrecht t.b.v. herstructurering Dolderman			1.500.000			1.500.000
4.1	BlueCity t.b.v. trainingen				50.000		50.000
4.1	Gemeente Alphen aan den Rijn t.b.v. Platform Groene Hart				25.000		25.000
4.1	InnovationQuarter t.b.v. Maritieme Delta 2022				120.000		120.000
4.3	Erfgoedhuis Zuid-Holland	2.056.591	2.056.591	-71.895			1.984.696
4.3	Stichting molenviergang Aarlanderveen	25.000	25.000				25.000
4.3	Kunstgebouw	1.612.937	1.612.937	20.504			1.633.441
4.3	Stichting Educatie Orkest Projecten (SEOP)	38.038	38.038	513			38.551
4.3	Zuid-Hollandse Popunie	157.492	157.492	2.136			159.628
4.3	Bevrijdingsfestival	23.648	23.648				23.648
4.3	Stichting Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland	313.088	313.088	3.417	13.618		330.123
4.3	Nederlandse Limessamenwerking			180.000	-180.000		0
4.3	Stichting Restauratie Opleidingsprojecten Zuid-West	20.000	20.000				20.000
4.3	Probiblio	5.007.640	5.007.640				5.007.640
4.3	Prins Bernhard Cultuurfonds t.b.v. het Themafonds digitalisering erfgoedcollecties Zuid-Holland	50.000	50.000	-50.000			0
4.3	Vlaardingen Fishery Ventures BV t.b.v. wagenshuur met repenzolder Vlaardingen	100.000					
4.3	St Boerderij de Vlietwoning t.b.v. overkapping boerderij Vlietwoning Naaldwijk	300.000					
4.3	St Fort 1881 t.b.v. restauratie Commandantswoning en officierswoning Fort 1881	220.000					

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
4.3	Gemeente Hoeksche Waard t.b.v. herbestemming Fort Buitensluit Numansdorp	250.000					
4.3	provincie Utrecht t.b.v. Centrumregeling Limes	180.000					
Totaal		20.423.603	9.304.434	7.879.675	1.598.618	66.675	18.849.402

De begrotingssubsidie aan InnovationQuarter t.b.v. het duurzaam versterken van de economische structuur van € 5.245.000 te verhogen met € 66.675 naar een bedrag van € 5.311.675 (beleidsdoel 4.1)

Voor het duurzaam versterken van de economische structuur en het ontsluiten van het innovatieve vermogen in Zuid-Holland is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Zuid-Holland of wel het InnovationQuarter onontbeerlijk.

De taken van het InnovationQuarter zijn:

- Het opzetten van samenwerkingen tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden. Met als doel om innovaties te versnellen en nieuwe business te realiseren (Innoveren)
- Het investeren in startende en snel groeiende innovatieve bedrijven in Zuid-Holland (Investeren)
- Het aantrekken van buitenlandse ondernemers naar Zuid-Holland en het ondersteunen van ondernemers in Zuid-Holland die internationaal willen groeien (Internationaliseren)

Verder is het secretariaat van de Economic Board Zuid-Holland (EBZ) en het Zuid-Hollands Investeringsplatform gesitueerd bij InnovationQuarter en adviseert IQ bij de toetsing van MIT-projecten. Ook is dit jaar het Human Capital team bij IQ gehuisvest. De huisvestingskosten bij IQ zijn € 150.000 euro per jaar. Hiernaast is er een werkbudget nodig van max. € 250.000 per jaar. Het werkbudget bestaat uit: onderzoeksbudget (€ 50.000) en kosten van inhuur van kwartiermakers voor de human capital projecten (drie à vier kwartiermakers per jaar à € 50.000 en/ of mogelijk beperkte extra inzet voor communicatieopdrachten/ events). Tot slot: het Zuid-Hollands Investeringsplatform vraagt voor 2022 budget aan alle regionale partners. Hiervoor wordt € 170.000 euro gereserveerd. Het indexatiebeleid van de provincie Zuid-Holland biedt de gelegenheid genoemde bedragen dit jaar te voorzien van een prijsindex. In deze subsidieverlening wordt geïndexeerd met 3% over de betrokken budgetposten. Dit leidt tot een verhoging van de subsidie voor 2022 met € 66.675. De subsidie is opgenomen in begrotingsdoel 4.1 Innovatie en 4.2 Vestigingsklimaat.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 4.1.1 Innovatieve economie stimuleren. Dit draagt bij aan een krachtig regionaal ecosysteem voor economische groei en voor transitie.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 5.311.675 en deze op te nemen in de begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
4.1	1.6.65	Subsidieregeling MKB innovatiestimulering topsectoren Zuid-Holland	16.110.000		12.672.000	1.408.000		14.080.000
4.1	1.6.86	Subsidieregeling Campussen Zuid-Holland	2.640.000		1.500.000	205.000		1.705.000
4.1	1.6.64	Subsidieregeling Cofinanciering EFRO Zuid-			750.000			750.000

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
		Holland (interreg)						
4.1	1.6.85	Subsidieregeling regionale netwerken voor innovatie Zuid-Holland	1.500.000		1.500.000			1.500.000
4.1	1.6.103	Subsidieregeling MKB-Deals Zuid-Holland	1.000.000					
4.1	1.6.112	Subsidieregeling circulair Zuid-Holland				500.000		500.000
4.1	1.6.113	Subsidieregeling cofinanciering EFRO 2022-2027 Zuid-Holland				2.300.000		2.300.000
4.2	1.6.89	Subsidieregeling deelakkoorden human capital Zuid-Holland	5.000.000					
4.2	1.6.101	Subsidieregeling tegemoetkoming loonkosten onlangs gediplomeerden Zuid-Holland.	1.500.000					
4.2	1.6.100	Subsidieregeling Verduurzaming bedrijventerreinen Zuid-Holland	2.000.000		2.500.000			2.500.000
4.2	1.6.82	Subsidieregeling Planvorming Detailhandel Zuid-Holland	500.000		500.000			500.000
4.2	1.6.47	Subsidieregeling planvorming bedrijventerreinen Zuid-Holland 2017	500.000		500.000			500.000
4.3	1.6.36	Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten Zuid-Holland 2013	4.416.957	1.550.000	2.000.000			3.550.000
4.3	1.6.90	Subsidieregeling Erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020	3.400.000	3.350.000				3.350.000
4.3	1.6.46	Subsidieregeling molens Zuid-Holland 2013	875.000	790.000	-200.000			590.000
4.3	1.6.92	Subsidieregeling publieksbereik Archeologie Zuid-Holland 2020	200.000					
4.3	1.6.102	Subsidieregeling toerisme provincie Zuid-Holland 2020	500.000		500.000			500.000
Totaal			40.141.957	5.690.000	22.222.000	4.413.000		32.325.000

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
5.1	Faunabeheer eenheid Zuid-Holland	480.000	480.000		200.000		680.000
5.1	Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon	5.000.000		3.000.000			3.000.000
5.1	Zuid-Hollands landschap t.b.v. Kadijk-West	350.000					
5.1	Stichting Natuurmonumenten t.b.v. het gebied Bovenlanden	285.000					
5.1	Stichting Natuurmonumenten t.b.v. het gebied Meijegraslanden	1.600.000				305.000	305.000
5.1	Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard t.b.v. bijdrage in de opstartkosten	150.000					
5.1	Stichting Natuurbeheer Collectief Krimpenerwaard t.b.v. het natuurbeheer op de provinciale gronden			2.115.000			2.115.000
5.1	Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden t.b.v. Natura 2000 gebied De Haeck	800.000					
5.1	Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden t.b.v. verbeteren waterkwaliteit Bodegraven-Noord	1.900.000					
5.1	Staatsbosbeheer t.b.v. natuurverbinding in de Zuidpolder en polder Abessinië	4.500.000					
5.1	Zuid-Hollands Landschap DGM t.b.v. weidevogelvrijwilligers	75.000					
5.1	Stichting Zuid-Hollands Landschap t.b.v. actieplan weidevogels ondersteuning vrijwilligers	600.000					
5.1	Hoogheemraadschap van Rijnland t.b.v. bodemcoaches	25.000					
5.1	Nationaal Park Hollandse Duinen t.b.v. uitvoering samenwerkingsovereenkomst	282.000					
5.1	Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon t.b.v. nieuw bestemmingsplan en initiatieven recreatieve ontwikkelingen			500.000			500.000
5.1	BoerenNatuur t.b.v. implementatie verbreed agrarisch natuurbeheer				175.000		175.000
5.1	Federatie Particulier Grondbezit t.b.v. bodemcursussen voor pachters en verpachters				1.460		1.460
5.1	Stichting Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard t.b.v. coördinatie beheer NNN Krimpenerwaard 2022-2031				680.000		680.000
5.1 en 7.1	Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland t.b.v. ontwikkelen verdienmodel					200.000	200.000
5.2	Coöperatie Hoeve Biesland BA t.b.v. Boeren voor Natuur	139.422	120.000				120.000
5.2	Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland t.b.v. het project Duin- en Bollenstreek Kloosterschuur-Trappenberg-uitleglocatie	192.215					

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
5.2	gemeente Gouda t.b.v. Nationaal Kennis- en Belevingscentrum Bodemdaling	670.000					
5.2	Kennis Centrum Aanpak Funderingsproblematiek (KCAF) t.b.v. een regiodeal bodemdaling project Groene Hart	194.500					
5.2	Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling (NKB) t.b.v. regiodeal project Deelexpedities Stad	100.000					
5.2	provincie Utrecht t.b.v. regiodeal project Grondwater weten meten en sturen	12.500					
5.2	stichting Weids Bloemendaal t.b.v. regiodeal project bodemdaling polder Bloemendaal	119.000					
5.2	Veenweide Innovatie Centrum t.b.v. project boeren met perspectief Nieuwkoop	193.600					
5.2	provincie Utrecht t.b.v. regiodeal project versterken van dialoog transitie via onderwijs	55.000					
5.2	stichting Deltares t.b.v. het project GHRIB	219.956					
5.2	Agrarische Natuurvereniging Vockestaert t.b.v. het realiseren van een 2e Weidevogelkerngebied					488.203	488.203
5.2	Landschap Noord-Holland t.b.v. project Natte Teelten in waterrijk veen					1.076.783	1.076.783
5.2	Landschap Noord-Holland t.b.v. project Veenmosteelt					390.633	390.633
5.2	Stichting Voedsel families Zuid-Holland t.b.v. transitie naar een vitale landbouw					300.000	300.000
5.2	Stichting Wij.land t.b.v. Bodem als basis					200.000	200.000
5.2	Veenweide Innovatie Centrum t.b.v. project Klei in veen					1.326.424	1.326.424
5.2	Veenweide Innovatie Centrum t.b.v. project VIP-NL Boeren op Hoog Water fase 2					962.272	962.272
5.3 en 7.2	Hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard t.b.v. Ringvaart Zuidplas-automatiseren Zevenhuizer Verlaat incl. vispassage				300.000		300.000
5.3	Gemeente Westland t.b.v. toezicht en beheer Zandmotor	175.000		100.000			100.000
5.3	Gemeente Den Haag t.b.v. toezicht en beheer Zandmotor	115.000					
5.3	stichting Nieuw-Holland t.b.v. Zuid-Hollands kunst initiatief verkenningsfase	100.000					
5.3	WUR/ vakgroep milieutechnologie t.b.v. project Aquaconnect	75.000					
5.3	gemeente Katwijk t.b.v. Limes Bubble Barrier	150.000					
Totaal		18.558.193	600.000	5.715.000	1.356.460	5.249.315	12.920.775

De begrotingssubsidie aan Stichting Natuurmonumenten t.b.v. het gebied Meijegraslanden aanleg blauw grasland voor een bedrag van € 305.000 (beleidsdoel 5.1)

De Provincie Zuid-Holland is eigenaar/opdrachtgever van de opgave om het Natuurnetwerk Nederland binnen de provincie te realiseren, zo ook het gebied Meijegraslanden in Gouwe Wiericke. Uitgangspunt is dat dit zo veel als mogelijk door "het gebied" zelf wordt gedaan. Hiertoe is eind 2016 een Gebiedsovereenkomst tussen de Provincie Zuid-Holland (PZH), betrokken gemeenten en het Hoogheemraadschap (HDSR) gesloten. Deze begrotingssubsidie betreft de uitvoering van de inrichting van natuur in het deelgebied Meijegraslanden binnen Gouwe Wiericke met de aanleg van blauw grasland. PZH heeft er i.o.m. haar partners voor gekozen deze werkzaamheden door Natuurmonumenten uit te laten voeren. Deze subsidie wordt gefinancierd uit de Natura 2000 middelen die PZH hiervoor op basis van de business case die onderdeel uitmaakt van de gebiedsovereenkomst heeft beschikbaar gesteld. In de begroting is deze post opgenomen onder beleidsdoel 5.1 Gezonde natuur, beleidsprestatie 5.1.1 Natuur.

De maatschappelijke baten zijn: versterkte en beter beschermde dier- en plantensoorten, waaronder de populatie van bedreigde soorten en verhoogde natuurwaarden in Zuid-Holland.

Subsidie is het meest geëigende instrument omdat subsidieverlening conform afspraak is met de partner voor de overige inrichtingswerkzaamheden binnen het gebied. Die kunnen nu als één activiteit worden uitgevoerd, hetgeen schaalvoordelen en efficiencywinst met zich meebrengt. Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 305.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland t.b.v. ontwikkelen verdienmodel voor een bedrag van € 200.000 (beleidsdoel 5.1 en 7.1)

De Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland (NMZH) komt op voor een duurzame samenleving in de provincie Zuid-Holland. Als onafhankelijke belangbehartiger volgen zij kritisch de bredere natuur- en milieugenda en geven zij een gezicht en een stem aan natuur- en milieubelangen. Dit doen zij samen met lokale en regionale organisaties. Zo werken zij samen aan een mooi en duurzaam Zuid-Holland.

Sinds het beëindigen van de provinciale boekjaarsubsidie in 2015 is de NMZH er niet meer in geslaagd de basistaak, de netwerkondersteuning van het Zuid-Hollandse natuur- en milieunetwerk, structureel te financieren. In GS is besloten dat de provincie Zuid-Holland bereid is om de NMZH te ondersteunen bij het verder ontwikkelen van een nieuw verdienmodel voor de toekomstige financiering van de netwerk-ondersteuning. In 2022 en 2023 wordt hiervoor per jaar 100.000,- beschikbaar gesteld. Dit geeft NMZH de gelegenheid om te innoveren en zo de maatschappelijke doelstelling als onbezoldigde belangenbehartiger van natuur en milieu effectief en structureel uit te kunnen blijven voeren. De subsidie is in ambitie 5 Gezonde Natuur opgenomen en wordt voor 50% mede gedekt uit ambitie 7 Gezond en Veilig (beleidsondersteuning Natuur en Milieu).

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 5.1.1 Natuur en deels 7.1.6 Samenhangend beleid kader Gezond en Veilig met kennisontwikkeling en innovatie. Dit draagt bij aan gezonde natuur en milieu in Zuid-Holland.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn. Er zijn geen directe baten of producten die aan de provincie worden geleverd. Daarom is subsidie het geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 200.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Agrarische Natuurvereniging Vockestaert t.b.v. het realiseren van een 2e Weidevogelkerngebied voor een bedrag van € 488.203 (beleidsdoel 5.2)

Om de IODS-doelstellingen (Integrale Ontwikkeling Delft-Schiedam) te halen waarvoor Provincie Zuid-Holland aan de lat staat heeft Agrarische Natuurvereniging Vockestaert (ANV) namens het Weidevogelpact Midden-Delfland een plan gemaakt voor het realiseren van een 2e Weidevogelkerngebied in de Klaas Engelbrecht polder. Het programma IODS is een gebiedsgericht programma waarbij met de aanleg van de A4 tussen Delft en Schiedam ook geïnvesteerd wordt in de stedelijke inpassing en de kwaliteit van Midden-Delfland. Denk hierbij aan extra natuur, recreatieve voorzieningen, saneren van verspreid liggende kassen en impulsen in de

melkveehouderij voor een duurzame, economisch gezonde bedrijfsvoering. IODS is een samenwerkingsverband tussen Rijk, provincie Zuid-Holland, lokale overheden en verschillende maatschappelijke organisaties. Het programma IODS omvat 6 kwaliteitsprojecten waaronder dat van het "Groenblauwe Lint", waarvan PZH de trekker is. Binnen het Groenblauwe Lint zijn afspraken gemaakt o.a. over het stimuleren van de weidevogelstand. Natuurmonumenten (IODS-partner) geeft aan dat (wijzend op evaluatierapport en vogeltelgegevens), ondanks de gedane maatregelen, de doelstellingen (nog) niet gehaald worden. Het weidevogelpact heeft een nieuw plan gemaakt wat een substantiële bijdrage kan leveren aan het behalen van de doelstellingen.

Vockestaert heeft reeds eerder subsidie ontvangen voor het realiseren van een 1e Weidevogelkerngebied in de Commandeurspolder (DOS-2018-0001580). Middels wijzigingsverzoek dd. 31 dec 2019 is vastgelegd dat restantgelden ingezet kunnen worden voor een 2e Weidevogelkerngebied. Om het inmiddels uitgewerkte plan voor het 2e Weidevogelkerngebied te kunnen realiseren is een aanvullende bijdrage van € 488.203 nodig. Het bedrag van € 488.203 wordt gedekt uit de reserve IODS.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 5.2.2 Bevorderen Biodiversiteit. In Zuid-Holland werken we hard aan het behoud van de weide- en akkervogels. Hiertoe is het Actieplan Boerenlandvogels opgesteld om gericht te kunnen werken aan afname van de biodiversiteit van het boerenland, met boerenlandvogels als vlaggenschip. Zuid-Holland heeft namelijk een belangrijke nationale verantwoordelijkheid voor boerenlandvogels, en dan met name weidevogels. De nationale vogel, de grutto, komt volop voor in de Zuid-Hollandse graslandpolders, maar de aantallen nemen hard af. In de akker- en bollenstreek hebben soorten als patrijs en veldleeuwerik het zwaar. Voor de grutto hebben we een ambitie opgenomen om in 2027 een populatiestijging van zo'n 5% te bereiken. Daarvoor is extensieve landbouw nodig met hoge waterpeilen en minder koeien en mest. In dit plan wordt in de Klaas Engelbrechtpolder in Midden-Delfland ingezet op duurzaam extensief agrarisch gebruik gericht op weidevogels.

Betreft een aanvulling op de reeds eerder verstrekte subsidie voor het realiseren van het 1e Weidevogelkerngebied in de Commandeurspolder (DOS-2018-0001580).

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 488.203 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Landschap Noord-Holland t.b.v. project Natte Teelten in waterrijk veen voor een bedrag van € 1.076.783 (beleidsdoel 5.2)

Nationaal Veenweide Innovatieprogramma (VIP-NL) en het project Natte Teelten in waterrijk veen

- Het VIP-NL is in 2020 geïnitieerd door veenweide innovatiepartijen uit Zuid-Holland/Utrecht (met VIC als spil), Noord-Holland (met Landschap Noord-Holland H als spil) en Friesland, met als doel een aanbod c.q. aanvraag te gaan doen aan LNV voor een gestructureerd en gecoördineerd onderzoek en inzet van middelen voor werkbare maatregelen en vormen van landgebruik.
- Op nationaal niveau zijn in het voortraject afspraken gemaakt met het ministerie van LNV over de verdeling van de rijksbijdragen en de cofinanciering door de veenweidenregio's. LNV heeft toegezegd voor het gehele VIP-NL programma, 62,5% en maximaal € 16 mln bij te dragen. Vanuit de regio's (alle zes veenweidenprovincies en de inliggende waterschappen) wordt een bijdrage van 37,5% verwacht.
- De drie Groene Hart provincies (Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) hebben afgesproken om hun aandeel in de regionale cofinanciering te baseren op de indicatieve verdeling van de CO2-reductie opgave tussen de provincies, zoals die eerder in de Nationale Regiegroep Veenweide is afgesproken: 25% Zuid-Holland, 14% Utrecht en 14% Noord-Holland (PZH heeft een groter areaal en dikker pakket veen dan de andere provincies en daarmee ook een groter aandeel in de opgave en in de cofinancieringsbijdrage). Ook is afgesproken dat PZH op zal treden als kassier namens de andere twee provincies.
- De pilot "Natte Teelten" wordt getrokken door Landschap Noord-Holland (LNH). In de pilot wordt onderzocht wat voor andere gewassen en grasrassen zijn te telen onder nattere omstandigheden, hoe de broeikasgaswinst optimaal is, of en hoe waardevolle producten zijn te maken en of en hoe ecosysteemdiensten kunnen worden geleverd. Het project loopt tot eind 2025.

VIP-NL wordt gedekt uit bestaande budgetten in beleidsdoel 5.2. Daarnaast wordt een bijdrage ontvangen van provincies Utrecht en Noord-Holland. Overige financiering komt van LNV en van andere regionale overheden

(nog onzeker). Hoewel nog niet helemaal duidelijk is hoe, wanneer en hoeveel cofinanciering vanuit de andere regio's en partijen beschikbaar komt, willen de Groene Hart provincies alvast duidelijkheid geven, net als LNV, over hun bijdrage aan het project Natte teelten in waterrijk veen, een van de vier projecten van VIP-NL, die daarmee door kunnen. Als later blijkt dat de (andere) cofinanciering onvoldoende blijft, zal de projectleiding, in overleg, met een voorstel voor aanpassingen komen.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 5.2.2 Aanpak Bodemdaling (landelijk gebied). Dit draagt bij aan een specifieke doelstelling om broeikasgasemissies uit de veenweiden te reduceren, zoals verwoord in het Klimaatakkoord. Om deze doelstelling te bereiken is onder meer praktisch en innovatief onderzoek nodig naar werkbare maatregelen en duurzame vormen van landgebruik in de veenweiden. Voorliggende project van VIP-NL draagt hier aan bij.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument omdat subsidieverlening conform afspraak met de overige partners is en passend bij de omschrijving van de rol van kasbeheerder van dit project.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 1.076.783 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Landschap Noord-Holland t.b.v. project Veenmosteelt voor een bedrag van € 390.633 (beleidsdoel 5.2)

Nationaal Veenweide Innovatieprogramma (VIP-NL) en het project Veenmosteelt

- Het VIP-NL is in 2020 geïnitieerd door veenweide innovatiepartijen uit Zuid-Holland/Utrecht (met VIC als spil), Noord-Holland (met Landschap Noord-Holland H als spil) en Friesland, met als doel een aanbod c.q. aanvraag te gaan doen aan LNV voor een gestructureerd en gecoördineerd onderzoek en inzet van middelen voor werkbare maatregelen en vormen van landgebruik.
- Op nationaal niveau zijn in het voortraject afspraken gemaakt met het ministerie van LNV over de verdeling van de rijksbijdragen en de cofinanciering door de veenweidenregio's. LNV heeft toegezegd voor het gehele VIP-NL programma, 62,5% en maximaal € 16 mln bij te dragen. Vanuit de regio's (alle zes veenweidenprovincies en de inliggende waterschappen) wordt een bijdrage van 37,5% verwacht.
- De drie Groene Hart provincies (Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) hebben afgesproken om hun aandeel in de regionale cofinanciering te baseren op de indicatieve verdeling van de CO₂-reductie opgave tussen de provincies, zoals die eerder in de Nationale Regiegroep Veenweide is afgesproken: 25% Zuid-Holland, 14% Utrecht en 14% Noord-Holland (PZH heeft een groter areaal en dikker pakket veen dan de andere provincies en daarmee ook een groter aandeel in de opgave en in de cofinancieringsbijdrage). Ook is afgesproken dat PZH op zal treden als kassier namens de andere twee provincies.
- De pilot "Veenmos" wordt getrokken door Landschap Noord-Holland (LNH). In de pilot wordt ingezoomd op de specifieke teelt/groei uitdagingen van deze specifieke natte vegetatie, die interessant kan zijn om CO₂ vast te leggen en bij te dragen aan verbetering van de biodiversiteit of als landbouwproduct voor de potgrondindustrie. Het project loopt tot eind 2025.

VIP-NL wordt gedekt uit bestaande budgetten in beleidsdoel 5.2. Daarnaast wordt een bijdrage ontvangen van provincies Utrecht en Noord-Holland. Overige financiering komt van LNV en van andere regionale overheden (nog onzeker). Hoewel nog niet helemaal duidelijk is hoe, wanneer en hoeveel cofinanciering vanuit de andere regio's en partijen beschikbaar komt, willen de Groene Hart provincies alvast duidelijkheid geven, net als LNV, over hun bijdrage aan het project Veenmosteelt, een van de vier projecten van VIP-NL, die daarmee door kunnen. Als later blijkt dat de (andere) cofinanciering onvoldoende blijft, zal de projectleiding, in overleg, met een voorstel voor aanpassingen komen.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 5.2.2 Aanpak Bodemdaling (landelijk gebied). Dit draagt bij aan een specifieke doelstelling om broeikasgasemissies uit de veenweiden te reduceren, zoals verwoord in het Klimaatakkoord. Om deze doelstelling te bereiken is onder meer praktisch en innovatief onderzoek nodig naar werkbare maatregelen en duurzame vormen van landgebruik in de veenweiden. Voorliggende project van VIP-NL draagt hier aan bij.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument omdat subsidieverlening conform afspraak met de overige partners is en passend bij de omschrijving van de rol van kasbeheerder van dit project.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 390.633 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Stichting Voedselfamilies Zuid-Holland t.b.v. transitie naar een vitale landbouw voor een bedrag van € 300.000 (beleidsdoel 5.2)

De Stichting Voedselfamilies werkt samen met pionierende boeren, onderzoekers, beleidsmakers en ondernemers aan de transitie van de landbouw. Samen komen tot integrale oplossingen voor maatschappelijke voedsel- en landbouwvraagstukken is de opgave. Centraal staat het zoeken naar een nieuwe balans tussen voedselproductie en biodiversiteit.

Met de transitiekennis die de afgelopen jaren door de Stichting Voedselfamilies is opgedaan wordt in 2022 de stap gezet naar de beleidsmatige verknoping van de Voedselfamilie- aanpak in het vitale landbouwbeleid: de bottom - up benadering, het principe van de lerende netwerk aanpak, het ontrafelen van de institutionele belemmeringen. Met de introductie van het NPLG komt deze aanpak in een versnelling. Deze subsidie is dan ook specifiek bedoeld voor het koppelen van de pioniersaanpak en pioniers netwerken aan de gebiedsaanpakken van het NPLG, binnen PZH.

De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen welke in de begroting zijn opgenomen in beleidsdoel 5.2 Toekomstbestendige landbouw.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 5.2.1 Vitale landbouw. Dit draagt bij aan de transitie van het landelijk gebied.

Gezien de deelname aan een samenwerking tussen verschillende partijen en de aard van de werkzaamheden in een snel veranderend werkveld is een subsidie een logische keus.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 300.000 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Stichting Wij.land t.b.v. Bodem als basis voor een bedrag van € 200.000 (beleidsdoel 5.2)

De bodem is voor agrariërs van essentieel belang voor hun bedrijfsvoering en bestaan. De provincie Zuid-Holland wil boeren steunen in het natuurlijk en gezond beheren en gebruiken van de landbouwbodems. Daarom maken we het mogelijk dat boeren kunnen deelnemen aan het leernetwerk van Wij.land en LTO projecten; Bodem als Basis. In Bodem als Basis krijgen boeren meer inzicht in hun bodem en manieren om de bodem duurzaam te beheren en daar ook voor beloond te worden. In voorgaande trajecten van 2020 en 2021 is er veel ervaring opgedaan en gezien de belangstelling is er nu een moment gekomen om op te schalen. Dit sluit ook goed aan op de ambities die in het NPLG zijn benoemd. Door beter bodembeheer kunnen doelstellingen rondom stikstof, CO₂, biodiversiteit en waterkwaliteit behaald worden. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen welke in de begroting zijn opgenomen in beleidsdoel 5.2 Toekomstbestendige landbouw.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 5.2.1 Vitale landbouw . Dit draagt bij aan meer boeren die verduurzamen en daarmee bijdragen aan de opgaven op stikstof, CO₂, waterkwaliteit en biodiversiteit.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn. Aangezien dit een meerjarig traject is, is een projectsubsidie de enige mogelijkheid. Bovendien krijgt de provincie in de stikte zin van de term, zelf geen dienst geleverd. Derhalve is opdrachtverstrekking niet het juiste instrument.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 200.000 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Veenweide Innovatie Centrum t.b.v. project Klei in veen voor een bedrag van € 1.326.424 (beleidsdoel 5.2)

Nationaal Veenweide Innovatieprogramma (VIP-NL) en het project Klei in veen

- Het VIP-NL is in 2020 geïnitieerd door veenweide innovatiepartijen uit Zuid-Holland/Utrecht (met Veenweide Innovatie Centrum als spil), Noord-Holland (met Landschap Noord-Holland als spil) en Friesland, met als doel een aanbod c.q. aanvraag te gaan doen aan LNV voor een gestructureerd en gecoördineerd onderzoek en inzet van middelen voor werkbare maatregelen en vormen van landgebruik.
- Op nationaal niveau zijn in het voortraject afspraken gemaakt met het ministerie van LNV over de verdeling van de rijksbijdragen en de cofinanciering door de veenweidenregio's. LNV heeft toegezegd voor het gehele VIP-NL programma, 62,5% en maximaal € 16 mln bij te dragen. Vanuit de regio's (alle zes veenweidenprovincies en de inliggende waterschappen) wordt een bijdrage van 37,5 % verwacht. over de cofinanciering en afspraken te maken over de onderlinge verdeling van deze cofinanciering.
- De drie Groene Hart provincies (Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) hebben afgesproken om hun aandeel in de regionale cofinanciering te baseren op de indicatieve verdeling van de CO2-reductie opgave tussen de provincies, zoals die eerder in de Nationale Regiegroep Veenweide is afgesproken: 25% Zuid-Holland, 14% Utrecht en 14% Noord-Holland (PZH heeft een groter areaal en dikker pakket veen dan de andere provincies en daarmee ook een groter aandeel in de opgave en in de cofinancieringsbijdrage). Ook is afgesproken dat PZH op zal treden als kassier namens de andere twee provincies.
- De pilot "Klei in veen" wordt getrokken door het Veenweide Innovatie Centrum (VIC). In de pilot wordt onderzocht hoe het verrijken van de veenbodem met klei, waarvan onderzoek al heeft laten zien dat daarmee broeikasemissies kunnen worden gereduceerd, kan worden geoptimaliseerd. Het project loopt tot eind 2025

VIP-NL wordt gedekt uit bestaande budgetten in beleidsdoel 5.2. Daarnaast wordt een bijdrage ontvangen van provincies Utrecht en Noord-Holland. Overige financiering komt van LNV en van andere regionale overheden (nog onzeker). Hoewel nog niet helemaal duidelijk is hoe, wanneer en hoeveel cofinanciering vanuit de andere regio's en partijen beschikbaar komt, willen de Groene Hart provincies alvast duidelijkheid geven, net als LNV, over hun bijdrage aan het project Klei in veen, een van de vier projecten van VIP-NL, die daarmee door kunnen. Als later blijkt dat de (andere) cofinanciering onvoldoende blijft, zal de projectleiding, in overleg, met een voorstel voor aanpassingen komen.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 5.2.2 Aanpak Bodemdaling (landelijk gebied). Dit draagt bij aan een specifieke doelstelling om broeikasgasemissies uit de veenweiden te reduceren, zoals verwoord in het Klimaatakkoord. Om deze doelstelling te bereiken is onder meer praktisch en innovatief onderzoek nodig naar werkbare maatregelen en duurzame vormen van landgebruik in de veenweiden. Voortliggende project van VIP-NL draagt hier aan bij.

Er zijn alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument omdat subsidieverlening conform afspraak met de overige partners is en passend bij de omschrijving van de rol van kasbeheerder van dit project.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 1.326.424 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Veenweide Innovatie Centrum t.b.v. project VIP-NL Boeren op Hoog Water fase 2 voor een bedrag van € 962.272 (beleidsdoel 5.2)

Nationaal Veenweide Innovatieprogramma (VIP-NL)

- Het VIP-NL is in 2020 geïnitieerd door veenweide innovatiepartijen uit Zuid-Holland/Utrecht, met het Veenweide Innovatie Centrum als spil, Noord-Holland, met Landschap Noord-Holland als spil, en Friesland, met als doel een aanbod c.q. aanvraag te gaan doen aan LNV voor een gestructureerd en gecoördineerd onderzoek en inzet van middelen voor werkbare maatregelen en vormen van landgebruik.
- Op nationaal niveau zijn in het voortraject afspraken gemaakt met het ministerie van LNV over de verdeling van de rijksbijdragen en de cofinanciering door de veenweidenregio's. LNV heeft toegezegd voor het gehele

VIP-NL programma, 62,5% en maximaal € 16 mln bij te dragen. Vanuit de regio's (alle zes veenweidenprovincies en de inliggende waterschappen) wordt een bijdrage van 37,5% verwacht.

- De drie Groene Hart provincies (Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) hebben afgesproken om hun aandeel in de regionale cofinanciering te baseren op de indicatieve verdeling van de CO₂-reductie opgave tussen de provincies, zoals die eerder in de Nationale Regiegroep Veenweide is afgesproken: 25% Zuid-Holland, 14% Utrecht en 14% Noord-Holland. Ook is afgesproken dat PZH op zal treden als kassier namens de andere twee provincies.

Boeren op Hoog Water

De pilot "Boeren op Hoog Water" wordt getrokken door het Veenweide Innovatie Centrum (VIC). In de pilot wordt onderzocht of en hoe bij een hoge grondwaterstand - van 20 cm onder maaiveld, waarbij de broeikasgassen uit veen volgens diverse onderzoeken minimaal lijken te zijn - een melkveebedrijf integraal duurzaam (met minimaal gebruik van kunstmest en krachtvoer) én economisch rendabel kan worden gerund en aan welke knoppen, en door wie, gedraaid kan of moet worden om dat voor elkaar te krijgen. Dit gebeurt door het daadwerkelijk inrichten en draaien van een "hoogwaterboerderij" als "living lab" en als "showcase". Om het project voort te zetten zijn extra middelen nodig, zoals dat bij de start, enige jaren terug, al was voorzien. Het project loopt tot eind 2024.

Regio Deal bodemdaling Groene Hart

Het VIP-NL project "Boeren op Hoog Water fase 2" maakt ook onderdeel uit van de Regio Deal bodemdaling Groene Hart. De Stuurgroep van deze Regiodeal heeft ingestemd met de besteding van vrijgevallen Regiodeal middelen ten hoogste van € 120.000,- aan het project

"Boeren op Hoog Water".

VIP-NL wordt gedekt uit bestaande budgetten in beleidsdoel 5.2. Daarnaast wordt een bijdrage ontvangen van provincies Utrecht en Noord-Holland. Overige financiering komt van LNV en van andere regionale overheden (nog onzeker). Hoewel nog niet helemaal duidelijk is hoe, wanneer en hoeveel cofinanciering vanuit de andere regio's en partijen beschikbaar komt, willen de Groene Hart provincies alvast duidelijkheid geven, net als LNV, over hun bijdrage aan het project Boeren op Hoog Water, een van de vier projecten van VIP-NL, die daarmee door kunnen. Als later blijkt dat de (andere) cofinanciering onvoldoende blijft, zal de projectleiding, in overleg, met een voorstel voor aanpassingen komen.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 5.2.2 Aanpak Bodemdaling (landelijk gebied) . Dit draagt bij aan een specifieke doelstelling om broeikasgasemissies uit de veenweiden te reduceren, zoals verwoord in het Klimaatakkoord. Om deze doelstelling te bereiken is onder meer praktisch en innovatief onderzoek nodig naar werkbare maatregelen en duurzame vormen van landgebruik in de veenweiden. Voortliggende project van VIP-NL draagt hier aan bij.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument omdat subsidieverlening conform afspraak met de overige partners is en passend bij de omschrijving van de rol van kasbeheerder van dit project.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 962.272 en deze op te nemen in de begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
5.1	1.6.21	Subsidiereregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL)	55.000.000		55.000.000			55.000.000
5.1	1.6.68	Subsidiereregeling Natuur en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016	5.995.000		2.860.000			2.860.000
5.1, 5.2, 7.1 en 7.2	1.6.76	Subsidiereregeling Groen Zuid-Holland 2016	11.585.000		8.795.000	1.800.000		10.595.000
5.2	1.6.115	POP3 regeling				100.000		100.000
5.2	1.6.69	Uitvoeringsregeling POP 3 Zuid-Holland	15.500.000					
Totaal			88.080.000		66.655.000	1.900.000		68.555.000

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren en 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren en 2022
6.1	gemeente Alphen aan den Rijn t.b.v. transformatie Rijnhaven-Oost	950.000					
Totaal		950.000					

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
6.1	1.6.88	Subsidiereregeling Spreiding Sociale Woningbouw regio Rotterdam Zuid-Holland	2.442.500		1.000.000	417.500		1.417.500
6.1	1.6.104	Subsidiereregeling sociale woningbouw Holland Rijnland Zuid-Holland	3.600.000		1.400.000	405.000		1.805.000
6.1	1.6.105	Subsidiereregeling sociale woningbouw Haaglanden Zuid-Holland	2.700.000		1.300.000	172.500		1.472.500
6.1	1.6.106	Subsidiereregeling knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland	10.000.000		2.250.000	1.250.000		3.500.000

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
6.1	1.6.107	Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland	3.000.000		2.538.083	315.877		2.853.960
6.1	1.6.108	Subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland	1.500.000		0	2.250.000		2.250.000
6.1	1.6.110	Subsidieregeling plankosten collectieve wooninitiatieven Zuid-Holland			250.000		-25.000	225.000
6.2	1.6.114	Subsidieregeling Challenge Toekomstbestendige Woningbouw Zuid-Holland				375.000		375.000
6.2		Subsidieregeling flexwonen voor starters Zuid-Holland					500.000	500.000
Totaal			23.242.500		8.738.083	5.185.877	475.000	14.398.960

Voor 1.6.110 Subsidieregeling plankosten collectieve wooninitiatieven Zuid-Holland plafond van € 250.000 te verlagen met € 25.000 naar en bedrag van € 225.000 (beleidsdoel 6.1)

De provincie wil de bouw van collectieve woonvormen stimuleren. De regeling is begin 2022 opengesteld. Bewonersgroepen kunnen een aanvraag doen voor een bijdrage voor het inhuren van professionele begeleiding bij het opstellen van een projectplan waarin de haalbaarheid van de collectieve woonvorm wordt onderzocht. Verdeling van de subsidie vindt plaats op volgorde van binnenkomst. In de eerste maanden van 2022 is gebleken dat initiatiefnemers (zijnde inwoners van de provincie Zuid-Holland verenigd in een stichting of vereniging) de subsidieregeling nog niet goed konden vinden. Inmiddels zijn er 3 subsidies uitgekeerd en zitten er 4 in de pijplijn. De verwachting is dat, met extra promotie en het inzetten van professionals die dicht bij de doelgroep van deze subsidie opereren, er in 2022 15 subsidies van € 15.000 verstrekt zullen worden. De € 225.000 wordt ingezet voor extra promotie van de regeling en het inhuren van een aanjager die naast promotie ook collectieve wooninitiatieven op weg helpt bij het zoeken van locaties en het contact met de gemeente. De dekking voor de subsidieregeling staat onder beleidsdoel 6.1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek/ beleidsprestatie / beleidsprestatie 6.1.1 Versnelling woningbouw. Dekking komt voort uit bestaande exploitatiemiddelen. De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 6.1.1 Programma Versnelling Woningbouw. Versnelling woningbouw . Stimuleren van particulier opdrachtgeverschap van collectieve woonvormen door bewonersgroepen, waardoor wordt aangesloten op de woonvraag van deze groepen en innovatie in woonvormen wordt gestimuleerd. Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van € 225.000 en deze op te nemen in de begroting.

Voor Subsidieregeling flexwonen voor starters Zuid-Holland een plafond van € 500.000 te (beleidsdoel 6.2)

Op 1 juni 2021 heeft het college van GS het Programmaplan Flexwonen 2021-2024 vastgesteld. Eén van de uitvoeringsacties betreft het stimuleren van de bouw van meer flexwoningen met een subsidie waarmee een initiatiefnemer de onrendabele top in de businesscase kan verkleinen.. Het Rijk richt zich bij de subsidiëring van flexwoningen op een gelimiteerde groep spoedzoekers, waarbij dit jaar een extra subsidieregeling voor flexwoningen voor ontheemde Oekraïners en statushouders is opengesteld. De groep starters tot 28 jaar oud

wordt door het Rijk in de subsidieregels niet als aandachtsgroep benoemd. In de praktijk starten woningcorporaties flexwoningprojecten juist mede op om tijdelijke huisvesting voor lokale jongere starters te bieden. Omdat de inschrijftijd tijdens de tijdelijke huurperiode door mag lopen dient een flexwoning ook voor deze groep als opstap naar een reguliere woning. Daarom richt deze subsidieregeling zich aanvullend op de Rijkssubsidieregeling specifiek op projecten waarin starters een belangrijke doelgroep zijn bij de toewijzing van de flexwoningen. Projecten die ook bedoeld zijn voor andere groepen spoedzoekers kunnen ook worden ingediend, maar alleen het deel dat bedoeld is voor starters wordt gesubsidieerd. Flexwonen is onderdeel van Ambitie 6 Sterke dorpen en steden in Zuid-Holland en draagt bij aan de versnelling van de woningbouw en het bouwen van de juiste woningen (kleine goedkope huurwoningen voor spoedzoekers) op de juiste (tijdelijk beschikbare) plek. De dekking voor de subsidieregeling Flexwonen voor starters Zuid-Holland staat onder beleidsdoel 6.2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving en komt voort uit bestaande exploitatiemiddelen.

De maatschappelijke baten zijn: beleidsprestatie 6.2.1 Versterken (ruimtelijke) kwaliteit en vitaliteit in de leefomgeving. Dit draagt bij aan meer aanbod van tijdelijke woonruimte voor spoedzoekers, in het bijzonder tijdelijke woonruimte in de sociale huur voor starters die op het moment van ingang van het tijdelijke huurcontract niet ouder zijn dan 28 jaar.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument om bij te dragen aan het verminderen van de onrendabele top in de businesscase.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van € 500.000 en deze op te nemen in de begroting.

Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
7.1	Stepforward projecten BV t.b.v. Oude Tongen	3.200.000			500.000		500.000
7.1	Gemeente Ridderkerk t.b.v. sanering Amaliastraat				200.000		200.000
7.1	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) t.b.v. Jong Leren Eten				100.000		100.000
7.2	Stichting Wandelnet	40.000		40.000			40.000
7.2	Stichting Landelijk Fietsplatform	40.000		40.000			40.000
7.2	Gemeente Dordrecht t.b.v. recreatiebeheer Nieuwe Dordtse Biesbosch	74.000	66.959				66.959
7.2	Gemeente Dordrecht als rechtsopvolger van Parkschap Nationaal Park De Biesbosch	412.000	340.570				340.570
7.2	Gemeente Pijnacker-Nootdorp t.b.v. het beheer recreatiegebied de Dobbeplass en Groene Keijzer	278.000	250.200				250.200
7.2	Natuur- en recreatieschap IJsselmonde t.b.v. het beheer recreatiegebied	418.000	335.394				335.394
7.2	Coöperatief Beheer Groengebieden Midden Delfland (CBG), de	153.000	111.525				111.525

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
	rechtsopvolger van het recreatieschap Midden Delfland t.b.v. het beheer recreatiegebied						
7.2	Natuur- en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland t.b.v. het beheer recreatiegebied	1.875.000	1.682.347				1.682.347
7.2	Natuur- en recreatieschap Voorne-Putten- Rozenburg t.b.v. het beheer recreatiegebied	1.001.000	900.038				900.038
7.2	Voet en fietsveren gemeente Kaag en Braassem, gemeente Krimpenerwaard en gemeente Ridderkerk	69.000	69.000				69.000
7.2	gemeente Dordrecht t.b.v. kwaliteitsimpuls Nieuwe Dordtse Biesbosch			300.000			300.000
7.2	Jeugdfonds Sport en Cultuur t.b.v. uitvoering samenwerkingsovereenkomst tussen PZH en Jeugdfonds in het kader van sport en Bewegen			50.000			50.000
7.2	Staatsbosbeheer t.b.v. beheer recreatiegebieden in eigendom van Staatbosbeheer			1.184.000	216.000		1.400.000
7.2	Staatsbosbeheer namens de Recreatieschappen t.b.v. flexibele deel recreatieschappen			1.184.000	-1.184.000		0
7.2	Gemeente Rotterdam t.b.v. fiets- en voetveer Hoek van Holland- 2e Maasvlakte				20.000		20.000
7.2	Coöperatief Beheer Groengebieden Midden Delfland (CBG), de rechtsopvolger van het recreatieschap Midden Delfland t.b.v. het flexibele deel				78.360		78.360
7.2	Gemeente Dordrecht rechtsopvolger Parkschap De Biesbosch t.b.v. het flexibele deel				120.200		120.200
7.2	Gemeente Pijnacker-Nootdorp t.b.v. het beheerrecreatiegebied de Dobbepas flexibele deel				55.600		55.600

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
7.2	Natuur- en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland t.b.v. het flexibele deel				473.090		473.090
7.2	Natuur- en recreatieschap IJsselmonde t.b.v. het flexibele deel				193.988		193.988
7.2	Natuur- en recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg t.b.v. het flexibele deel				258.762		258.762
Totaal		7.560.000	3.756.033	2.798.000	1.032.000		7.586.033

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaars nota 2022	Najaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
7.1	1.6.96	Subsidieregeling Opruiming drugsafval Zuid-Holland 2021	104.899		104.899			104.899
7.2	1.6.109	Subsidieregeling beheer recreatiegebieden Zuid-Holland		2.364.000				2.364.000
Totaal			104.899	2.364.000	104.899			2.468.899